

Observatori Català de l'Esport
L'ESPORT A CATALUNYA
Un informe de tendències

2006 2013

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

esportcat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de l'Esport

Observatori Català de l'Esport
L'ESPORT A CATALUNYA
Un informe de tendències

2006 2013

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya

**Generalitat
de Catalunya**

esportcat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de l'Esport

Observatorio Catalán del Deporte

EL DEPORTE EN CATALUÑA

Un informe de tendencias (2006-2013)

Catalan Observatory of Sport

SPORT IN CATALONIA

A tendencies report (2006-2013)

Observatori català de l'esport
L'ESPORT A CATALUNYA
-Un informe de tendències (2006-2013) -

Edició:

© Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya
Observatori Català de l'Esport
Av. de l'Estadi 12-22, 08038 Barcelona

1a edició

Autoria:

Núria Puig, Laia Muñoz, Andreu Camps, Joaquim Gómez, Pedrona Serra i Alba Pardo

Revisió:

Comitè d'experts i expertes de l'Observatori Català de l'Esport

Assessorament Lingüístic:

Ester Bonet (UFEC) i Fundació Institut d'Estudis Nord-americans (IEN)

ISSN (edició impresa):

2014-332X

Dipòsit legal:

B-29.434-2013

Foto portada:

<http://www.sxc.hu/>

Producció:

Grafime
c/ Mallorca 1, 08014 Barcelona
www.grafime.cat

Tiratge:

200 exemplars

Es permet la reproducció sempre que se n'esmenti la procedència i no sigui amb finalitats comercials.

Índex de continguts

Índice de contenidos / Summary

I. Introducció	11
Introducción / <i>Introduction</i>	
II. L'Observatori Català de l'Esport (2006-2013): Breu història i presentació del seu lloc web	11
El Observatori Català de l'Esport (2006-2013): breu història y presentació de su página web / <i>The Observatori Català de l'Esport (2006-2013): Brief history and presentation of its website</i>	
L'Observatori, les xarxes socials i altres canals de comunicació.	13
El Observatori, las redes sociales y otros canales de comunicación / <i>The Observatori, social networks and other channels of communication</i>	
Les fites assolides.	15
Los hitos conseguidos / <i>Achieved goals</i>	
III. Qui fa esport, com el fa i on el fa?	16
¿Quién hace deporte, cómo lo hace y dónde lo hace? / <i>Who practices sport, how and why</i>	
Persones que fan esport: Població de més de 15 anys	16
Personas que hacen deporte. Población de más de 15 años / <i>People who practice sport: population over 15 years of age</i>	
Persones que fan esport: Població infantil i juvenil	19
Personas que hacen deporte. Población infantil y juvenil / <i>People who practice sport: Children and teenagers</i>	
Espais esportius: mes enllà de les instal·lacions esportives convencionals	21
Espacios deportivos: más allá de las instalaciones deportivas convencionales / <i>Sport facilities: Beyond conventional sports facilities</i>	
IV. La competició esportiva	24
La competición deportiva / <i>Sport Competition</i>	
Qui la fa?	24
¿Quién compite? / <i>Who practices it?</i>	
Esportistes professionals	26
Deportistas profesionales / <i>Professional Sportsmen and Sportswomen</i>	

Les competicions	29
Las competiciones / <i>Competitions</i>	
Campionats de Catalunya.	29
Campeonatos de Cataluña / <i>Championships of Catalonia</i>	
Competició absoluta d'àmbit estatal	30
Competición absoluta de ámbito estatal / <i>Absolute National Competitions</i>	
Competició en edat escolar.	32
Competición en edad escolar / <i>Competitions for children of school age</i>	
V. Les organitzacions associatives: els clubs i les federacions	35
Las organizaciones asociativas: los clubes y las federaciones /	
<i>Volunteer Organizations: clubs and federations</i>	
VI. Organitzacions públiques	38
Organizaciones públicas / <i>Public Organizations</i>	
VII. El suport al desenvolupament esportiu	39
El apoyo al desarrollo deportivo / <i>Support to sport development</i>	
Centres de tecnificació	39
Centros de tecnificación / <i>Technification centers</i>	
Formació	40
Formación / <i>Formation</i>	
Títols oficials, homologats i títols propis	40
Títulos oficiales, homologados y títulos propios / <i>Official certificates, national and accredited titles</i>	
Formació de l'Escola Catalana de l'Esport i de les diputacions	42
Formación de l'Escola Catalana de l'Esport y de las diputaciones / <i>Formation of the "Escola Catalana de l'Esport" and of the "Diputacions"</i>	
Legislació.	44
Legislación / <i>Legislation</i>	
Recerca	47
Investigación / <i>Research</i>	
VIII. L'esport als mitjans de comunicació	51
El deporte en los medios de comunicación / <i>Sport in the media</i>	
IX. La Catalunya esportiva al món	55
La Cataluña deportiva en el mundo / <i>Sportive Catalonia in the world</i>	
Olimpisme i altres esdeveniments esportius internacionals	55
Olimpismo y otros eventos deportivos internacionales / <i>Olympic Games and other international sport events</i>	
Organització d'esdeveniments esportius internacionals i estatals.	58
Organización de eventos deportivos internacionales y estatales / <i>Organization of national and international sport events</i>	
Altres dades rellevants	59
Otros datos relevantes / <i>Other relevant data</i>	

X. El pes econòmic de l'esport	62
<i>El peso económico del deporte / The economic impact of sport</i>	
XI. Conclusió: entre la crisi i la passió per l'esport	66
<i>Conclusión: entre la crisis y la pasión por el deporte /</i> <i>Conclusion: Between Crisis and passion for Sport</i>	
XII. Bibliografia	67
<i>Bibliografía / Bibliography</i>	
XIII. Annexes	70
<i>Annexos / Annexs</i>	
Annex 1. Espais esportius censats segons tipus i àmbit territorial.	70
<i>Espacios deportivos censados según tipo y ámbito territorial /</i> <i>Sport Facilities registered according to type and location</i>	
Annex 2. Llicències de federacions catalanes	71
<i>Licencias de federaciones catalanas / Licenses of the Catalan Federations</i>	
Annex 3. Nombre i tipologia d'esportistes d'alt nivell a Catalunya	74
<i>Número y tipología de deportistas de élite en Cataluña / Number and kind</i> <i>of sports people at a high level in Catalonia</i>	
Annex 4. Els clubs catalans.	75
<i>Los clubs catalanes / The Catalan clubs</i>	
Annex 5. Anàlisi detallada de l'alumnat de títols oficials, homologats i títols propis.	78
<i>Análisis detallado del alumnado de títulos oficiales, homologados</i> <i>y títulos propios / Official certificates, National and accredited titles</i>	
Annex 6. Anàlisi detallada de la formació de l'Escola Catalana de l'Esport. . .	83
<i>Análisis detallado de la formación de la Escuela Catalana de l'Esport /</i> <i>Formation of the "Escola Catalana de l'Esport"</i>	
Annex 7. L'esport als mitjans de comunicació	89
<i>El deporte en los medios de comunicación / Sport in the media</i>	
Annex 8. Organitzacions catalanes reconegudes oficialment per organitzacions internacionals	95
<i>Organizaciones catalanas reconocidas oficialmente por organizaciones</i> <i>internacionales / Catalan Organizations that are part of International</i> <i>Organizations.</i>	
XIV. Observatorio Catalán del Deporte. El deporte en Cataluña.	
Un informe de tendencias (2006-2013)	97
Introducción	97
Conclusiones: entre la crisi y la passió per el deporte	97
XV. Observatori Català de l'Esport. Sport in Catalonia.	
A report on tendencies (2006-2013)	99
Introduction	99
Conclusion: between the crisis and passion for sport	100

Índex de taules, gràfics i figures

Índice de tablas, gráficos y figuras / *Index of tables, graphics and figures*

Taula 1. Persones i organitzacions a les que regularment s'envia informació.	14
<i>Personas y organizaciones a las que regularmente se envía información / People and organizations who we regularly send information to</i>	
Taula 2. Les fites assolides per l'Observatori Català de l'Esport	15
<i>Los hitos conseguidos por el Observatorio Catalán del Deporte / The goals achieved by the "Observatori Català de l'Esport"</i>	
Taula 3. Esports més practicats	17
<i>Deportes más practicados / The most practiced sports</i>	
Taula 4. Perfil de la pràctica esportiva	18
<i>Perfil de práctica deportiva / Profile of the sport practice</i>	
Taula 5. Variacions en la pràctica esportiva segons característiques sociodemogràfiques	18
<i>Variaciones en la práctica deportiva según características demográficas / Variations of sport practice depending on socio-demographic characteristics</i>	
Taula 6. Resum comparatiu de resultats per tipus	22
<i>Resumen comparativo de resultados por tipos / Comparative summary of results per type</i>	
Taula 7. Resum resultats del LOC 2012 per tipus i població àmbit territorial	23
<i>Resumen de resultados del LOC 2012 por tipos y población ámbito territorial / Summary of the results of the LOC 2012 by type and population territorial sector</i>	
Taula 8. Resum per àmbit funcional territorial (LOC 2012)	23
<i>Resumen por ámbito funcional territorial (LOC 2012) / Summary by territorial functional sector (LOC 2012)</i>	
Taula 9. Participació en competicions	25
<i>Participación en competiciones / Participation in competitions</i>	
Taula 10. Any de fundació dels clubs esportius	36
<i>Año de fundación de los clubs deportivos / Year of Foundation of different sport clubs</i>	
Taula 11. Composició de les juntes directives de les Federacions Catalanes segons sexe	37
<i>Composición de las juntas directivas de las federaciones catalanas según sexo / Composition of the Boards of Directors of the Catalan Federation by gender</i>	
Taula 12. Llocs de pràctica segons dependència jurídica	38
<i>Lugares de práctica según dependencia jurídica / Places of practice according to the legal dependence</i>	
Taula 13. Formacions oficials en l'àmbit esportiu	41
<i>Formaciones oficiales en el ámbito deportivo / Official formation in the sport world</i>	

Taula 14. Cursos i nombre de participants organitzats per l'Escola Catalana de l'Esport	43
<i>Cursos y número de participantes organizados por la Escuela Catalana de l'Esport / Courses and number of participants, organized by the "Escola Catalana de l'Esport"</i>	
Taula 15. Grups de recerca reconeguts o informals	48
<i>Grupos de investigación reconocidos o informales / Official and informal research groups</i>	
Taula 16. Freqüència de lectura de premsa esportiva a Catalunya	53
<i>Frecuencia de lectura de prensa deportiva en Cataluña / Frequency of reading sport press in Catalonia</i>	
Taula 17. Freqüència de lectura de revistes esportives	53
<i>Frecuencia de lectura de revistas deportivas / Frequency of reading sport magazines</i>	
Taula 18. Seguiment de programes esportius per televisió. Any 2005	54
<i>Seguimiento de programas deportivos por televisión. Año 2005 / Followers of sport programs on television. Year 2005</i>	
Taula 19. Seguiment de programes esportius per televisió. Any 2010	54
<i>Seguimiento de programas deportivos por televisión. Año 2010 / Followers of sport programs on television. Year 2010</i>	
Taula 20. Ocupació en l'esport per productors. Any 2006	63
<i>Ocupación en el deporte por productores. Año 2006 / Occupation in sport producers. Year 2006</i>	
Taula 21. Nombre de llars que tenen material per a la pràctica de l'esport	65
<i>Número de hogares que tienen material para la práctica del deporte / Number of households with material for sport</i>	
Taula 22. Grau d'assistència a esdeveniments i espectacles esportius	65
<i>Grado de asistencia a eventos y espectáculos deportivos / Level of attendance at sports events</i>	
 Gràfic 1. Evolució de la pràctica esportiva a Catalunya (en %)	 16
<i>Evolución de la práctica deportiva en Cataluña (en %) / Evolution of sport practice in Catalonia (%)</i>	
Gràfic 2. Evolució de les participacions al Pla català de l'esport a l'escola	20
<i>Evolución de las participaciones en el Plan catalán del deporte en la escuela / Evolution of the participation in the "Pla Català de l'Esport a l'Escola"</i>	
Gràfic 3. Evolució dels centres participants al Pla català de l'esport a l'escola	21
<i>Evolución de los centros participantes en el Plan catalán del deporte en la escuela / Evolution of the centers participating in the "Pla Català de l'Esport a l'Escola"</i>	
Gràfic 4. Mapes d'Instal·lacions i Equipaments Esportius del Municipi	24
<i>Mapas de instalaciones y equipamientos deportivos del municipio / Maps of Sport Facilities and Equipment in the town</i>	
Gràfic 5. Evolució de les llicències federatives	26
<i>Evolución de las licencias federativas / Evolution of Federative Licenses</i>	

Gràfic 6. Esportistes de Catalunya que gaudeixen del Pla ADO (2006-2012)	27
Deportistas de Cataluña beneficiarios del Plan ADO (2006-2012) / Sports men and women who benefit from the Plan ADO (2006-2012)	
Gràfic 7. Esportistes de Catalunya que gaudeixen del pla ADOP (2007-2012)	28
Deportistas de Catalunya beneficiarios del Plan ADOP (2007-2012) / <i>Sports men and women who benefit from the Plan ADOP (2007-2012)</i>	
Gràfic 8. Esportistes d'alt nivell (2006-2012)	28
Deportistas de élite (2006-2012) / <i>High level sports men and women (2006-2012)</i>	
Gràfic 9. Premis ARC	29
Premios ARC / <i>ARC Prizes</i>	
Gràfic 10. Nombre de proves dels campionats de Catalunya	30
Número de pruebas de los campeonatos de Cataluña / <i>Number of events of the Championships of Catalonia</i>	
Gràfic 11. Esportistes participants als campionats de Catalunya	30
Deportistas participantes en los campeonatos de Cataluña / <i>Sport men and women's participation in Championships of Catalonia</i>	
Gràfic 12. Participació de clubs catalans en lligues estatals	31
Participación de clubs catalanes en ligas estatales / <i>Participation of Catalan Clubs in national leagues</i>	
Gràfic 13. Títols aconseguits pels clubs catalans en esdeveniments estatals	32
Títulos conseguidos por los clubs catalanes en eventos estatales / <i>Titles obtained by the Catalan Clubs in national events</i>	
Gràfic 14. Participants als Jocs Esportius Escolars de Catalunya	33
Participantes en los Juegos Deportivos Escolares de Cataluña / <i>Participants in the School Sport Games in Catalonia</i>	
Gràfic 15. Nombre de nens i nenes en edats compreses entre els 8 i els 18 anys que participen en competicions federades	33
Número de niños y niñas en edades comprendidas entre los 8 y los 18 años que participan en competiciones federadas / <i>Number of boys and girls of ages 8 to 18 that participate in Federated competitions</i>	
Gràfic 16. Nombre de participants als campionats d'Espanya en edat escolar	34
Número de participantes en los campeonatos de España en edad escolar / <i>Number of participants in Championships of Spain of school age</i>	
Gràfic 17. Nombre de medalles aconseguides pels participants als Campionats d'Espanya en edat escolar	34
Número de medallas conseguidas por los participantes en los Campeonatos de España en edad escolar / <i>Number of medals obtained by participants in Championships of Spain of school age</i>	
Gràfic 18. Mida dels clubs esportius. Any 2008	35
Tamaño de los clubes deportivos. Año 2008 / <i>Size of sports clubs. Year 2008</i>	
Gràfic 19. Esportistes beneficiaris de la xarxa de centres de tecnificació de Catalunya	40
Deportistas beneficiarios de la red de centros de tecnificación de Cataluña / <i>Sports men and women who benefit from the network of technique centers in Catalonia</i>	

Gràfic 20. Professionals registrats al Registre Oficial de professions de l'esport a Catalunya	45
Profesionales registrados en el Registro Oficial de profesiones del deporte en Cataluña / <i>Professionals registered in the Civil Register of sport professionals in Catalonia</i>	
Gràfic 21. Professionals col·legiats al Col·legi de Llicenciats en Educació física i Ciències de l'activitat física i l'esport de Catalunya	46
Profesionales colegiados en el Colegio de Licenciados en Educación Física y Ciencias de la actividad física y el deporte en Cataluña / <i>Collegiate professionals collegiate to the College of Graduates in Physical Education</i>	
Gràfic 22. Nombre de professions registrades al Registre Oficial de professions de l'esport a Catalunya	47
Número de profesiones registradas en el Registro Oficial de profesiones del deporte en Cataluña / <i>Number of professions registered in the Official Register as sport professions in Catalonia</i>	
Gràfic 23. Temàtica dels grups i centres de recerca (%)	49
Temática de los grupos y centros de investigación (%) / <i>Topic of groups and research groups (%)</i>	
Gràfic 24. Evolució del personal vinculat als grups de recerca	49
Evolución del personal vinculado a los grupos de investigación / <i>Evolution of the personnel related to research groups</i>	
Gràfic 25. Personal dels grups i centres de recerca segons tipologia	50
Personal de los grupos y centros de investigación según tipología / <i>Personnel of the groups and research centers based on category</i>	
Gràfic 26. Nombre d'organitzacions que financen projectes de recerca segons tipologia	50
Número de organizaciones que financian proyectos de investigación según tipología / <i>Sources of funding of the research groups</i>	
Gràfic 27. Nombre de tesis doctorals llegides	51
Número de tesis doctorales leídas / <i>Doctoral thesis read</i>	
Gràfic 28. Tirada de diaris esportius	52
Tirada de diarios deportivos / <i>Print run of sport newspapers</i>	
Gràfic 29. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Olímpics d'Estiu	55
Deportistas catalanes participantes en los Juegos Olímpicos de Verano / <i>Catalan sports men and women participating in the Summer Olympic Games</i>	
Gràfic 30. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Paralímpics d'Estiu	56
Deportistas de Cataluña participantes en los Juegos Paralímpicos de Verano / <i>Catalan sports men and women participating in the Summer Paralympic Games</i>	
Gràfic 31. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Olímpics d'Hivern	56
Deportistas de Cataluña participantes en los Juegos Olímpicos de Invierno / <i>Catalan sports men and women participating in the Winter Olympic Games</i>	
Gràfic 32. Esportistes catalans/es participants als Jocs Paralímpics d'Hivern	57
Deportistas catalanes participantes en los Juegos Paralímpicos de Invierno / <i>Catalan sports men and women participating in the Winter Paralympic Games</i>	

Gràfic 33. Participació de clubs catalans en esdeveniments internacionals	57
<i>Participación de clubs catalanes en eventos internacionales / The participation of Catalan clubs in international sport events</i>	
Gràfic 34. Esdeveniments internacionals organitzats a Catalunya	58
<i>Eventos internacionales organizados en Cataluña / International events organized in Catalonia</i>	
Gràfic 35. Esdeveniments estatals organitzats a Catalunya	58
<i>Eventos estatales organizados en Cataluña / National events organized in Catalonia</i>	
Gràfic 36. Nombre de catalans i catalanes en organitzacions internacionals	59
<i>Número de catalanes y catalanas en organizaciones internacionales / Number of Catalan men and women in international organizations</i>	
Gràfic 37. Congressos, festivals i fires internacionals organitzats a Catalunya	59
<i>Congresos, festivales y ferias internacionales organizados en Cataluña / Congresses, festivals and international fairs organized in Catalonia</i>	
Gràfic 38. Nombre d'estudiants del programa Erasmus que arriben a Catalunya	60
<i>Número de estudiantes del programa Erasmus que llegan a Cataluña/ Number of students in the Erasmus program that come to Catalonia</i>	
Gràfic 39. Nombre d'estudiants del programa Erasmus que surten de Catalunya	60
<i>Número de estudiantes del programa Erasmus que salen de Cataluña / Number of students in the Erasmus program that leave Catalonia</i>	
Gràfic 40. Nombre d'estudiants del programa Sicue/Sèneca que arriben a Catalunya	61
<i>Número de estudiantes del programa Sicue/Séneca que llegan a Cataluña/ Number of students in the Sicue/Seneca program that come to Catalonia</i>	
Gràfic 41. Nombre d'estudiants del programa Sicue/Sèneca que surten de Catalunya	61
<i>Número de estudiantes del programa Sicue/Séneca que salen de Cataluña/ Number of students in the Sicue/Seneca program that leave Catalonia</i>	
Gràfic 42. Pes en el PIB de Catalunya per sectors. Any 2006	62
<i>Peso en el PIB de Cataluña por sectores. Año 2006 / Impact of the GDP of Catalonia per areas. Year 2006</i>	
Gràfic 43. Valor Afegit Brut de l'esport per productors. Any 2006	63
<i>Valor Añadido Bruto del deporte por productores. Año 2006 / VAT on sport by producers. Year 2006</i>	
Gràfic 44. Abonats als Centres Esportius Municipals	64
<i>Abonados a los centros deportivos municipales / Members of Municipal Sport Centers</i>	
 Figura 1. Persones associades, any de fundació i distribució territorial dels clubs esportius	 37
<i>Personas asociadas, año de fundación y distribución territorial de los clubs deportivos / Associated people, year of foundation and territorial distribution of the sports club</i>	

I Introducció

L'Observatori Català de l'Esport es va crear pel setembre de 2006, aviat farà set anys. La seva tasca principal durant aquesta primera etapa ha consistit a aplegar la major quantitat d'informació possible sobre el conjunt del sistema esportiu, amb especial incidència en el sistema propi de Catalunya, tot organitzant-la de manera sistemàtica i de fàcil accés per a què les persones i organitzacions interessades en puguin fer consulta i ús per tal de millorar la diagnosi en les seves anàlisis o accions estratègiques.

Es disposa, doncs, d'informació durant set anys la qual cosa permet ja, deduir aproximacions i anàlisi d'evolució en aquells aspectes que més interressi conèixer. Per aquest motiu, l'informe d'aquest any se centra en l'anàlisi de les tendències més rellevants del sector esportiu des del 2006 al 2013. Estudiar tendències és quelcom molt útil perquè ajuda a veure processos a l'alça o en davallada; l'única possibilitat d'intervenir de manera realment eficient és si les decisions es fonamenten en fets observables i no en intuïcions a partir d'una sèrie de dades de dos o tres anys en els millors dels casos.

L'informe segueix un guió similar al dels anteriors amb les adaptacions que ha requerit l'anàlisi de tendències. En primer lloc, s'analitzen les persones que fan esport, la manera com el fan i els llocs on es practica. A causa del seu interès particular, es dedica un apartat a la competició on s'inclou el perfil de les persones que la fan i els tipus de competicions (absoluta i escolar). A continuació, es tracten les organitzacions que conformen el sistema esportiu, fent la diferenciació entre clubs, federacions i organitzacions públiques i organitzacions comercials. En l'apartat de suport al desenvolupament esportiu s'analitza l'esport d'alt nivell, els centres de tecnificació, la formació i la recerca i la legislació específica de l'àmbit esportiu. Els tres últims apartats tracten de l'esport als mitjans de comunicació, de la projecció esportiva de Catalunya al món i del pes econòmic de l'esport a Catalunya. Es clou amb una conclusió que valora els resultats obtinguts des de la doble perspectiva de la crisi i la passió per l'esport.¹

Núria Puig, Laia Muñoz, Andreu Camps, Joaquim Gómez, Pedrona Serra i Alba Pardo.

II L'Observatori Català de l'Esport (2006-2013): Breu història i presentació del seu lloc web

L'Observatori Català de l'Esport es va crear l'any 2006. Fou un encàrrec de la Secretaria General de l'Esport a l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya. La seva finalitat és ser un banc de dades unificat sobre el sistema esportiu a Catalunya. En el moment de la seva creació, es va constatar que hi havia molta informació dispersa i que era difícil accedir-hi. Així mateix, hi havia buits d'informació tan importants com és ara, per exemple, la situació dels clubs esportius, el pes econòmic de l'esport, l'oferta esportiva comercial, etc.

---

1. Si alguna persona o organització no es troba reflectida en aquest informe, preguem que ens enviï la informació que hi manca a observatori@gencat.cat

Durant els anys de la seva existència, l'Observatori ha treballat per assolir l'objectiu que se li havia plantejat. A continuació, s'expliquen detalladament les eines mitjançant les quals l'Observatori transmet la informació que processa (lloc web i xarxes socials) i es fa una valoració de les fites assolides.

El lloc web de l'Observatori Català de l'Esport es va anar configurant a partir del 2006 i, al llarg d'aquest temps, ha sofert una sèrie de canvis per tal d'adaptar-se a les noves tendències de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació).

La imatge que es mostra a continuació és la primera que apareix quan s'accedeix a l'Observatori: www.observatoridelesport.cat.

Generalitat de Catalunya
www.gencat.cat

Català Castellano English

Departament de la Presidència > INEFC > Observatori Català de l'Esport

INEFC
Observatori Català de l'Esport

Coneix-nos Participació esportiva Organitzacions i espais Economia de l'esport Formació, recerca i professions Projectió exterior Marc legal i política

L'Observatori Català de l'Esport estrena xarxes socials

Des d'avui mateix la podeu consultar la pàgina de Facebook i el compte a Twitter que ha obert l'Observatori Català de l'Esport (OCE). Tots dos canals de comunicació s'uneixen al lloc web per fer de l'OCE una eina més potent per compartir tot el seu coneixement amb els agents esportius i tota la societat.

ajuntaments i esport clubs esportius economia i esport esport escolar esport universitari formació grans esdeveniments hàbits esportius Informe 2010 instal·lacions recerca

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

agenda del sector 30/07/2013 | 30/07/2013 Jornada "Ouan l'esport es fa gran: l'activitat física en l'envelliment saludable" Barcelona (Catalunya)

28/08/2013 | 28/08/2013 Trabajo, bienestar y salud: Envejecimiento activo en el trabajo Helsinki (Finlàndia)

29/08/2013 | 01/09/2013 8th FIEP European Congress "Physical Education and Sports Perspective of Children and Youth in Europe" Eslovàquia (Bratislava)

+ activitats del mes

indicadors renovats

Esportistes participants a la Lliga de Futbol Professional espanyola

Psicòloga/Olímpic de l'esport

Metge/essa especialista en medicina de l'Educació Física i l'Esport

Inspector/a d'Educació Física

Entrenador/a d'esport federat

Camionants de Catalunya

Esportistes beneficiaris de la xarxa de centres de tecnificació de Catalunya

Esportistes d'alt nivell

Llicenciat esportives

Participació esportiva als serveis d'esports de les universitats

tendències

Participació esportistes catalans en esdeveniments internacionals

Any	Homes	Dones	Total
2006	2000	1500	3500
2007	1800	1300	3100
2008	1600	1100	2700
2009	1400	900	2300
2010	1200	700	1900
2011	1000	500	1500
2012	800	300	1100

1 2 3 4

cercador

destaquem

El club esportiu de Catalunya

El patró econòmic de l'esport a Catalunya

Informe d'habits esportius a Catalunya 2006-2010

A sota de la imatge que encapçala la pàgina principal, hi ha unes etiquetes i la primera que hi ha a mà esquerra s'anomena «Coneix-nos». Es recomana consultar-la per fer-se una idea del que és l'Observatori Català de l'Esport. Es destaca el concepte d'esport que s'empren i la visió i la missió que es vol assolir.

Dins aquest mateix apartat es pot consultar qui forma l'Observatori Català de l'Esport, des de l'equip de treball fins als membres que componen el comitè de direcció i els òrgans d'assessorament (Consell assessor i Comitè d'experts i expertes).

El lloc web de l'Observatori Català de l'Esport està estructurat en sis dimensions, cada una caracteritzada per un color; les etiquetes per accedir a la informació que proporcionen són a la part superior de la pàgina principal. Aquestes dimensions estan estructurades en una sèrie d'indicadors rellevants sobre el tema que tracten. Tal com està configurat el lloc web, de cada desplegable es poden escollir les dades referides a un indicador concret i en un any determinat, o bé, consultar-ho tot alhora. Molt important és que, a més de les dades, de cada indicador es pot consultar una sèrie de

documents de referència que aporten més informació relacionada amb la temàtica que s'està consultant.

Tornant a la pàgina principal, a sota de les etiquetes de les dimensions, es troben les notícies d'actualitat i al seu costat un núvol de categories per accedir directament a temes que puguin interessar. Més avall es poden consultar els últims indicadors renovats amb un sol clic, així com veure les últimes tendències destacades, visualitzar l'agenda del sector esportiu pel proper mes, i l'apartat de destacats, on es troben totes aquelles publicacions de les recerques que s'han desenvolupat des de l'Observatori Català de l'Esport o en col·laboració amb altres institucions.

Finalment, a la part inferior es troben les institucions que col·laboren amb l'Observatori per dur endavant la seva tasca: Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport (CEO), Unió de Federacions Esportives Catalanes (UFEC) i Fundació Institut d'Estudis Nord-americans (IEN).

L'Observatori, les xarxes socials i altres canals de comunicació

L'Observatori Català de l'Esport (OCE) ha inaugurat pel març de 2013 dos nous canals de comunicació: una pàgina de Facebook i un usuari de Twitter. Aquestes dues xarxes socials han de servir per millorar la comunicació de l'OCE i convertir-lo en un referent pel coneixement del sector esportiu a Catalunya.

Facebook és la xarxa més indicada per generar una comunitat de seguidors i seguidores. S'espera que esdevingui una eina clau per interaccionar amb aquelles persones interessades en el que ofereix l'Observatori. Per això cal que el tracte amb els usuaris i usuàries sigui directe i amb molta disponibilitat. S'han de resoldre els dubtes, les consultes o preguntes que es puguin plantejar, així com escoltar les crítiques i acceptar-les públicament per tal que la comunitat sàpiga que aquest canal és una via de comunicació directa amb l'Observatori. Alhora és essencial que, des del mateix Observatori, es generi un corrent de debat al voltant dels continguts i la informació de què es disposa.

Twitter és la xarxa ideal per comunicar i transmetre les novetats de l'Observatori Català de l'Esport. S'hi poden trobar des d'usuaris i usuàries particulars a la majoria d'institucions del sector. Una de les grans utilitats de Twitter és la possibilitat d'identificar a cada moment, quin són els temes que estan generant debat a la xarxa. D'aquesta manera es poden publicar continguts en el moment més adequat per tal que aquests arribin al públic objectiu identificat. Tot i que la interacció amb la comunitat també és important, segurament aquesta serà més petita que la que es pugui obtenir al Facebook. A canvi, es pot arribar a usuaris i usuàries que desconeixen l'existència de l'OCE d'una manera molt més senzilla i, per tant, captar l'atenció d'agents del sector esportiu amb els quals encara no s'havia interactuat.

Aquestes xarxes socials s'uneixen als altres canals de comunicació que ja té l'Observatori, encapçalats pel seu lloc web, www.observatoridelesport.cat i seguits pels «flaixos» enviats a través de correu electrònic i la difusió mitjançant diverses publicacions.

Amb aquest conjunt de canals de comunicació es persegueixen els objectius següents:

- Donar a conèixer l'Observatori als diferents agents del sector esportiu.
- Difondre els nous continguts de l'Observatori més ràpidament i eficaçment.
- Convertir l'Observatori Català de l'Esport en una eina de consulta de referència dins el sector esportiu.

Col·laboren
amb
l'Observatori:

CEO UAB

UNIO DE FEDERACIONS
ESPORTIVES DE CATALUNYA

FUNDACIO
Institut d'Estudis Nord-americans
60
Years Communicating Culture

El públic al qual es pretén arribar mitjançant les xarxes socials són totes aquelles persones i organitzacions integrants del sector esportiu de Catalunya i a qui, des de fora de Catalunya, tingui interès per conèixer la seva realitat. A la taula següent es poden veure els que han estat identificats de manera que cada un, rep regularment informació que pugui ser del seu interès.

Taula 1. Persones i organitzacions a les quals regularment s'envia informació

Organitzacions públiques
Secretaria General de l'Esport, Consell Català de l'Esport i CAR de Sant Cugat
Diputacions
Consells Esportius
Ajuntaments
Organitzacions associatives
UFEC, Federacions
Clubs
Organitzacions comercials
Centres esportius
Consultories
Clubs professionals
Centres de <i>wellness</i> i fitnes
Mitjans de comunicació
Premsa escrita
Ràdio
Televisió
Internet
Comunitat acadèmica i científica
Facultats universitàries
IES amb cicles formatius esportius
Grups de recerca (reconeguts i informals)

De manera regular i, des de les vies comentades, es manté contacte amb usuaris i usuàries tot proporcionant-los una sèrie de continguts base que s'adapten a les característiques específiques de cada cas. Aquests continguts són: l'indicador del dia, actualització de noves dades, actualització de l'agenda del sector, participació en congressos, butlletins i/o resums d'informació, notícies del sector i estudis i recerques.

Les fites assolides

A la taula 2 es presenta un resum de les fites assolides durant aquests anys.

Amb el conjunt d'activitats dutes a termes, l'Observatori Català de l'Esport ha ofert informació sistemàtica i regular als agents del sistema esportiu a Catalunya. A continuació, es fa una anàlisi de les tendències principals que han caracteritzat l'evolució d'aquest sistema en els sis anys de la seva existència.

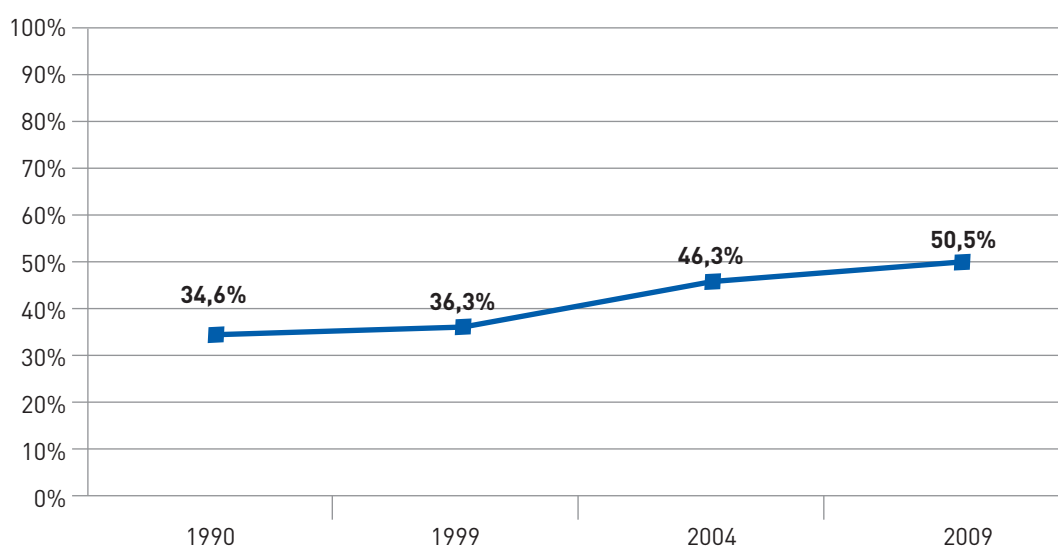
Taula 2. Les fites assolides per l'Observatori Català de l'Esport	
Actualització de la informació sobre el sistema esportiu a Catalunya	
dimensions	6
subdimensions	32
indicadors	234
Recerques i publicacions (9)	
Clubs esportius	1
Pes econòmic de l'esport	1
Hàbits esportius	2
Els ajuntaments i l'esport	2
Actes de la III trobada d'Observatoris de l'Esport	1
Mercat de treball i titulacions esportives	2
Informes sobre l'esport a Catalunya (4)	
2008	1
2009	1
2010	1
2013	1
Participació a congressos (18)	
Amèrica llatina	2
Europeus	5
Estatals	5
Catalunya	6
Representacions en actes (13)	
Europa	3
Espanya	2
Catalunya	8
Organització de congressos (1)	
III Trobada d'Observatoris de l'Esport, setembre 2012	

III Qui fa esport, com el fa i on el fa?

Persones que fan esport: Població de més de 15 anys

En el darrer informe sobre l'esport a Catalunya referit a l'any 2010 (Observatori Català de l'Esport, 2011) es deia que feia esport —entès en un sentit ampli ja que inclou fins i tot caminar— un 50,5% de la població catalana de més de 15 anys. Des de 1990 l'augment havia estat d'un 16% i s'havia donat el major increment entre 1999 i 2004 (Gràfic 1).

Gràfic 1. Evolució de la pràctica esportiva a Catalunya (en %)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2010, a partir de la Secretaria General de l'Esport

La Constitució de 1978 i el primer Estatut d'autonomia de 1979 —que establia competències exclusives a la Generalitat de Catalunya en matèria d'esports—, van crear les condicions legals i estructurals per acostar l'esport a la ciutadania, mitjançant la inversió en infraestructura d'equipaments esportius, la incorporació d'especialistes en educació física en els centres educatius i també amb la creació de programes específics per facilitar la incorporació a la pràctica esportiva, millores en els programes de competició, creació de programes de desenvolupament de l'esport per a tothom i per a diferents col·lectius específics; en definitiva, més inversió en equipaments esportius i en programes escolars, de competició i de lleure, tenint en compte tres eixos transversals: l'educació, la salut i la cohesió social.

També es pot dir que hi ha hagut en general una millora de les condicions de vida de la ciutadania, un canvi important en la consideració del rol social de la pràctica esportiva, fruit de la feina portada a terme per la Generalitat de Catalunya, les diputacions, els ajuntaments, les federacions esportives, els consells esportius, els clubs, les entitats esportives i els centres educatius; i, és per això que, amb aquest treball dels diferents agents, s'han anat creant les condicions que han fet possible l'augment de la pràctica esportiva.

Ara bé, entre 2005 i 2010, anys aproximats de l'existència de l'Observatori Català de l'Esport, l'augment de la participació esportiva ha estat del 0,54% (Centro de Investigaciones

«Entre 2005 i 2010 la pràctica esportiva a Catalunya ha augmentat un 0,54% i segueix sent una de les activitats preferides durant el temps lliure»

Sociològicas, 2005; 2010). És un creixement molt escàs però no es creu que sigui a causa de la crisi. Des de l'any 2000, les dades de participació esportiva a tot l'Estat, o en alguna comunitat autònoma, augmenten molt lentament. L'esport, com a activitat de lleure per una gran part de la població, sembla que hagi tocat sostre. Destacar, però, que tot i així és una de les activitats preferides durant el temps lliure.

Es practica una gran varietat d'activitats esportives. En termes absoluts, però, predominen les de caire recreatiu. Els deu esports més practicats no han variat gaire en el període analitzat (Taula 3).

Taula 3. Esports més practicats²

	2005		2010	
	Activitat	%	Activitat	%
1	Natació recreativa	41,3	Natació recreativa	27,9
2	Ciclisme recreatiu	21,1	Ciclisme recreatiu	19,3
3	Gimnàstica de manteniment en un centre esportiu	17,2	Futbol	16,7
4	Muntanyisme/senderisme/excursionisme	16,2	Gimnàstica de manteniment en un centre esportiu	13,2
5	Futbol	12,9	Cursa a peu (<i>running, jogging</i>)	11,2
6	Aeròbic, gimnàstica rítmica, expressió corporal, gimnàstica jazz, dansa, etc.	10,4	Muntanyisme/senderisme/excursionisme	11,2
7	Futbol sala, futbet, futbol 7 i futbol platja	10	Futbol sala, futbet, futbol 7 i futbol platja	7,8
8	Esquí i altres esports d'hivern	9	Tennis	7,8
9	Cursa a peu (<i>running, jogging</i>)	8,5	Gimnàstica de manteniment a casa	6,9
10	Gimnàstica de manteniment a casa	8,2	Esquí i altres esports d'hivern	6,6

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Tennis no apareixia entre els deu primers esports pel 2005 i, en canvi, sí que hi és en el 2010. Aeròbic, gimnàstica rítmica, expressió corporal, gimnàstica jazz, dansa, etc. no estan entre els 10 primers però sí, entre els 15.

Deixant de banda el futbol i les seves variants, durant el període analitzat, els esports més practicats segueixen sent de caire recreatiu, que possibiliten ser practicats de manera individual i que es duen a terme tant en instal·lacions convencionals com en els espais públics ja siguin urbans, com a la natura.

A la taula 4 es poden veure alguns detalls més referits a la població que practica esport:

«En els últims sis anys els esports més practicats segueixen sent de caire recreatiu»

2. La suma dels percentatges que es tracten en aquesta taula sobrepassa el 100%, ja que una persona pot practicar més d'un esport (es tracta d'una pregunta multiresposta).

Taula 4. Perfil de la pràctica esportiva

	2005 %	2010 %
Un cop o més a la setmana	82,8	91,4
Practiquen pel seu compte	63,7	69,5
Pertanyen a un club o associació esportiva	32,8	26,1
Lloc de pràctica preferit	En llocs oberts (parcs, carrer, camp, mar, llac,...)	En llocs oberts (parcs, carrer, camp, mar, llac,...)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

«Ha augmentat el nombre de persones que practiquen pel seu compte i en llocs oberts (parcs, carrer, muntanya, mar...).»

Tot i que el nombre de persones que practiquen no ha augmentat gaire, el nombre de les que ho fan un cop o més a la setmana sí que ha augmentat en gairebé un 10%. L'hàbit esportiu es consolida entre la població practicant.

Els altres indicadors seleccionats posen de manifest una tendència a la pràctica individualitzada i fora dels espais convencionals: es practica per compte propi i menys en clubs i el lloc de pràctica preferit són els llocs oberts (parcs, carrer, muntanya, mar...)

Taula 5. Variacions en la pràctica esportiva segons característiques sociodemogràfiques

Participació esportiva	2005 %	2010 %
Sexe		
Homes	22,7	24,1
Dones	12,4	12,2
Grup d'edat		
De 15 a 24 anys	26,4	25,7
De 25 a 34 anys	25	29,3
De 35 a 44 anys	18,7	17,5
De 45 a 54 anys	13,5	19,2
De 55 a 64 anys	5,9	12,4
Més de 65 anys	9,2	4,5
Nivell d'estudis		
Sense estudis	12,5	5,9
Primària	32,1	29,4
Secundària	62,4	43,2
FP	51,7	45,7
Diplomatura	55	64,1
Llicenciatura i superiors	67,3	67,6

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

---

Les diferències degudes a les variables sociodemogràfiques (sexe, edat, nivell d'instrucció...) es mantenen i augmenten en alguns casos, la qual cosa podria ser deguda a l'impacte de la crisi en determinats col·lectius. A la taula 5 es poden veure els fets més destacables.

Les dones continuen practicant menys que els homes cosa que no és nova. És una tendència manifesta des que es disposa de dades sobre participació esportiva. Tanmateix, a mesura que es fan grans, la diferència entre homes i dones disminueix i, a partir de 65 anys, sovint es dóna el cas que practiquen més les dones que els homes.

Són destacables en canvi, la disminució de la pràctica esportiva de les persones de més de 65 anys (9,2% el 2005 i 4,5% el 2010) i de les persones sense estudis, o amb estudis primaris, secundària o FP; en els quatre casos, la participació esportiva disminueix per primera vegada, enlloc d'augmentar gradualment com havia estat fins ara. És probable que això sigui a causa de l'impacte de la crisi que ha estat més fort entre els grups amb nivells d'estudis baixos (Sarasa, Porcel&Navarro-Varas, 2013:26). Són els col·lectius entre els quals l'atur ha augmentat més fet que condueix a una reducció de la despesa per activitats de lleure. Hi ha famílies que viuen mercès a les pensions dels grans i aquests han de deixar de fer activitat. I, encara que hi hagi activitats esportives de cost molt baix, la situació d'atur condueix a una irregularitat i incertesa dels modes de vida poc avinents amb la continuïtat que aquestes requereixen.

«La crisi ha fet disminuir la pràctica esportiva de les persones de més de 65 anys i dels col·lectius amb nivells d'estudis inferiors»

Persones que fan esport: Població infantil i juvenil

L'any 2011, el Consejo Superior de Deportes va fer una enquesta sobre els hàbits esportius de la població escolar a Espanya (Consejo Superior de Deportes et al., 2011) És la primera vegada que es disposa d'informació completa sobre aquest col·lectiu.³ Segons aquest estudi un 63% de la població escolar fins als 18 anys fa pràctica esportiva organitzada fora de l'horari lectiu i un 83% en fa de manera no organitzada, pel seu compte. Les dades de Catalunya són del 67,5% i 79% respectivament; l'activitat física organitzada és superior a la de la mitjana d'Espanya.

En aquest estudi, hi ha un resultat que sembla molt interessant destacar i és que a les comunitats autònomes amb major nivell d'activitat fisicoesportiva organitzada són les que tenen un índex d'obesitat infantil menor (Consejo Superior de Deportes et al., 2011: 126) Catalunya forma part d'aquest grup. És difícil establir relacions de causalitat. Tanmateix, cal pensar que la creació del Pla català de l'esport a l'escola l'any 2005 ha contribuït a aquest resultat.

L'objectiu del Pla és incrementar la participació dels infants i joves de tot Catalunya en activitats físiques i esportives en horari no lectiu al mateix centre educatiu i, alhora, emprar aquestes pràctiques per a la difusió i educació en valors i per a l'adquisició d'hàbits saludables. Els centres que participen al Pla són els Instituts d'Educació Secundària (IES), els Centres d'Educació Infantil i Primària (CEIP), les Zones Escolars Rurals (ZER) i els centres concertats.

«Catalunya és una de les comunitats autònomes amb un índex de participació esportiva escolar més elevada i és de les que té índexs d'obesitat infantil menors»

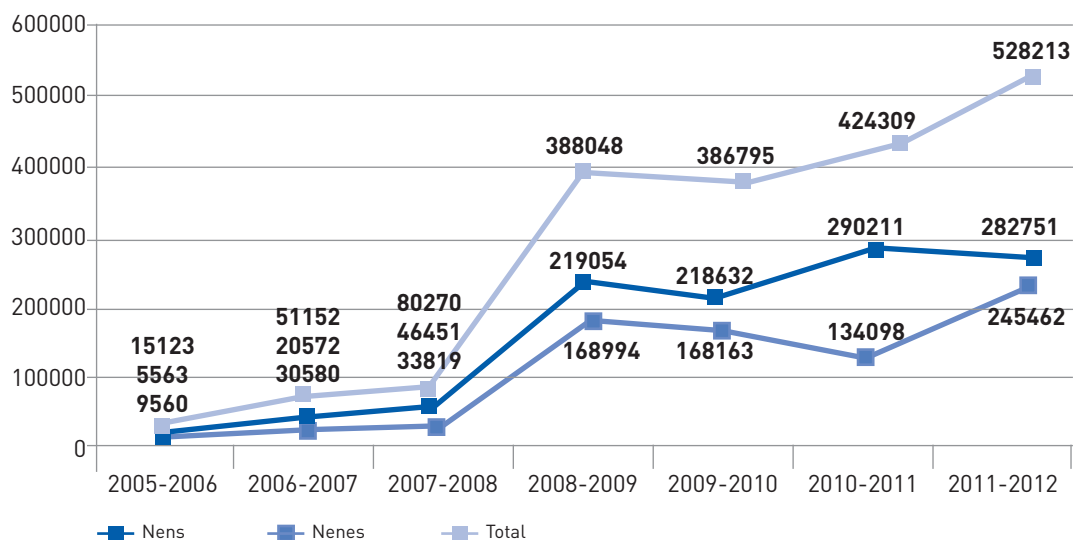
3. Les enquestes de participació esportiva no el contempen perquè, l'enfocament metodològic per estudiar-lo és un altre. Com que tots els nens i nenes en edat escolar fan Educació Física obligatòria en el seu currículum escolar, si els resultats obtinguts es barregeixin amb els de la població de més de 15 anys s'obtidria una informació que no permetria veure les persones que fan esport voluntàriament sense cap mena d'obligació.

El nombre de persones que hi participa, ha experimentat un augment molt important. S'ha passat dels 15.123 nens i nenes que ho van fer durant el curs escolar 2005 – 2006, als 528.213 nens i nenes del curs 2011 – 2012; la participació és 34 vegades superior i durant aquest últim curs abasta un 53% del total de la població escolar de Catalunya; és a dir, dels 987.693 alumnes dels centres d'educació infantil i primària i d'educació secundària 528.000 van prendre part en el Pla.

Entre 2005 i 2008 hi ha una petita tendència a l'alça però és a partir del curs escolar 2008-2009 quan es produeix un augment exponencial de la participació, ja que l'augment és quatre vegades major respecte l'any anterior (Gràfic 2).

Pel que fa a la proporció entre sexes, en tots els anys el nombre de nens ha superat el de nenes, especialment en el curs escolar 2010-2011. Tanmateix, aquesta diferència es torna a reduir durant el curs 2011-2012.

Gràfic 2. Evolució de les participacions al Pla català de l'esport a l'escola

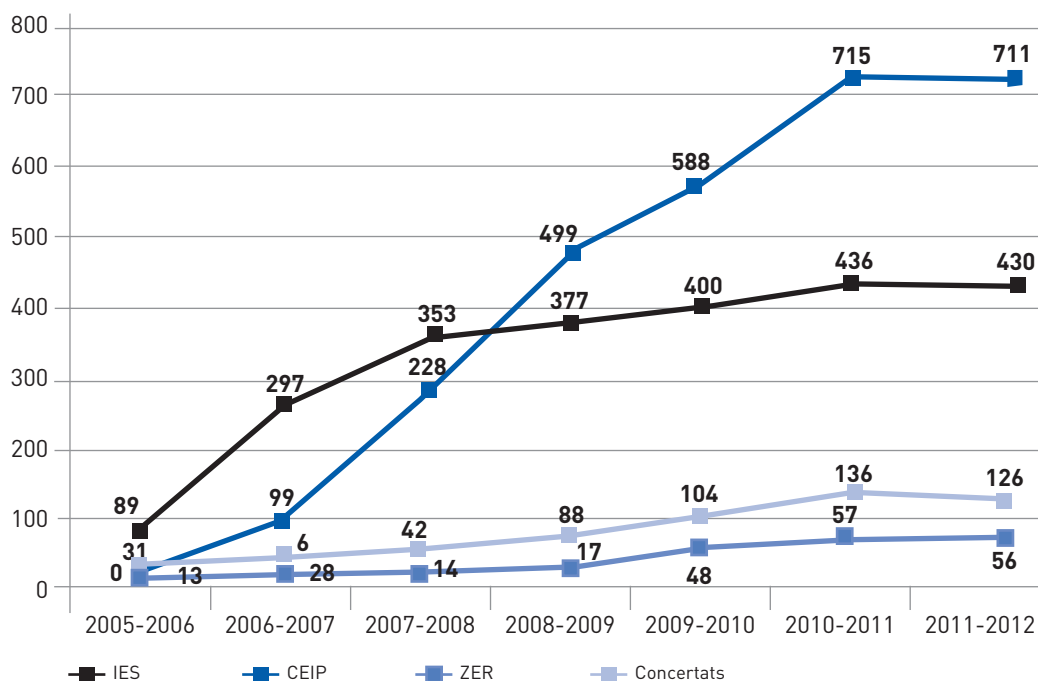

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Els Centres d'Educació Infantil i Primària (CEIP) són els que més han participat en el Pla multiplicant-se per 22 (passant de 31 centres el 2005-2006 a 711 el 2011-2012) (Gràfic 3), seguits dels Instituts d'Educació Secundària Obligatoria (IES) que s'han multiplicat per 4 (han passat de 89 centres a 430). Els centres concertats i les Zones Escolars Rurals (ZER) són els que menor evolució han tingut.

Però si aquestes mateixes dades es comparen amb el nombre de centres escolars existents a Catalunya (3.954), es pot veure com el 84% dels IES participen al Pla (430 de 511); seguidament hi participen el 63% de les ZER (56 de 88); després es troben els CEIP amb un 41% de participació (711 de 1.727); i per acabar es troben els centres escolars concertats i privats amb només un 1,4% de participació (126 de 1.628). Aquesta diferència es deu probablement a què inicialment aquest Pla va estar enfocat als centres d'ensenyament secundari obligatori públic i, en les darreres fases d'implementació, es van anar incorporant la resta de centres.

Gràfic 3. Evolució dels centres participants al Pla català de l'esport a l'escola

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

«El Pla català de l'esport a l'escola ha augmentat el nombre de participants per 34 entre el curs escolar 2005-2006 i el 2011-2012.»

Espais esportius: més enllà de les instal·lacions esportives convencionals

Per a què la pràctica sigui possible, calen espais apropiats ja siguin específics per a la pràctica esportiva o de caràcter general tals com parcs, muntanyes, rius... L'any 2013 a Catalunya, el Consell Català de l'Esport té censats un total de 35.581 espais esportius de tot tipus. Hi ha els construïts específicament per a la pràctica de l'esport i que es diferencien en convencionals (31.811) i singulars (2.043); i les àrees d'activitat esportiva (1.727) que són espais adaptats al medi natural i urbà per al desenvolupament de pràctiques esportives.

L'esforç conjunt dels ajuntaments i els ens supraterritorials (diputacions, Secretaria General de l'Esport i Consejo Superior de Deportes) ha fet possible la millora de la dotació esportiva. Aquesta ha anat acompanyada d'un procés de racionalització de les inversions que arrenca amb el PIEC (Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya; decret 95/2005) i que en l'àmbit municipal es materialitza en la confecció dels MIEM (Mapa d'instal·lacions i equipaments esportius del municipi).

El PIEC estableix tot un seguit de determinacions que afecten els equipaments esportius de Catalunya. D'altra banda analitza i concreta les necessitats bàsiques dels diferents àmbits territorials amb l'objectiu de prioritzar les actuacions del Consell Català de l'Esport per garantir uns nivells mínims de dotació d'equipaments esportius per a tothom. El MIEM és l'eina de planificació municipal que concreta i situa les necessitats d'equipaments esportius en l'àmbit municipal i les contrasta amb les determinacions del PIEC, de manera que avaluï la seva dotació en comparació amb la resta de Catalunya.

Des de 2005, any de l'aprovació del PIEC, els resultats dels estudis de localització posen de manifest que formen part de la xarxa bàsica —la que es considera indispensable per a tot el territori— un total de 6.436 instal·lacions de tot Catalunya; això significa, que a l'horitzó del PIEC (any 2015) hi haurà una instal·lació d'aquesta xarxa per a cada 1.200 habitants aproximadament. Aquest paràmetre general es manté constant respecte als estudis anteriors, però si s'analitza l'evolució d'unitats deficitàries, s'observa una reducció constant del dèficit global fins a situar-se en un 6% del total, la qual cosa significa que des de l'aprovació del PIEC a l'any 2005 s'ha reduït una tercera part del dèficit de la xarxa bàsica.

Per tipus d'instal·lació (Taula 6), són els camps d'atletisme els que percentualment presenten una reducció més important, motivada bàsicament per la consideració al LOC (Pla de localització) 2012 d'un àmbit territorial superior per cobrir aquestes necessitats.

Taula 6. Resum comparatiu de resultats per tipus

Tipus	Localització 2005			Localització 2008			Localització 2012		
	Instal·lacions existents	Dèficit	% dèf.	Instal·lacions existents	Dèficit	% dèf.	Instal·lacions existents	Dèficit	% dèf.
Camps d'atletisme	73	46	39%	70	44	39%	69	28	29%
Piscines cobertes	208	92	31%	238	72	23%	252	63	20%
Pavellons poliesportius	624	138	18%	679	130	16%	738	93	11%
Sales esportives	1.116	179	14%	1.192	135	10%	1.292	101	7%
Camps poliesportius	829	69	8%	833	71	8%	811	55	6%
Pistes poliesportives	2.841	57	2%	2.886	54	2%	2.893	41	1%
Total	5.691	581	9%	5.898	506	8%	6.055	381	6%

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

En nombres absoluts, el dèficit més important l'any 2012 és de sales esportives (101) i pavellons poliesportius (93), tot i que si s'analitza el percentatge de dèficit de cada tipus, són els camps d'atletisme i les piscines cobertes els que presenten un dèficit més important (29% i 20% respectivament). Per contra el dèficit de pistes poliesportives és gairebé nul (1%) i els dels camps i sales molt reduït, la qual cosa pot considerar-se gairebé com a estructural.

De l'anàlisi dels resultats segons la població de cada àmbit territorial (Taula 7) es desprèn amb caire general, una lògica disminució de la dotació per habitant a mesura que augmenta la grandària d'aquest àmbit. Per altra part, cal destacar l'augment de la ràtio resultant corresponent als camps d'atletisme, que passa d'un camp d'atletisme per cada 67.752 habitants al LOC de 2008 a un per cada 79.374 al LOC de 2012, que es concentra principalment en una disminució significativa als àmbits amb menys població i a l'àrea metropolitana de Barcelona.

La distribució territorial de la xarxa bàsica presenta una distribució força homogènia de la dotació (Taula 8). Tots els àmbits funcionals territorials (AFT⁴) disposen de tots els

4. Són els àmbits establerts per a la planificació territorial

tipus d'instal·lació i el dèficit total se situa pel general entre el 4% i el 6%, excepte a l'Alt Pirineu i Aran que és del 11%, tot i que només representa 15 unitats deficitàries en tot l'àmbit, 5 d'elles són pistes poliesportives en municipis petits.

Taula 7. Resum resultats del LOC 2012 per tipus i població àmbit territorial

Població de l'àmbit	Camps d'atletisme	Piscines cobertes	Pavellons poliesportius	Camps poliesportius	Sales esportives	Pistes poliesportives
Fins a 10.000 hab.	11.122	5.561	3.714	3.632	5.056	1.406
10.001-25.000 hab.	31.256	15.628	7.059	7.461	4.534	2.090
25.001-50.000 hab.	36.836	23.265	10.671	9.337	5.181	2.716
50.001-100.000 hab.	67.568	22.948	13.598	11.966	5.592	3.149
100.001-200.000 hab.	73.928	23.303	13.452	11.276	6.285	3.079
Més de 200.000 hab.	119.305	26.996	19.944	19.632	6.330	4.223
Mitjana	79.374	24.442	9.265	8.891	5.527	2.624

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Taula 8. Resum per àmbit funcional territorial (LOC 2012)

LOC 2012	Camps d'atletisme		Piscines cobertes		Camps poliesportius		Sales esportives		Pavellons poliesportius		Pistes poliesportives		Total xarxa bàsica			
	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Inst.	Def.	Total	% def.
Alt Pirineu i Aran	1	2	3	3	18	1	24	2	16	2	58	5	120	15	135	11%
Camp de Tarragona	10	1	24	5	85	3	98	10	69	13	306	1	592	33	625	5%
Comarques Centrals	6	3	16	7	102	0	98	9	90	8	291	5	603	32	635	5%
Comarques Gironines	5	7	21	7	126	2	125	9	128	6	319	15	724	46	770	6%
Metropolità de Barcelona	40	13	173	32	364	49	862	59	338	54	1551	14	3.328	221	3.549	6%
Ponent (Terres de Lleida)	4	2	9	5	74	0	53	3	69	8	247	1	456	19	475	4%
Terres de l'Ebre	3	0	6	4	42	0	32	9	28	2	121	0	232	15	247	6%
Total general	69	28	252	63	811	55	1292	101	738	93	2893	41	6.055	381	6.436	6%

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

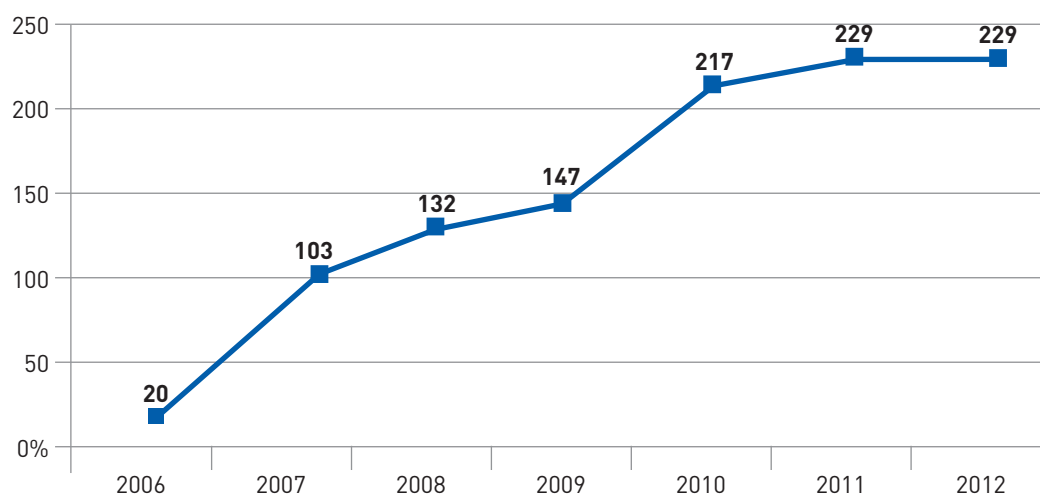
Així doncs, l'anàlisi de la situació de les instal·lacions esportives de la xarxa bàsica des de l'aprovació del PIEC, posa de manifest una millora notòria en pràcticament tots els tipus d'instal·lacions.

«Des de l'aprovació del PIEC l'any 2005 s'ha reduït una tercera part el dèficit de la xarxa bàsica.»

Un indicador, però que pot alertar sobre l'impacte de la crisi en aquest procés és la reducció del nombre de MIEM a partir de 2011.

Durant el període analitzat, el nombre d'aquests mapes ha augmentat de manera considerable, ha passat dels 20 redactats l'any 2006 als 229 del 2011 (Gràfic 4). Entre 2007 i 2010 és quan se n'han fet més. Entre 2006 i 2009 el seu nombre s'ha multiplicat per 11. En canvi, durant el 2012 no consta que se n'hagin fet cap.

Gràfic 4. Mapes d'Instal·lacions i Equipaments Esportius del Municipi

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Per acabar aquest apartat sobre els espais esportius, cal recordar que la pràctica esportiva ja no es fa només en les instal·lacions esportives convencionals o en les esmentades àrees d'activitat esportiva adaptades en el medi natural o urbà. Com s'ha vist en l'apartat referit a les maneres de practicar (Taula 4: perfil de la pràctica esportiva) la majoria de persones fa esport fora d'aquestes. Parcs, muntanyes, rius, carrers... són llocs en què la pràctica esportiva es projecta i es troba amb altres activitats ja siguin artístiques, socials o arquitectòniques (Maza, 2013a i 2013 b). Cal seguir amb atenció aquesta tendència que cada cop més es consolida com una nova forma d'expressió de l'esport i també cal continuar duent a terme accions destinades a fer compatible la pràctica esportiva amb altres usos.

IV La competició esportiva

Qui la fa?

El nombre de persones que competeix és molt petit comparat amb el total de persones que fa esport. Fins i tot, incloent les persones que competeixen amb amics i amigues per divertir-se, el percentatge no supera el 23% el 2005 i el 26% el 2010 (Taula 9). La majoria de persones fa esport sense preocupar-se de competir. Entre 2005 i 2010 hi ha una petita tendència a l'alça (3%) de persones que competeixen.

Taula 9. Participació en competicions

Forma de competir	2005 %	2010 %
Participa en lligues nacionals	1,7	2,9
Participa en lligues locals o provincials	9,0	10,6
Competeix amb les amistats per diversió	12,4	12,4
Fa esport sense preocupar-se de competir	73,4	73,0
Altres respostes	0,2	0,6
N.S.	3,2	0,6
Total	100 (402)	100 (348)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

La vitalitat de la competició esportiva a Catalunya és molt gran, encara que hi participin poques persones. A continuació, s'ofereixen algunes dades.

Entre l'any 2006 i l'any 2012, el nombre de persones federades a Catalunya ha oscil·lat entre les 545.946 i 616.828, amb un creixement de 70.882 llicències durant aquest període. fet que representa un augment de gairebé el 13% (Gràfic 5). Tanmateix, a partir de 2010 hi ha una davallada ja que aquest any hi va haver 616.828 llicències i el 2012 n'eren 586.817 (30.011).

Aquesta davallada general, no ha afectat per igual a totes les federacions.⁵ Les cinc que han perdut més llicències (proporcionalment al total de les que tenien) són esquaix i raquetbol (-80,9%), pesca (-58,4%), motociclisme (-47,4%), twirling (-40,3%) i esports d'hivern (-38,2%). En canvi, han augmentat el nombre de llicències triatló (280,5%), pentatló modern (254,9%), halterofília (167,2%), gimnàstica (150,3%) i atletisme (119,3%).

De les federacions amb més de 10.000 llicències, les cinc que n'han perdut són: golf (23,3%), basquetbol (23%), petanca (18,9%), tennis (15,5%) i caça (8,4%). N'han guanyat: handbol (52,9%), entitats excursionistes (49,8%), futbol (43,7%), ciclisme (41,3%) i patinatge (27,9%).

Tant en les federacions grans com en les petites, l'impacte de la crisi no és igual. Cal, doncs, pensar que, a banda d'aquest fet, altres factors influeixen en la seva dinàmica de funcionament. Planificació a llarg termini, polítiques financeres, gestió dels equips, demanda social existent quant a un esport, entre d'altres, són aspectes que també afecten (Escorsa&Maspons, 1996; Sotiriadou&Shilbury, 2009).

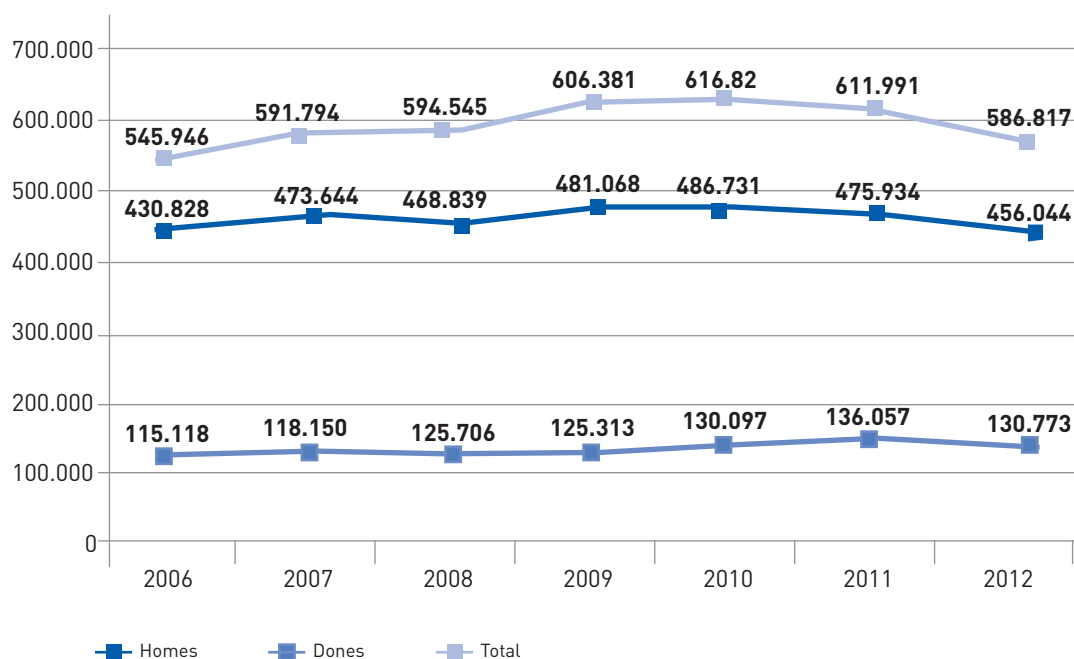
Pel que fa a la proporció entre sexes, es manté la diferència entre homes i dones ja que, en tot el període analitzat, el nombre d'homes triplica el de dones. Tanmateix, la davallada a partir de 2010 és molt més gran entre les llicències masculines que entre les femenines.

«Entre 2006 i 2012 hi ha hagut un augment de pràcticament el 7,5% de llicències. Aquest augment era del 13% fins al 2010, però, entre 2010 i 2012 s'ha produït un descens del 4,9% (30.011 llicències) que ha frenat la tendència a l'alça.»

«La crisi no ha afectat per igual a les federacions.»

5. Per veure els detalls de cada federació, vegeu l'annex 2.

Gràfic 5. Evolució de les llicències federatives

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport i Consejo Superior de Deportes

Esportistes professionals

A més, a Catalunya hi ha tres tipus de persones que es dediquen a l'esport de manera professional o gairebé professional. Es tracta de les que formen part del Pla ADO (Asociación Deportes Olímpicos), del Pla ADOP (Apoyo al Deporte Objetivo Paralímpico) i les considerades «esportistes d'alt nivell» segons els criteris establerts pel Consell Català de l'Esport.⁶

El Pla ADO va ser creat l'any 1988 per tal de garantir unes dignes condicions econòmiques i d'entrenament per als i les esportistes d'elit en la perspectiva dels JJOO del 92. Posteriorment s'ha mantingut.

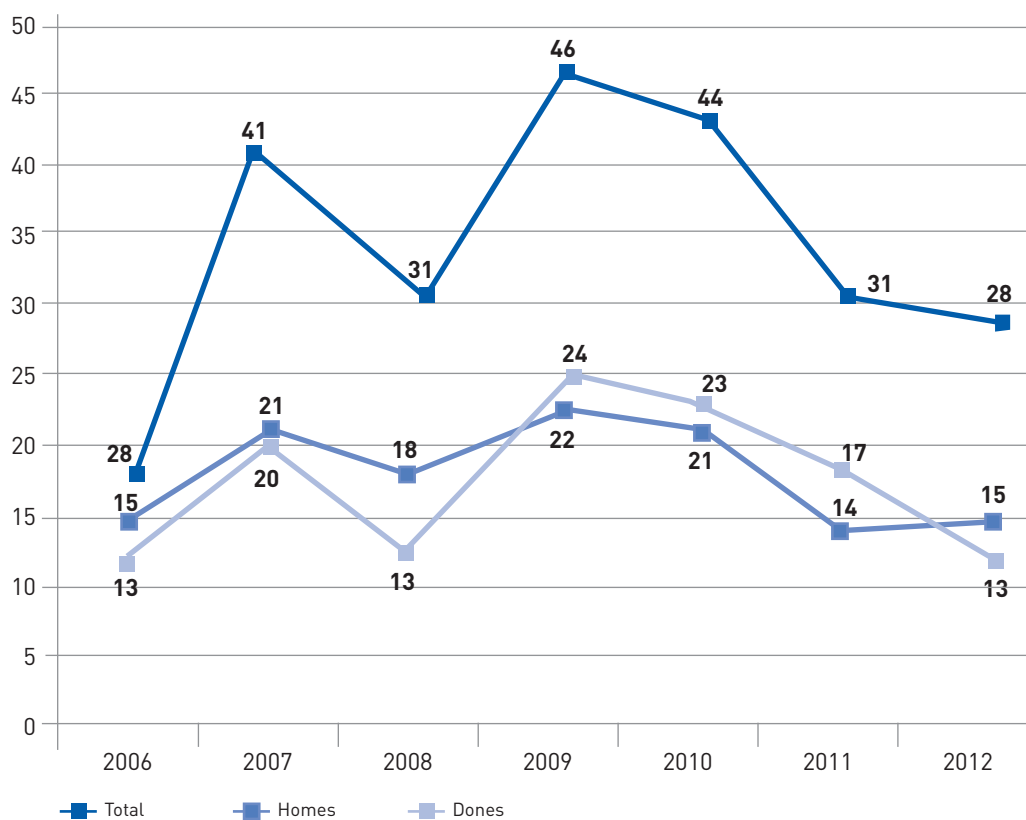
Els 2009 i 2010 fou quan hi hagué més esportistes amb beca (46 i 44 respectivament). El 2012 aquesta xifra havia disminuït a 28. Ara bé, no es pot dir que això sigui a causa de la crisi sinó que també pot ser degut a l'estratègia del programa ADO que redueix el nombre de persones becades a mesura que s'acosten els Jocs Olímpics, com ha estat el cas per als Jocs de Londres 2012. Com escriuen Escorsa i Maspons (1996:130) l'èxit del programa és degut, entre altres aspectes, a què es concentren progressivament els recursos en les persones que tenen opció a medalla i es van eliminant beques a mesura que s'apropen els jocs.

Pel que fa a la proporció entre sexes, hi ha menys diferències que en altres àmbits i, fins i tot, el 2009 i el 2010 el nombre de dones fou superior al d'homes. Això fa pensar que les polítiques en favor de la igualtat de gènere estan donant bons resultats.

«En el pla ADO hi ha poques diferències entre el nombre de dones i d'homes que tenen beca»

6. Per veure el detall de cada federació, vegeu l'annex 2.

Gràfic 6. Esportistes de Catalunya que gaudeixen del Pla ADO (2006-2012)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Asociación Deportes Olímpicos

El Pla ADOP va néixer el juny de 2005 amb l'objectiu principal de facilitar els mitjans humans i materials necessaris (beques a esportistes i entrenadors/es, material esportiu, assistència a competicions internacionals, etc.) per tal que el col·lectiu d'atletes paralímpics pugui desenvolupar la pràctica esportiva en les millors condicions.

Durant l'any 2008 es va produir un augment d'esportistes catalans/es que van formar part d'aquest Pla, arribant als 42 el que duplicava els de l'any anterior on n'eren 18 (Gràfic 7). En els anys posteriors el nombre es va reduir pràcticament a la meitat fins a arribar a l'any 2012 on hi ha hagut un augment amb 40 esportistes perceptors d'aquest pla. En aquest cas, no sembla que la reducció dels ajuts hagi afectat als membres del Pla ADOP de Catalunya.

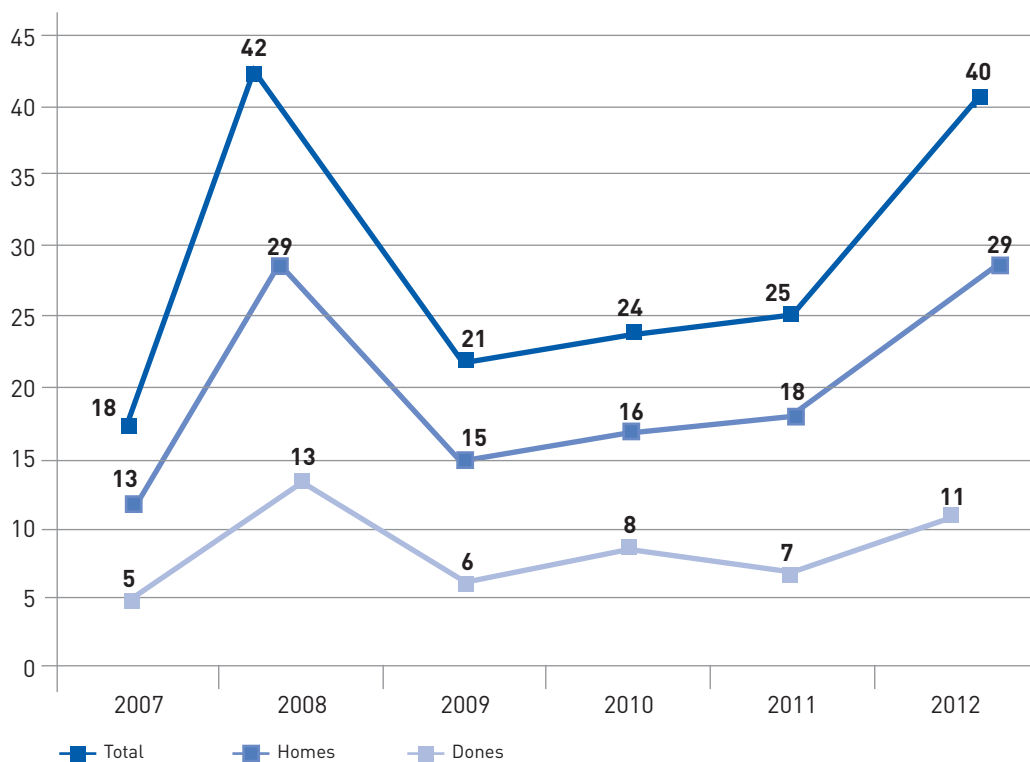
Pel que fa a la proporció entre sexes, s'observa com en tots els anys el nombre d'homes beneficiaris d'aquest pla ha estat més del doble que el de dones.

Finalment, en aquest apartat, també cal considerar les persones que gaudeixen de la categoria «esportista d'alt nivell» que són les que figuren a la llista aprovada per la Presidència del Consell Català de l'Esport (Gràfic 8) Formen part del programa ARC (Alt Rendiment Esportiu de Catalunya) que es va crear el 2002 per donar suport a esportistes que encara no podien estar integrats en els programes ADOP i ADOP.

Per ser inclòs en aquesta llista cal complir una sèrie de requisits entre els quals s'inclouen haver competit un mínim d'anys en algun club o federació catalana i aconseguir uns resultats esportius mínims que estan recollits en una llista de barems.

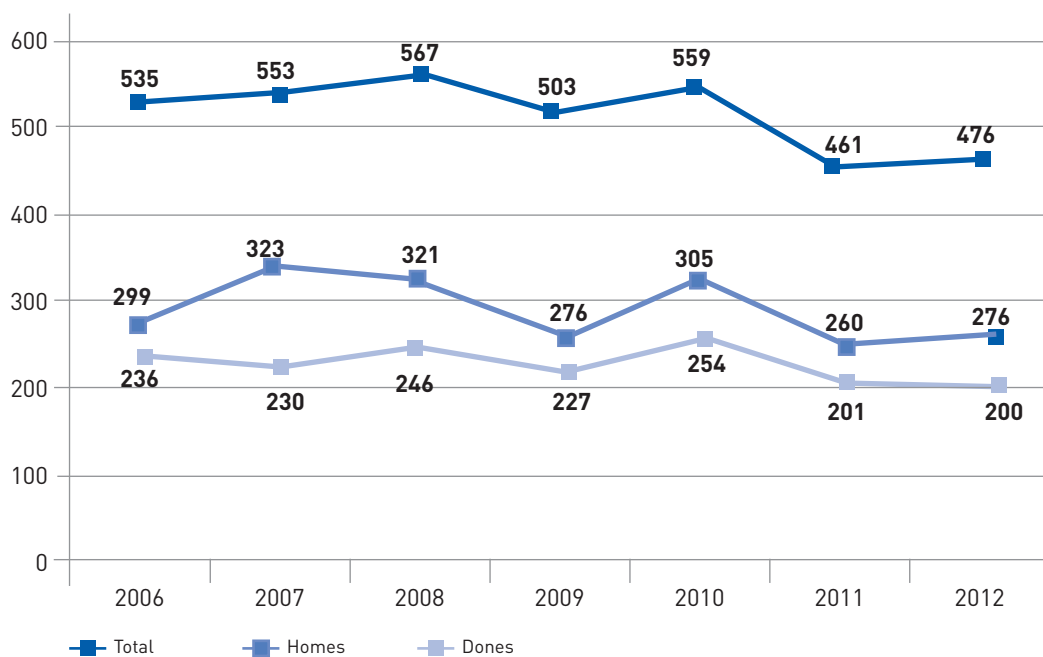
«El pla ADOP ha estat un pas endavant per a l'enfortiment de l'esport paralímpic.»

Gràfic 7. Esportistes de Catalunya que gaudeixen del pla ADOP (2007-2012)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Comitè Paralímpic Espanyol

Gràfic 8. Esportistes d'alt nivell (2006-2012)

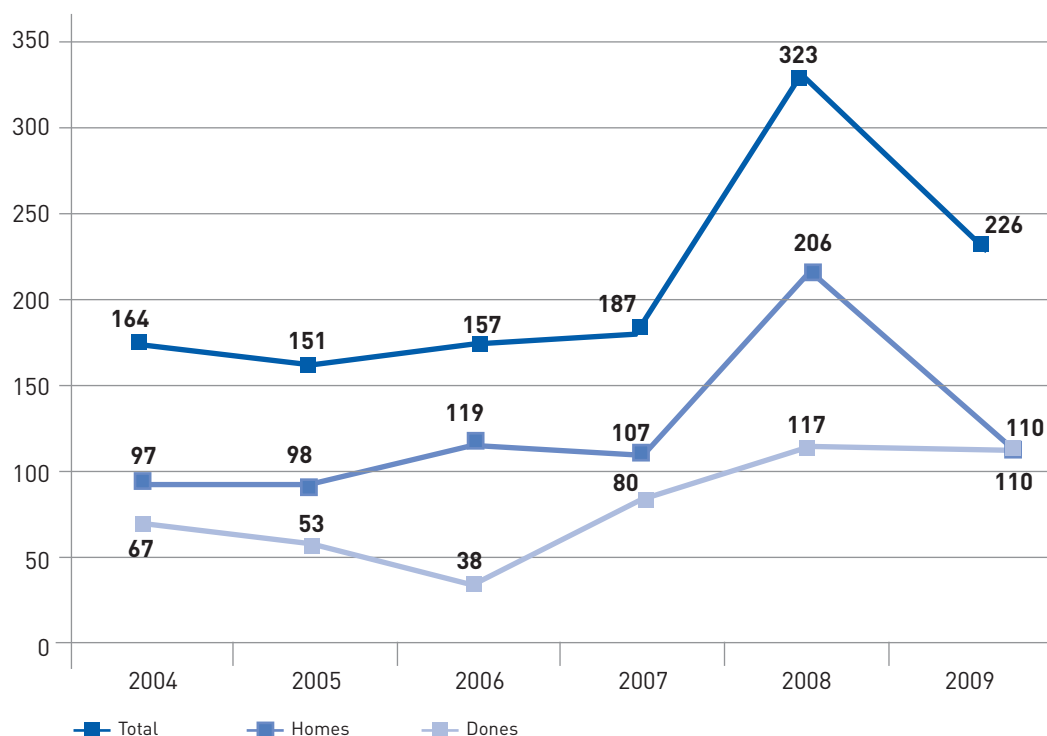

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

Entre el període 2006 i 2012 el nombre d'esportistes d'alt nivell⁷ ha oscil·lat entre els 567 de l'any 2008 i els 461 de 2011; el descens més destacable es dona els 2011 i 2012 (4%). En aquest cas, el nombre d'homes ha estat sempre bastant superior.

Ser inclòs en aquesta llista com a esportista d'«Alt Nivell» no comporta cap dotació econòmica. Aquest era un dels requisits per poder optar als ajuts econòmics ARC, així com també als Premis ARC que s'atorgaven als esportistes que havien destacat especialment durant la temporada (Gràfic 9). L'any 2010, com a conseqüència de les retallades degudes a la crisi, es van deixar de donar.

Gràfic 9. Premis ARC

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Totes aquestes persones i les seves organitzacions fan possible que, al nostre país i malgrat la recessió actual, hi hagi una vitalitat enorme pel que fa a l'activitat competitiva en tots els seus nivells. En l'apartat següent, resumim algunes dades d'interès.

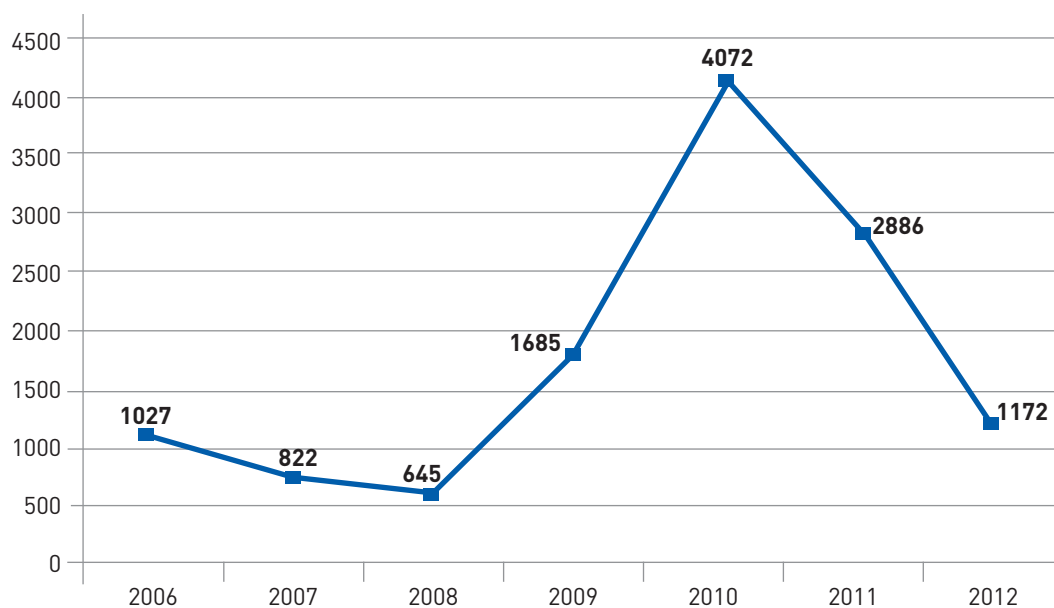
Les competicions

Campionats de Catalunya

Entre 2006 i 2012 s'han organitzat regularment campionats de Catalunya, i l'any 2010 va ser quan es van organitzar més proves i van participar més esportistes (4.072 i 467.072 respectivament) (Gràfics 10 i 11) Entre el 26% i el 30% de participants han estat dones.

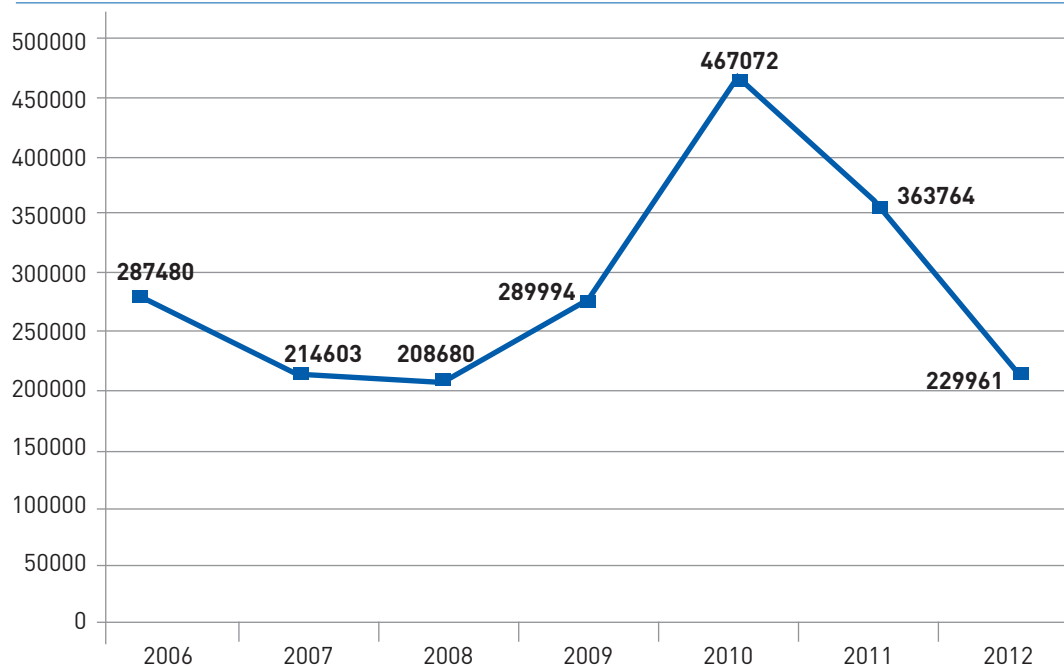
7. Per veure el nombre i la tipologia d'esportistes d'alt nivell segons federacions, vegeu l'[annex 3](#).

Gràfic 10. Nombre de proves dels campionats de Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Gràfic 11. Esportistes participants als campionats de Catalunya

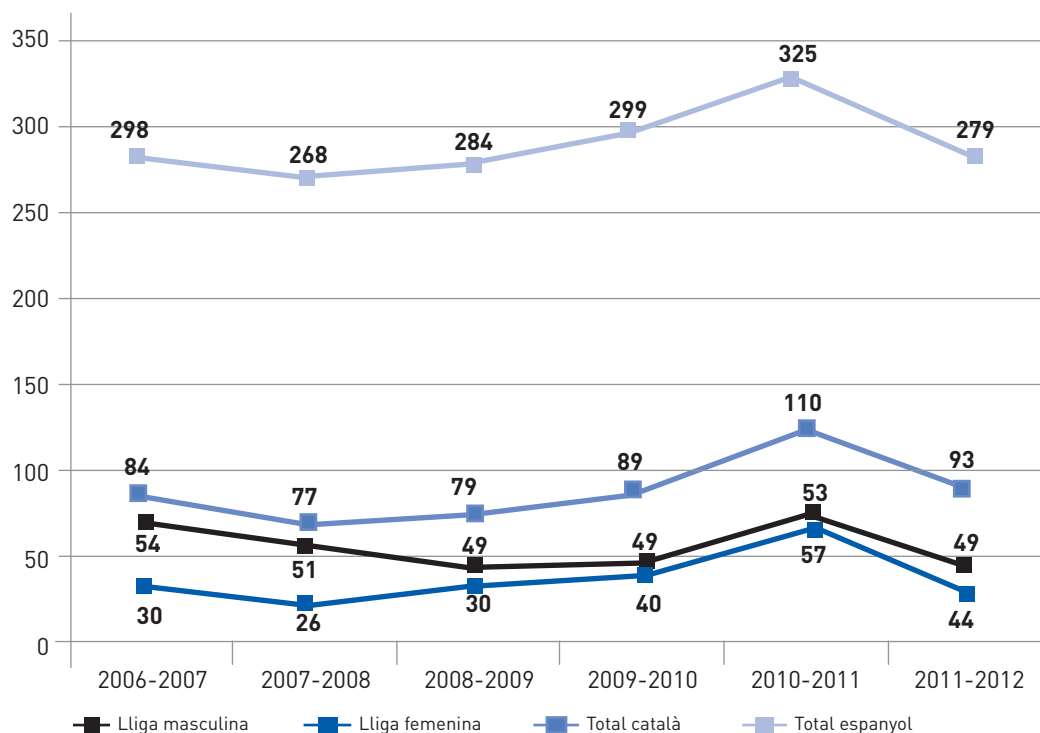
Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Competició absoluta d'àmbit estatal

A Catalunya, el nombre de clubs que ha participat en lligues estatals ha tingut tendència a l'augment fins al 2010-2011. El 2011-2012 hi ha una petita davallada però segueix sent la segona temporada amb més participació (gràfic 12).

Gràfic 12. Participació de clubs catalans en lligues estatals

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Surroca J.

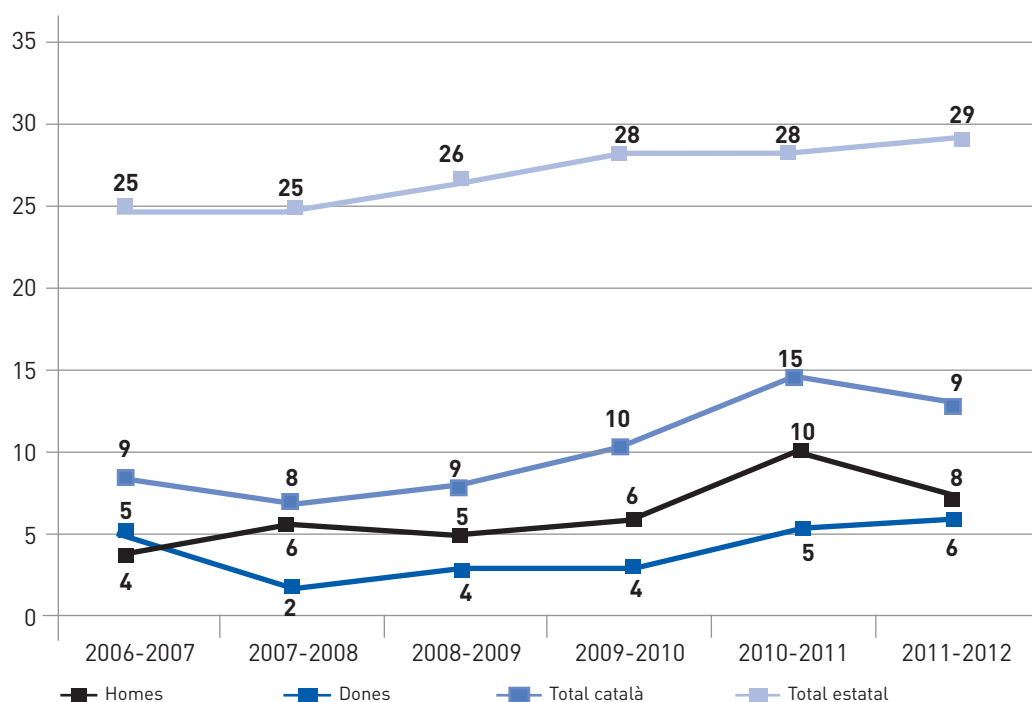
- L'augment dels clubs femenins ha estat important ja que ha passat de 30 el 2006-2007 a 57 el 2010-2011. A més, durant aquesta última temporada, els clubs femenins catalans van ser els que més presència van tenir entre totes les comunitats autònomes de l'Estat.
- En categoria masculina Catalunya també és la comunitat autònoma amb més clubs que participen en lligues estatals, amb més d'una quarta part dels existents (49 equips el que suposa un 27% del total)
- La majoria dels clubs són de la província de Barcelona. En aquest territori s'hi concentren el 81% dels clubs, tant masculins com femenins, i Barcelona és la ciutat amb més representació. Girona és la segona província amb més representació.
- També és interessant veure com hi ha esports que són hegemònics a Catalunya. És el cas de l'hoquei patins; des de la temporada 2006-2007, com a mínim hi hagut 11 equips a la primera divisió masculina i representants de Girona, Barcelona i Tarragona, i durant moltes temporades també de Lleida.

Els títols de lliga estatal de màxim nivell aconseguits pels clubs catalans han anat augmentant, i han passat dels 9 (sobre 25 esdeveniments) en la temporada 2006 – 2007, fins als 14 (sobre 29) de la temporada 2011 – 2012 (gràfic 13)

Pel que fa a la proporció entre sexes, els equips d'homes han aconseguit més títols que els de dones durant totes les temporades, excepte el 2006 – 2007.

«Catalunya segueix sent capdavantera en les competicions esportives estatals de tots els nivells, tant en resultats com en grau de participació.»

Gràfic 13. Títols aconseguits pels clubs catalans en esdeveniments estatals

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Surroca J.

Competició en edat escolar:

Pel que fa a les competicions esportives dutes a terme fora de l'horari lectiu per a infants i joves es disposa de les dades de participació en els Jocs Esportius Escolars de Catalunya, les competicions federades, en els campionats d'Espanya i les medalles obtingudes.

La participació en els jocs esportius ha augmentat entre 2004-2005 i 2011-2012 (gràfic 14) i la de les competicions federades ha estat força estable (gràfic 15). Ambdues dades mostren que, malgrat les dificultats econòmiques degudes a la crisi, allò que empeny a participar en aquestes activitats va més enllà de motius econòmics. Nens, nenes, pares, mares, equips tècnics... troben en l'esport un incentiu per gaudir del temps lliure i incorporar hàbits saludables en les seves vides.

En canvi, segurament a causa dels costos dels desplaçaments, la participació en els campionats d'Espanya en edat escolar ha disminuït a partir de 2009 (gràfic 16).

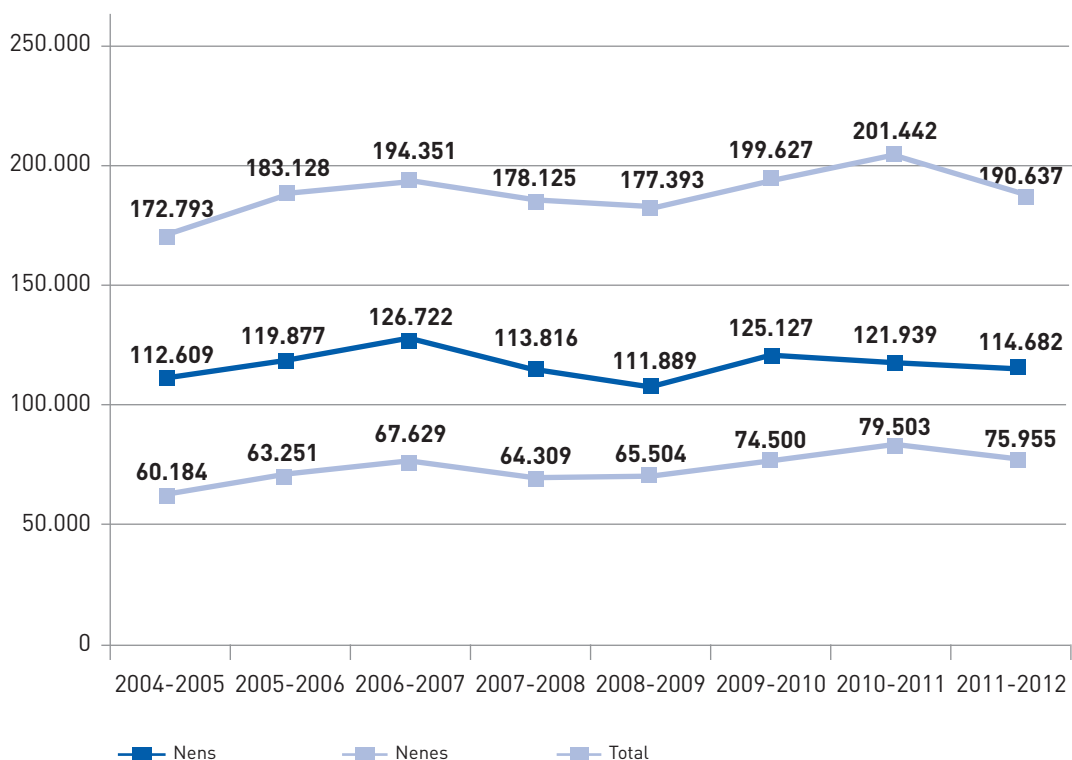
Les diferències entre nens i nenes són escasses la qual cosa posa de manifest els esforços per garantir la igualtat entre els dos sexes.

En l'àmbit estatal, Catalunya va quedar com a segona classificada als campionats d'Espanya en edat escolar del 2012, amb un total de 136 medalles (56 d'or, 46 de plata i 34 de bronze) (gràfic 17). La delegació catalana va estar formada per 479 esportistes (236 nois i 243 noies), 95 oficials i 12 caps de delegació.

Finalment, durant tot el període analitzat, les medalles aconseguides per la participació catalana han representat un total de 944 (357 d'or, 320 de plata i 267 de bronze). I la delegació catalana va estar formada per un total de 3.583 esportistes (1.838 nois i 1.745 noies), 770 oficials i 77 caps de delegació.

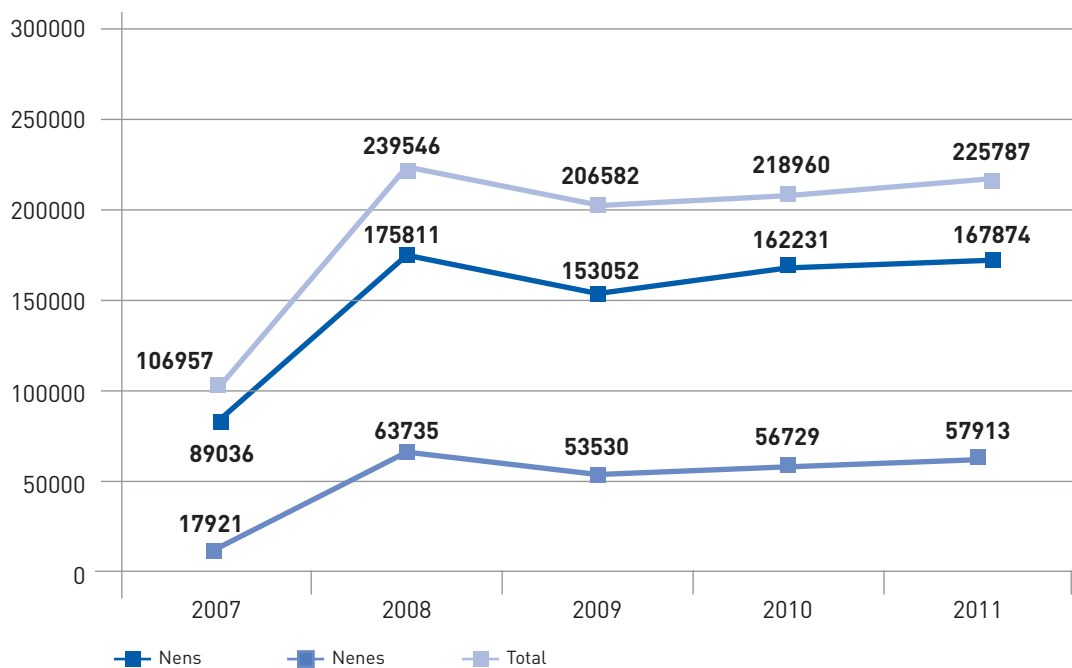
«La participació en competicions en edat escolar posa de manifest l'entusiasme per l'esport més enllà de les dificultats que hi pugui haver»

Gràfic 14. Participants als jocs esportius escolars de Catalunya

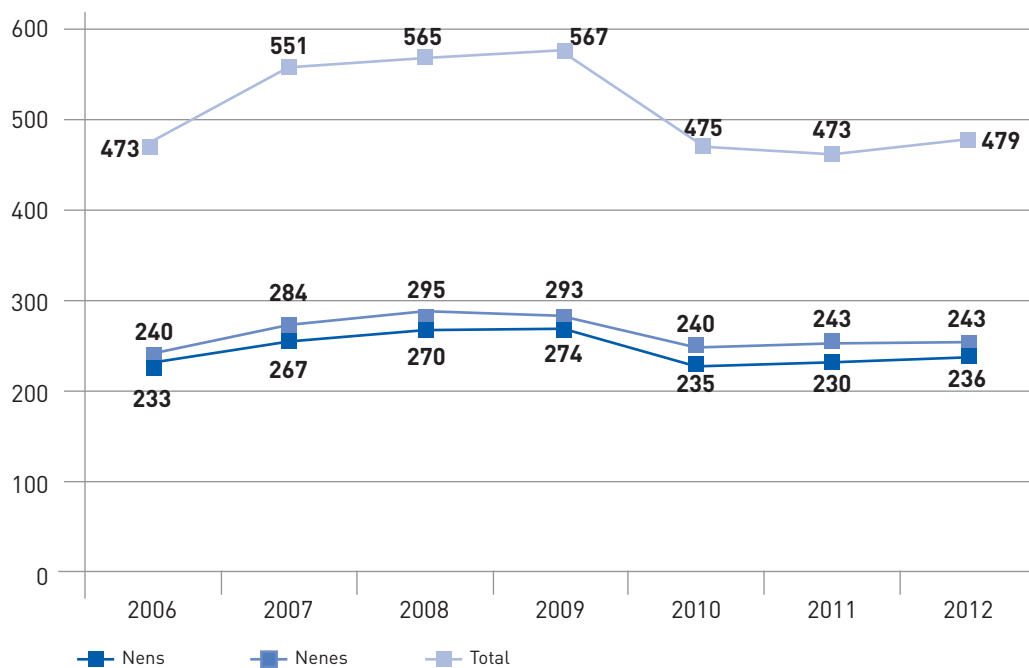
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Gràfic 15. Nombre de nens i nenes en edats compreses entre els 8 i els 18 anys que participen en competicions federades

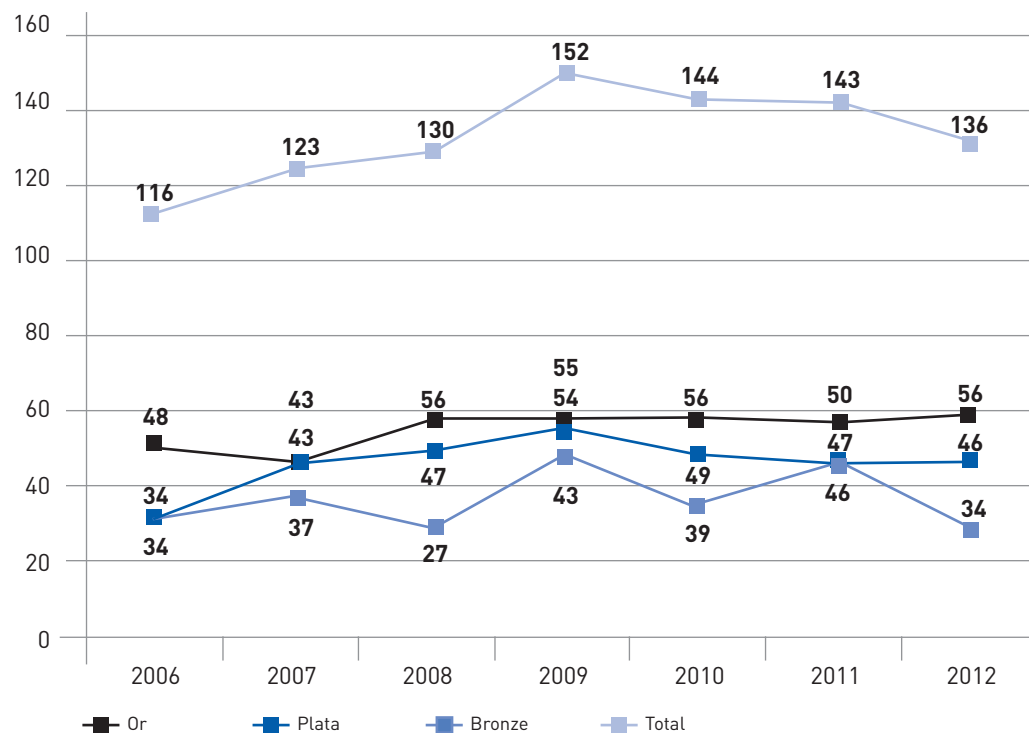
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Gràfic 16. Nombre de participants als campionats d'Espanya en edat escolar

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consejo Superior de Deportes

Gràfic 17. Nombre de medalles aconseguides pels participants als Campionats d'Espanya en edat escolar

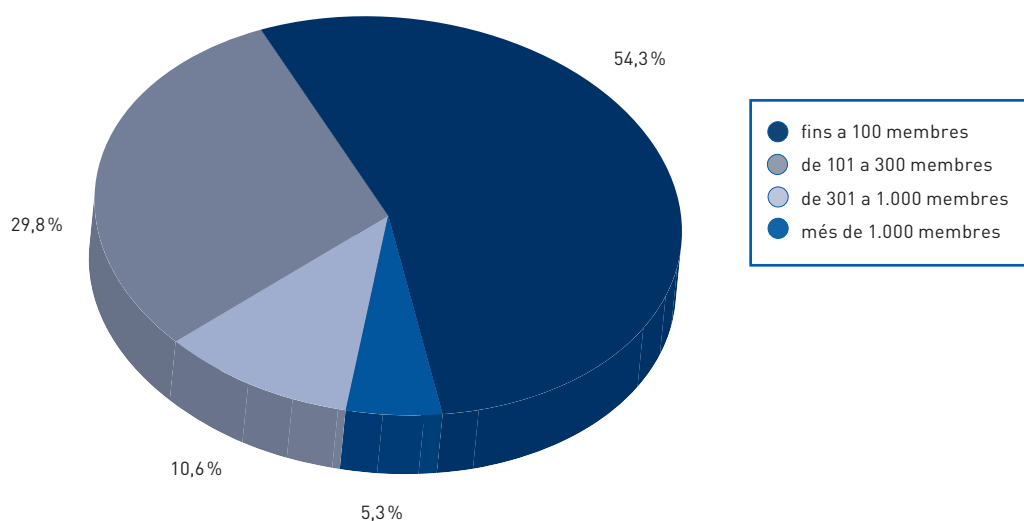
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consejo Superior de Deportes

V Les organitzacions associatives: els clubs i les federacions

Quan es va inaugurar l'Observatori, no es disposava d'informació acurada sobre la situació dels clubs esportius a Catalunya malgrat que, juntament amb les federacions, són la base del moviment esportiu a Catalunya: emprenen iniciatives, promouen el gust per l'esport, creen lligams de solidaritat entre les persones que hi estan afiliades, organitzen competicions, etc. Juntament amb associacions d'altres àmbits, constitueixen el tercer sector que sorgeix de les iniciatives de la societat civil i és un dels pilars de les societats democràtiques juntament amb l'Estat i el mercat. L'any 2008 la Secretaria General de l'Esport va promoure un estudi per conèixer la situació dels clubs esportius a Catalunya (Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010b). A continuació, es fa un resum dels resultats principals:⁸

- A Catalunya hi ha 8.285 clubs esportius dels quals la meitat no tenen més de 100 persones associades i el 5% supera les 1.000.

Gràfic 18. Mida dels clubs esportius. Any 2008

Font: Secretaria General de l'Esport, 2010

- Destaquen, per tant, clubs petits d'una sola secció esportiva orientats a la promoció i la participació en competicions d'un sol esport.
- Un indicador sobre el dinamisme dels clubs es pot veure a la taula següent on és mostra la seva data de fundació; més de la tercera part (28%) foren creats a partir de 1997.
- Catalunya compta amb 71 federacions esportives i el 91% dels clubs esportius catalans estan adherits a alguna o algunes d'elles. La gran majoria dels clubs estan pertanyen a una única federació (85% dels clubs). Les tres federacions amb més clubs són futbol

8. Per a més informació vegeu l'informe de l'Observatori, any 2010 (Observatori Català de l'Esport, 2011) o l'estudi que es comenta (Secretaria General de l'Esport, 2010b)

Taula 10. Any de fundació dels clubs esportius

Període	Nom	%
Anteriors a 1920	Els inicis	4,4
1920-1936	Diversificació social i geogràfica dels clubs	7,0
1937-1974	Associacionisme limitat	20,2
1975-1983	La definició d'un model associatiu	14,3
1984-1996	El desenvolupament associatiu	26,1
1997-2007	Els clubs com a servei	28,0
		(n=940)

Font: Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010b.

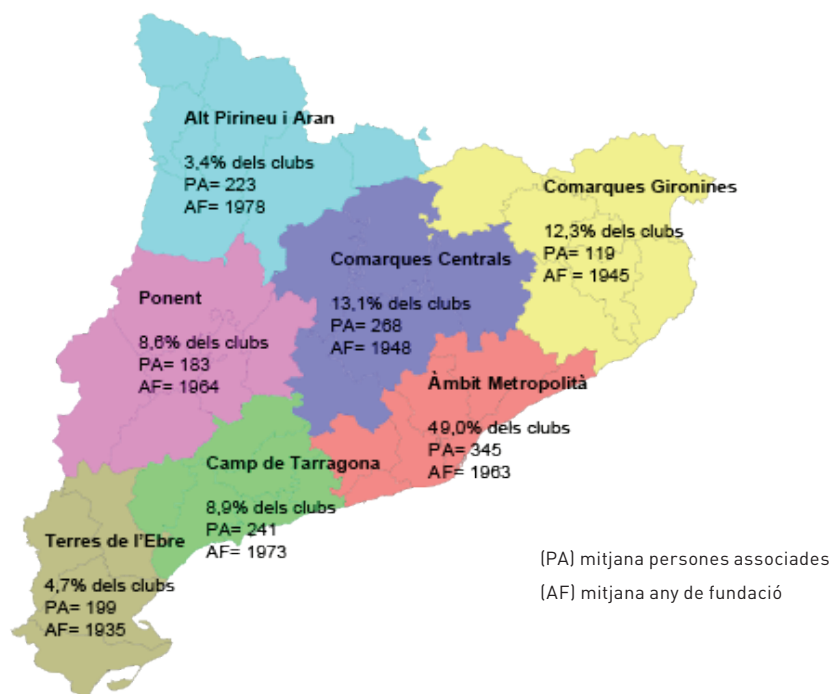
(17,7%), caça (9,4%) i basquetbol (5,8%). Les que en tenen menys són halterofília, pentatló modern i polo amb un 0,1% dels clubs cada una d'elles⁹.

- Hi comença a haver un cert nombre de clubs no afiliats a federacions i orientats a la promoció de modalitats recreatives de l'esport.
- En els darrers anys s'han reconegut federacions de nous esports; l'any 2009 les de kick boxing - muay thai i ball esportiu.
- La majoria de clubs esportius de Catalunya (88%) han estat constituïts per a la pràctica de l'esport federat; tot i així un 71% d'aquests disposen de una oferta complementària, i del total de clubs que hi compta, el 73% afirma que té una oferta no esportiva, de caràcter social, en el mateix club; el 55% disposa de una oferta esportiva continuada no federada, és a dir una oferta vinculada a l'activitat física i la salut; el 60% organitza activitats esportives puntuals.
- Pel que fa a la distribució territorial, la meitat dels clubs esportius catalans es concentren a l'Àmbit Metropolità. En volum de clubs, li segueixen, les Comarques Centrals (13,1%) i les Comarques Gironines (12,3%). Aquests territoris acullen els clubs amb major nombre de persones associades: 345 persones de mitjana a l'Àmbit Metropolità i 268 a les Comarques Centrals. Els territoris amb clubs més antics són les Terres de l'Ebre (any de fundació 1935) i Comarques Centrals (1948).
- Pel que fa a les persones associades, el 62,6% són homes i un 37,4% dones.
- La diferència entre homes i dones encara és més gran en les juntes directives. La presència de dones en aquestes és del 20,7% i únicament un 11,9% ostenten el càrrec de la presidència.
- Una situació similar es dona a les federacions esportives compostes per juntes directives on majoritàriament hi ha homes. En els anys 2000 i 2004 el nombre de dones oscil·lava entre el 8,9% i el 9,5%, però a l'any 2008 es va produir un augment considerable arribant fins al 15,5%.
- Als clubs catalans un 39% de les persones involucrades en el seu funcionament són voluntàries. A partir de les dades de l'estudi, s'estima que aquesta aportació del voluntariat als clubs esportius catalans és pot valorar en una quantitat que superaria els 213 milions d'euros anuals.

«L'aportació del treball voluntari als clubs esportius catalans és pot valorar en 213 milions d'euros anuals»

9. Per veure el detall de cada federació, vegeu l'**annex 2**.

Figura 1. Persones associades, any de fundació i distribució territorial dels clubs esportius

Font: Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010b.

Taula 11. Composició de les juntes directives de les Federacions Catalanes segons sexe

	2000			2004			2008		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Total	734	71	802	873	92	965	775	142	917

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

- Els clubs catalans són sistemes oberts que no es relacionen només amb les federacions esportives, sinó que tenen una àmplia participació en el teixit social del municipi al qual pertanyen. Així, un 94% dels clubs afirma tenir relació amb el seu ajuntament, i gairebé la meitat amb el Consell Català de l'Esport i amb els consells comarcals. Els clubs valoren amb bona nota aquestes relacions.
- El món dels clubs és molt extens i l'antiguitat, mida, influència de l'entorn, localització, tipus de pràctica en distingeixen un d'un altre. En l'estudi que es comenta es va establir una tipologia de clubs tenint en compte aquestes variables que és la següent: el *club esportiu federat petit*, el *club a mida*, el *club esportiu i de serveis*, el *club clàssic*, el *club pioner*, el *club mediàtic*.

«A Catalunya hi ha sis tipus de clubs esportius»

En el moment d'escriure aquest informe, des de l'Observatori s'inicia una nova recerca per actualitzar les dades de 2008 i poder-ne fer una comparació.

VI Organitzacions públiques

Els clubs no són l'únic marc organitzatiu on es pot fer esport. Una part important de les persones el fa en llocs gestionats per organitzacions comercials o públiques tal com es pot veure a la taula següent:

Taula 12. Llocs de pràctica segons dependència jurídica

	2005 %	2010 %
En llocs oberts (parcs, carrer, camp, mar, pantà, riu, muntanya)	47,5	38,8
Instal·lacions públiques	45,8	48,0
Instal·lacions club privat	25,1	26,4
Gimnàs privat	12,9	9,5
A casa	9,7	8,3
Instal·lacions d'un centre d'ensenyament	5,0	5,7
Instal·lacions del centre de treball	0,7	1,4
No contesta	0,5	1,7
	(402)	(609)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

L'any 2010, a més del 38,8% de persones que practiquen en espais públics (parcs, carrers, camp, muntanyes...) —el manteniment dels quals correspon majoritàriament a les organitzacions públiques—, n'hi ha 48% que ho fa en una instal·lació municipal o pública, un 26,4% que ho fa en la instal·lació d'un club privat, un 9,5% en un gimnàs privat, un 5,7% en un centre d'ensenyament, i un 1,4% al centre de treball, etc.

Respecte l'any 2005, s'ha produït un augment de les persones que practiquen esport a les instal·lacions públiques, als club privats, i als centres d'ensenyament i de treball.

Aquestes dades posen de manifest la importància que els tres sectors tenen en l'oferta esportiva. Per tant, a més dels clubs, també és important conèixer les característiques dels altres dos sectors: el públic i el comercial.

Igual que en el cas dels clubs, quan es va inaugurar l'Observatori, no hi havia informació sobre les organitzacions públiques i les comercials. Mercès al suport de les diputacions de Barcelona i de Girona, durant l'any 2010 es va dur a terme l'estudi *Els ajuntaments i l'esport* en els seus territoris respectius la qual cosa va permetre obtenir una informació acurada sobre les característiques dels serveis esportius municipals (Diputació de Barcelona, 2011; Diputació de Girona, 2011). A continuació es fa un resum pel conjunt de les dues províncies.¹⁰

«Tot i que no és la més extensa, la figura jurídica del patronat és la més ben valorada per la gestió dels serveis esportius municipals»

10. Per a més informació vegeu l'informe de l'Observatori, any 2010 (Observatori Català de l'Esport, 2011) o els estudis que es comenten (Diputació de Barcelona, 2010; Diputació de Girona, 2010)

- La figura jurídica més adoptada en la organització del servei d'esports és la d'Àrea o Servei d'Esports i Patronat i és aquesta última la millor valorada perquè agilitza la gestió del servei.
- La persona que ocupa la regidoria d'Esports és majoritàriament un home d'uns 43 anys. Prop de la meitat té estudis universitaris, dada que ha augmentat considerablement respecte l'últim estudi (Burriel, 1991: 45). El nombre de dones regidores d'Esport és inferior, i se situa al voltant del 20% a Girona i del 30% a Barcelona.
- Hi ha dos tipus de gestió que els ajuntaments poden aplicar als seus equipaments i serveis: la gestió directa i la indirecta. La gestió directa és la duta a terme per la pròpia Administració a partir dels seus òrgans interns o mitjançant organismes autònoms locals. La gestió indirecta es dona quan l'Administració opta per oferir un servei a la ciutadania en col·laboració amb una entitat pública o privada.
- L'any 2010 el pressupost d'esports representava un 6,8% sobre el total del pressupost municipal. Havia augmentat en una mica més d'un 2% respecte 1989 (Burriel, 1991).
- L'oferta d'activitats als municipis se centra principalment en la diferenciació dels col·lectius en funció de l'edat, sense segmentar en col·lectius específics atenent a les seves diferents necessitats, per exemple: discapacitats o risc d'exclusió social.
- Al voltant del 63% dels municipis disposa d'un apartat d'esports dins el lloc web de l'Ajuntament i/o d'un lloc web propi d'Esports.
- Els ajuntaments mantenen relació amb les administracions supralocals en actuacions destinades a rebre suport però també de col·laboració. Destaca la relació que tenen amb la seva Diputació, el Consell Català de l'Esport i el seu Consell Comarcal.

De moment no es disposa d'estudis posteriors que permetin fer-ne la comparació. Es preveu dur-los a terme quan hagin passat dos anys més, i així es podrà veure l'evolució produïda des de 2010, any en què es va elaborar l'estudi.

VII El suport al desenvolupament esportiu

A continuació es mostren diferents iniciatives (de promoció, formatives, legals, científiques, etc.) menys visibles del sistema esportiu català, però que fan possible el desenvolupament de l'esport a Catalunya.

Centres de tecnificació

L'any 2013 hi ha a Catalunya 10 centres de tecnificació esportiva on es preparen 802 esportistes joves (432 nois i 370 noies) perquè el dia de demà estiguin en condicions d'accedir a l'alt nivell. Aquests centres són els següents: CAR Sant Cugat del Vallès, CTE Banyoles, CTE Esquí Alpí Cerdanya, CTE Tennis Cornellà de Llobregat, CTE Esplugues de Llobregat, CTE Màrius Torres de Lleida, CTE Ripollès, CTE Seu d'Urgell, CTE Terres de l'Ebre i CTE Vall d'Aran.

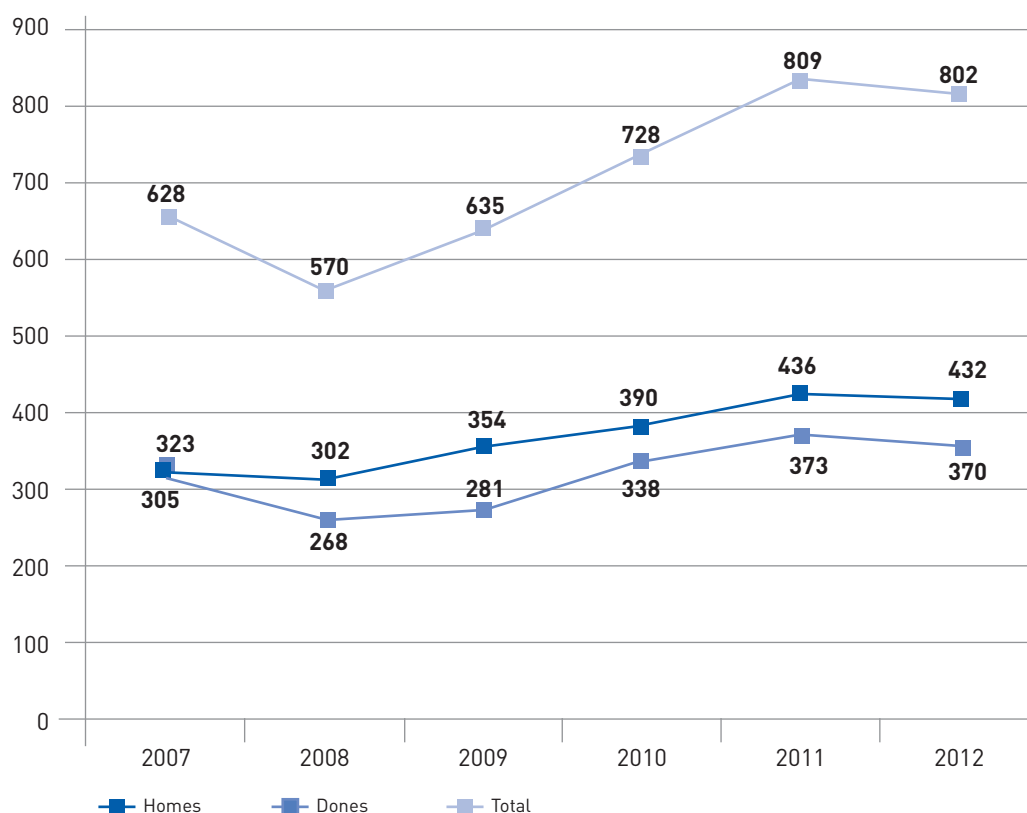
Els esportistes beneficiaris de la xarxa de centres de tecnificació de Catalunya han passat de 628 l'any 2007 a 809 i 802 en els anys 2011 i 2012, respectivament. A partir de 2008 és quan s'aprecia una tendència a l'alça fins a arribar a l'any 2012, on aquest nombre es manté estable (gràfic 19) Pel que fa a la proporció entre sexes, tret de l'any 2007, en tot el període el nombre d'homes és superior al de dones.

«Els ajuntaments empen fórmules de gestió diverses segons les característiques dels serveis que ofereixen»

«El pressupost destinat a esports per part dels ajuntaments ha augmentat prop del 2% entre 1989 i 2010»

«Els serveis d'esports municipals mantenen relacions de col·laboració i de suport amb organisme supralocals i entitats locals»

Gràfic 19. Esportistes beneficiaris de la xarxa de centres de tecnificació de Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de Consell Català de l'Esport

Formació

Títols oficials, títols homologats i títols propis

Es consideren títols oficials i homologats, amb validesa oficial a tot el territori; o títols propis, reconeguts únicament per les universitats o centres que els imparteixen. Els tipus de formació comencen en acabar l'escolarització obligatòria i el nivell més avançat és el de doctorat. A continuació, es defineixen els continguts principals de cada un d'ells:

- *Tècnic/a d'esports*: Són els ensenyaments de règim especial destinats a obtenir les titulacions de tècnics/tècniques d'esport i tècnics/tècniques superiors d'esport. Aquestes titulacions donen a l'alumnat la formació necessària per adquirir la competència professional característica de cada títol, i alhora el capaciten per exercir professionalment la matèria esportiva en la modalitat i especialitat cursada.
- *Tècnic/a de conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural*: L'objectiu de la formació del cicle formatiu de grau mitjà de tècnic/a de conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural és aprendre a conduir clients/es en condicions de seguretat per senders o zones de muntanya (on no s'hagin d'utilitzar tècniques d'escalada i alpinisme) a peu, en bicicleta o a cavall, aconseguint la satisfacció de les persones usuàries i un nivell de qualitat dins dels límits de cost previstos.
- *Tècnic/a d'animació d'activitats físiques i esportives*: L'objectiu de la formació del cicle formatiu de grau superior de tècnic/a superior en animació d'activitats físiques i espor-

tives és aprendre a ensenyar i dinamitzar jocs, activitats físicoesportives recreatives individuals i d'equip, i activitats de condicionament físic bàsic, adaptant-les a les característiques de l'entorn i dels participants, i aconseguir la satisfacció de les persones usuàries i un nivell competitiu de qualitat en els límits de cost previstos.

- *Diplomatura en Magisteri, especialitat educació física*: L'objectiu dels estudis de la Diplomatura en Magisteri, especialitat en Educació Física, és proporcionar els coneixements necessaris per a la preparació científica i didàctica dels futurs educadors i educadores orientada a desenvolupar l'activitat docent corresponent a aquesta àrea educativa concreta.
- *Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport*: L'objectiu d'aquest ensenyament és proporcionar una formació de nivell universitari adequada en els aspectes bàsics i aplicats de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport en totes les seves manifestacions.
- *Màsters*: Els màsters són ensenyaments que estan adreçats únicament als titulats i titulades universitàries i es caracteritzen per l'extensió de la seva durada, especialització i excel·lència acadèmica, i un cop superats els estudis s'obté el títol de màster que enforteix l'especialització professional i també dona accés al doctorat.

Taula 13. Formacions oficials en l'àmbit esportiu

Formació	Alumnat matriculat								
	curs 2005-2006			curs 2011-2012			període 2005-2012		
	homes	dones	total	homes	dones	total	homes	dones	total
Tècnic/a d'esports	673	93	766	2370	398	2768	11305	1805	13110
Tècnic/a de conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	549	173	722	1295	245	1540	6429	1623	8062
Tècnic/a d'animació d'activitats físiques i esportives	941	419	1360	2243	502	2745	10462	3132	13594
Diplomatura en Magisteri, especialitat educació física	805	704	1509				10462	3132	13594
				curs 2010-2011			període 2005-2011		
Llicenciatura en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	1608	631	2239	2274	684	2958	11270	4093	15283
				curs 2011-2012			període 2005-2012		
Màsters	127	69	196	415	233	648	1805	863	2767
				curs 2005-2007					
Doctorat	30	18	48	122	89	211	266	168	434
Total alumnat en formacions de l'àmbit esportiu	4733	2107	6840	6445	1467	7912	51999	14816	66844

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de les organitzacions corresponents

«L'alumnat que ha participat en alguna de les formacions de l'àmbit esportiu ha augmentat un 15,6% i el masculí és molt majoritari.»

- *Doctorat*: Els estudis de doctorat tenen com a finalitat la formació avançada dels estudiants en les tècniques de recerca. El doctorat inclou l'elaboració i presentació de la tesi doctoral, que consisteix en un treball original de recerca. La superació d'aquests estudis dóna dret a l'obtenció del títol de Doctor o Doctora. L'accés als estudis de doctorat es fa actualment per la via adaptada als criteris de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)

En tots els casos, el nombre d'alumnes matriculats en aquestes formacions ha anat a l'alça. A la taula 13 s'hi presenta un resum¹¹

Durant el curs 2005-2006 van cursar aquestes formacions 6.840 persones, xifra que ha passat a ser de 7.912 durant el 2011-2012 que és el darrer del qual es disposa d'informació. En total s'han format 66.844 persones.¹² Són formacions en què l'alumnat masculí és superior al femení, diferència que en casos com el de la llicenciatura primer, i de la de grau en l'actualitat, enlloc d'anar a menys ha augmentat. La investigació actualment desenvolupada per la professora Susanna Soler i el seu equip haurà de donar les claus explicatives d'aquest fenomen (Soler, S. et al, 2013)

Formació de l'Escola Catalana de l'Esport i de les diputacions

L'Escola Catalana de l'Esport és el centre que promou i certifica les activitats de formació dels tècnics i tècniques de l'àmbit de les activitats físiques i/o esportives i especials d'acord amb les competències que li corresponen en matèria d'esports, tant per l'Estatut d'autonomia com per la legislació esportiva vigent a Catalunya. L'Escola Catalana de l'Esport es va crear l'any 1982 amb l'objectiu de regularitzar i homogeneïtzar la formació de Tècnics i Tècniques d'Esport a Catalunya, i orgànicament depèn del Consell Català de l'Esport, Secretaria General de l'Esport del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya.

A continuació, es presenten les actuacions formatives que duu a terme:

- *Cursets d'iniciació a tècnics i tècniques d'esport (CIATE) o formació per al voluntariat*: És una formació que ofereix informació de qualitat per a dur a terme activitats esportives en l'àmbit extraescolar per tal de sensibilitzar les petites entitats esportives, el personal tècnic voluntari, les famílies i els i les acompanyants en la seva execució pràctica diària.
- *Cursos de formació en període transitori*: Aquesta formació en període transitori pretén aconseguir la formació d'entrenadors/es, de monitors/es i de tècnics/ques en l'ensenyament aprenentatge o entrenament, i es referirà exclusivament a una modalitat, o en el seu cas especialitat esportiva no regulada dins del sistema educatiu. L'objectiu, és donar resposta a les necessitats formatives de les diferents federacions esportives catalanes per atendre la demanda social envers la formació i donar-los el suport corresponent, pel que fa a l'organització dels cursos, així com organitzar-los de manera conjunta entre ambdues entitats.
- *Actes de formació permanent o continuada*: L'Escola Catalana de l'Esport d'acord amb les seves competències té la voluntat d'actualitzar i perfeccionar constantment els co-

11. A l'annex 5 podeu trobar els gràfics específics de cada una d'aquestes formacions

12. No s'ha inclòs el nombre d'alumnes matriculats a la Llicenciatura en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport durant el curs 2011-2012 degut a què no es disposa d'aquestes dades. La informació del doctorat correspon al bienni 2005-2007, segons l'anterior sistema de doctorat previ a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES). La diplomatura en Magisteri, especialitat Educació Física va deixar d'existir el curs 2009-2010.

neixements en tots els nivells, vessants i especialitats, mitjançant l'oferta d'activitats de formació continuada per a tècnics/ques d'esport, amb la màxima qualitat i d'acord amb la demanda existent.

- *Seminaris de professors, formadors i tutors de pràctiques*: l'Escola Catalana de l'Esport també organitza i planifica seminaris de formadors/es i de tutors/es, jornades, congressos i taules rodones d'acord amb les necessitats internes del Consell Català de l'Esport, de les representacions territorials, de les federacions esportives catalanes, de la pròpia Escola Catalana de l'Esport i d'altres entitats o institucions, així com la certificació corresponent, amb la finalitat d'oferir una formació continuada de qualitat i adequada a les necessitats professionals dels tècnics i tècniques d'esport que redundi en benefici d'una pràctica esportiva de gran qualitat, molt segura i saludable.
- *Seminaris d'higiene i primers auxilis*: Destinats a formar les persones que, degut a les seves responsabilitats, hagin de fer intervencions en aquest àmbit.
- *Cursos de Suport Vital Bàsic Desfibril·lació Externa Automàtica DEA*: També d'importància cabdal per donar suport immediat a persones amb crisis cardíques.

En total l'Escola Catalana de l'Esport ha organitzat entre 2005 i 2012, 1.829 cursos als quals han assistit 49.729 persones, de les quals 30.671 han estat homes i 18.988 dones (Taula 14). El moment de màxima activitat fou els anys 2008 i 2009; posteriorment s'ha donat una davallada.¹³

Taula 14. Cursos i nombre de participants organitzats per l'Escola Catalana de l'Esport

Formació Escola Catalana de l'Esport	Nombre de cursos organitzats	Participants		
		Homes	Dones	Total
Cursets d'iniciació a tècnics/ques d'esport (CIATE) o formació per al voluntariat	1.089	16.880	11.229	28.179
Cursos de formació en període transitori	325	5.199	2.354	7.553
Actes de formació permanent o continuada	294	7.200	4.352	11.552
Seminaris de professors/es, formadors/es i tutors/es de pràctiques	40	575	575	1.150
Seminaris d'higiene i primers auxilis	41	566	310	876
Cursos de Suport Vital Bàsic Desfibril·lació Externa Automàtica DEA	40	251	168	419
Total	1.829	30.671	18.988	49.729

Font: Escola Catalana de l'Esport

El nombre d'homes ha estat superior al de dones (61,7% i 38,2%, respectivament) de manera que es manté la mateixa tendència que en les formacions oficials.

A més de la formació no reglada que s'oferix a l'Escola Catalana de l'Esport, cal tenir present que altres institucions en fan per donar servei a les persones i organitzacions

«A Catalunya s'oferix una àmplia formació en l'àmbit de l'esport al servei de les necessitats esportives de la societat.»

13. Vegeu el detall d'aquestes formacions a l'[annex 6](#).

---

per les quals treballen, especialment les diputacions. La Diputació de Barcelona és particularment activa en aquest àmbit (www.diba.cat) i posa a l'abast dels agents esportius locals de les administracions —persones electes, directives, equips tècnics, de monitoratge, operaries— diferents accions formatives, en activitats i en instal·lacions esportives, per tal de contribuir a la millora de la qualitat dels serveis esportius adreçats a la ciutadania.

Legislació

L'Observatori Català de l'Esport considera, també, la dimensió analítica i d'informació relacionada amb els aspectes jurídic organitzatius.

L'esport, en totes les seves manifestacions, forma part de la dinàmica social i, per tant, subjecte i objecte de les accions dels poders públics mitjançant la determinació de les polítiques sectorials. El mecanisme segurament més utilitzat per materialitzar les accions polítiques és la vertebració i introducció de mecanismes normatius que fixin les condicions o serveixin de corretja de transmissió de la decisió política.

Les normes no són res més que el document que resumeix la voluntat de qui l'escriu i la dicta. D'aquesta manera, mitjançant les normes es poden avaluar i estudiar les accions polítiques dels responsables institucionals en cada moment.

Aquestes accions normatives poden servir, bé per regular els mecanismes de suport de l'administració a la ciutadania i a les organitzacions socials o esportives per tal que adequin la seva acció pública envers a l'interès general fixat o definit pels poders públics. O bé serveixen per fixar les condicions limitatives de l'actuació de la ciutadania i les organitzacions emparades en el concepte que l'administració i els poders públics han de fixar les condicions de l'acció dels ciutadans. Evidentment aquestes limitacions també estan justificades per la necessitat de preservar l'interès general que defineix l'administració.

Atès que l'esport té una gran importància social, els poders públics troben en el marc legislatiu un mecanisme o el principal mecanisme per donar suport i també per vetllar pel seu desenvolupament conforme als paràmetres conceptuals i de funcionament fixats i definits pels responsables polítics.

Dintre de l'Observatori Català de l'Esport es pretén tenir i presentar la informació convenient i necessària o la que sigui més significativa per poder avaluar les accions polítiques desenvolupades durant un temps determinat. Accions polítiques que, com ja s'ha dit, en una immensa majoria s'articulen mitjançant normes específiques.

A l'Observatori s'ha dissenyat una dimensió nomenada *marc legal i polític* que inclou els textos legals referits a l'esport que hi ha a Catalunya, a Espanya i alguns d'àmbit internacional que afecten el sistema esportiu català. Aquesta informació està classificada pels apartats següents :

- Administració pública
- Ajuts i subvencions
- Disposicions generals
- Dopatge i salut
- Entitats esportives
- Esportistes
- Formació i titulacions esportives
- Instal·lacions i equipaments esportius
- Lleis de l'esport
- Professions i treball
- Racisme, violència i xenofòbia
- Retransmissions esportives

Aquest informe no pretén ser un resum de la informació disponible, ja que per això està l'Observatori i el seu lloc web. L'objecte de tot l'informe és avaluar l'evolució i els canvis més significatius durant el període objecte d'anàlisi.

En el vessant d'accions de suport i ajuda (foment), aquest període ha estat caracteritzat per una ampliació significativa de les accions normatives d'ajuda. Principalment en els plans de suport a la construcció dels equipaments esportius per part dels municipis i les entitats esportives.

L'esforç en ajuts ha estat un dels principals de tota la història de la democràcia. Òbviament aquestes accions es van veure i es veuen afectades per la crisi econòmica del país, si bé es pot constatar que els esforços segueixen sent importants.

Entre 2006 i 2013, en el vessant de regulació i ordenació de la societat, els poders públics han focalitzat les seves actuacions polítiques en tres grans temes:

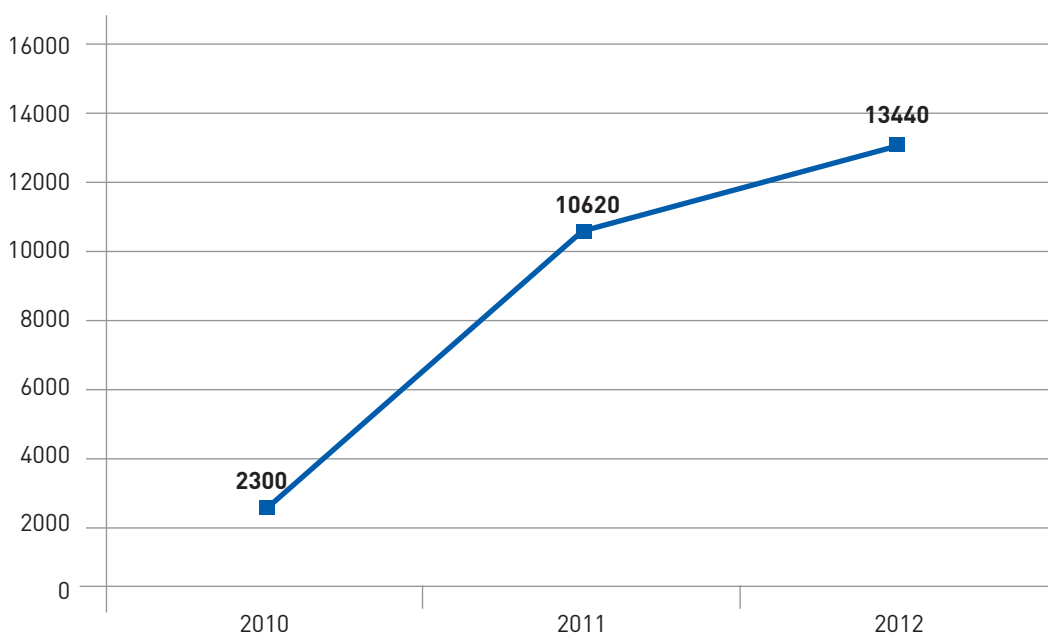
- Regulació de l'exercici de les professions de l'esport.
- Modificació dels sistemes de funcionament intern de les entitats esportives regulades per la Llei de l'esport de Catalunya.
- Ampliació i gairebé consolidació de la introducció de la formació dels tècnics i tècniques esportius al sistema educatiu reglat.

La Llei de l'exercici de les professions de l'esport (aprovada el 2008) defineix quatre professions regulades com són la de professor/a d'educació física, la d'entrenador/a esportiu, la de monitor/a esportiu i la de director/a esportiu.

Com no pot ser d'una altra manera aquesta llei ha tingut el seu desenvolupament reglamentari posterior i com a fet especialment rellevant, cal citar el cens de professionals de l'esport a Catalunya que permet identificar de manera clara quina és la dimensió del mercat professional a Catalunya.

«Catalunya pionera a tot l'estat espanyol en la regulació de les professions de l'esport.»

Gràfic 20. Professionals registrats al Registre Oficial de professions de l'esport a Catalunya

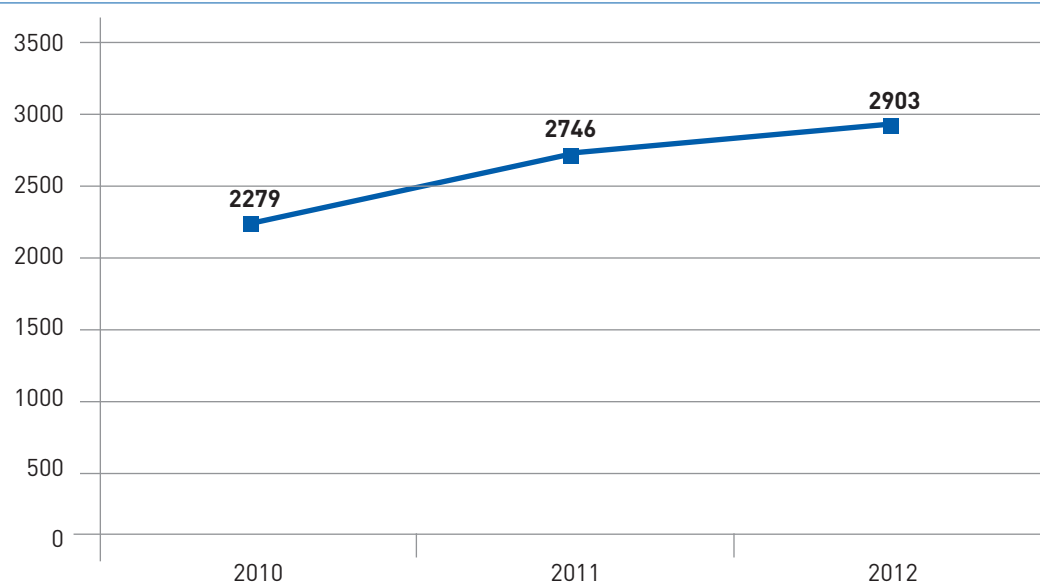
Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de Consell Català de l'Esport

Com a conseqüència d'aquesta llei, per poder exercir les professions de l'esport, les persones s'han d'inscriure en el Registre Oficial de Professions de l'Esport o, si escau, han de ser membres del col·legi professional de Llicenciats en Educació Física i Ciències de l'Activitat Física i l'Esport a Catalunya (COPLEFC).

El nombre de professionals que es va registrar al Registre Oficial de professions de l'Esport a Catalunya es va multiplicar per 5 entre l'any 2010 i 2012, i va passar de 2.300 persones a 13.440 persones registrades (Gràfic 20)

Els professionals col·legiats al COPLEFC entre els anys 2010 i 2012, no van experimentar una evolució tan exponencial, ja que es va passar de 2.279 l'any 2010 a 2.903 l'any 2012, un 27% més (Gràfic 21). Aquesta diferència percentual deriva de la lògica del punt de partida. No és el mateix que el punt de sortida sigui 0 com en la resta de professionals, a tenir un nivell ja elevat de col·legiació, és a dir, d'inscripció o control censal que ja tenien les persones llicenciades/graduades.

Gràfic 21. Professionals col·legiats al Col·legi de Llicenciats en Educació física i Ciències de l'Activitat Física i l'Esport de Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de Consell Català de l'Esport

Pel que fa al nombre de professions inscrites al Registre Oficial de professions de l'esport, també s'ha experimentat una evolució multiplicant-se per 6, i ha passat de 3.905 l'any 2010 a 23.689 l'any 2012 (Gràfic 22).

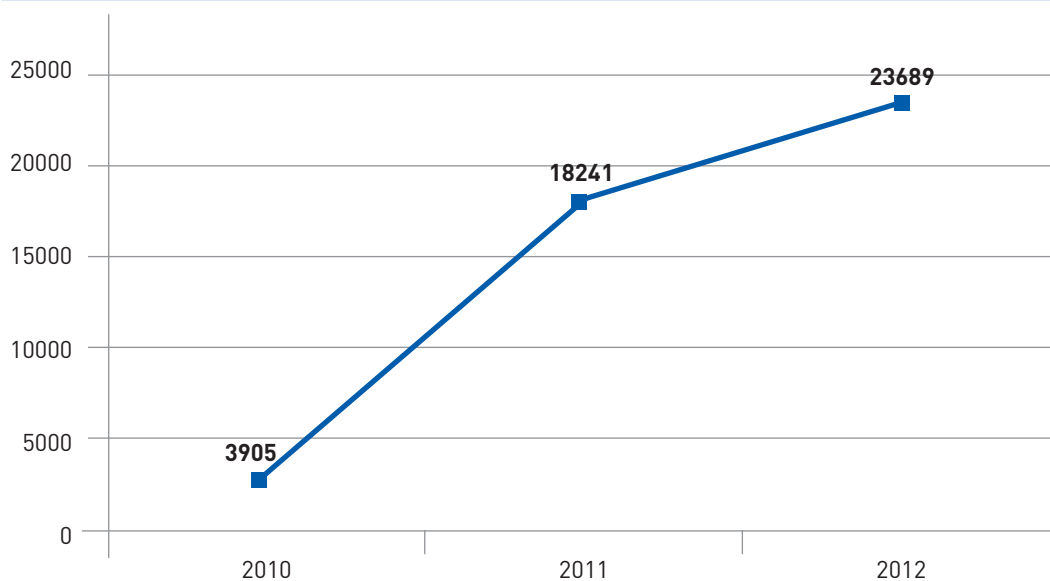
Durant aquest període, també s'ha produït una transformació important de les normes reglamentàries que regulen les federacions esportives i els clubs esportius, modificant els sistemes electorals i la configuració de les juntes directives.

Segurament la diferència més significativa ha estat la modificació, o l'opció de poder-ho fer, dels períodes de vigència de les juntes directives de clubs i federacions, que amplia el seu període en general de 4 a 6 anys.

I la tercera gran novetat d'aquest període és l'adaptació a Catalunya de les normes estatals de creació de noves titulacions de tècnics i tècniques esportius en esports com

Gràfic 22. Nombre de professions registrades al Registre Oficial de professions de l'esport a Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de Consell Català de l'Esport

la vela, l'esgrima, el judo, el salvament i socorrisme, la hípica, el voleibol, etc. Aquests canvis han representat la consolidació definitiva del model de formació de tècnics i tècniques esportius a Catalunya i a Espanya integrant-los de manera gairebé definitiva en el sistema educatiu.

Recerca

Des de 2006, l'impuls donat a la recerca en les ciències de l'esport ha estat molt gran. Un element dinamitzador de gran importància fou la convocatòria, per part de l'AGAUR (Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca), d'ajuts per donar suport a grups de recerca (resolució IUE/3485/2008) l'any 2008. Onze grups de ciències de l'esport van ser reconeguts i alguns d'ells finançats.

En total, l'any 2013, a Catalunya hi ha 18 grups de recerca en l'àmbit de les ciències de l'esport. La llista completa a la taula 15.

Hi va arribar a haver 20 grups però n'hi ha dos (Comunicació i Salut de la UAB i Fisiologia i psicologia de l'esforç i estudi del moviment de la Universitat de Vic) que en el 2013 no tenen cap projecte relacionat amb l'esport i a l'INEFC de Lleida hi havia dos grups els components dels quals han passat a formar part del GREJE. En canvi, han aparegut dos grups nous: Grup de Recerca en Educació Física (GREF) de la Universitat de Vic i Fisiologia adaptativa: Exercici i hipòxia de la Universitat de Barcelona. Finalment, destacar també que el Grup de Recerca en Educació Física i Esport de la Universitat de Girona ha canviat la seva denominació i ara és Cultura i Educació.

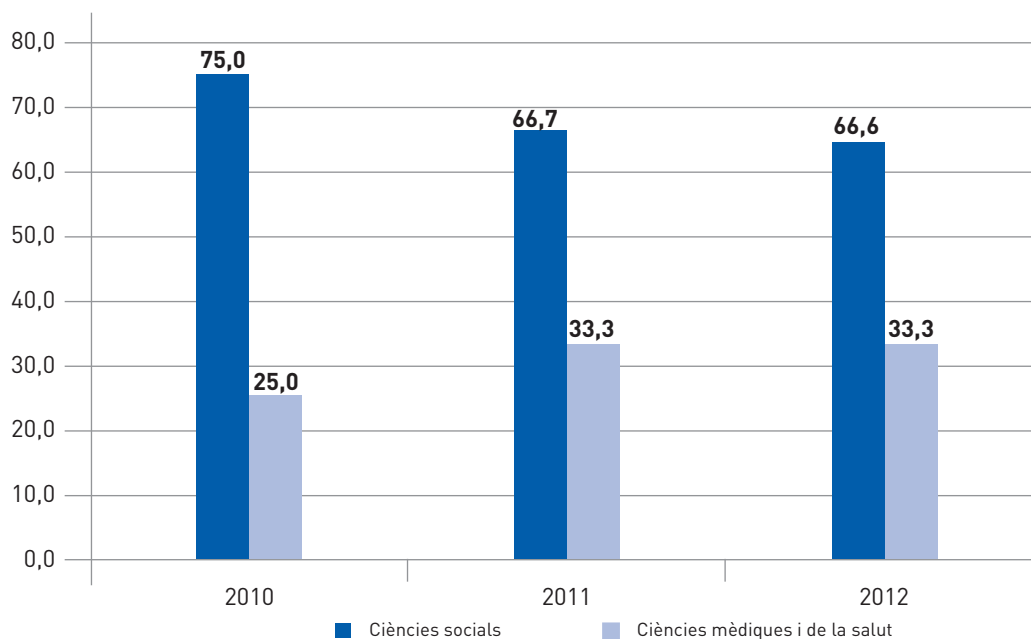
Del total de grups de recerca n'hi ha 6 dedicats a les ciències mèdiques i de la salut i 12 a les ciències socials i educatives. La temàtica dels grups i centres de recerca en tots els anys ha girat més entorn a l'àmbit de les ciències socials que al de les ciències mèdiques i de la salut. (Veure gràfic 23)

Taula 15. Grups de recerca reconeguts o informals

Reconeguts per la Generalitat de Catalunya	
Organisme	Nom del grup
Centre d'Alt Rendiment (CAR)-Sant Cugat	Grup d'Investigació del rendiment i la salut de l'alt nivell esportiu (GIRSANE)
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona. Universitat de Barcelona (UB)	Grup de Recerca en Ciències de l'Esport (GRCE)
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona. Universitat de Barcelona (UB)	Grup d'Investigació Social i Educativa en l'Activitat Física i l'Esport (GISEAFE)
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Lleida. Universitat de Lleida (UdL)	Grup de Recerca en Jocs Esportius (GREJE)
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	Grup de Recerca en Estil de Vida, Esport i Salut
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	Grup de Recerca en Innovació didàctica i valors a l'educació física i l'esport
Universitat de Barcelona (UB)	Grup de Recerca Fisiologia adaptativa: Exercici i hipòxia
Universitat de Barcelona (UB)	Grup de Recerca i Innovació en Dissenys (GRID). Tecnologia i aplicació multimèdia i digital als dissenys observacionals
Universitat Ramon Llull (URL)	Grup de Recerca i Innovació sobre Esport i Societat (GRIES)
Universitat Ramon Llull (URL)	Grup de Recerca en Salut, Activitat Física i Esport (SAFE)
Universitat de Vic (UVic)	Grup de Recerca en Esports i Activitat Física (GREAF)
Universitat de Vic (UVic)	Grup de Recerca en Educació Física (GREF)
Informals	
Organisme	Nom del grup
Centre d'Estudis Olímpics (CEO)-Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	Centre d'Estudis Olímpics
Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Barcelona et al.	Liceu Psicològic
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)	Grup de Recerca d'Estudis de Psicologia de l'Esport i de l'Activitat Física (GEPE)
Universitat de Barcelona (UB)	Organització d'Empreses
Universitat de Barcelona (UB)	Recerca de l'Educació Física i l'Esport
Universitat de Girona (UdG)	Grup de Recerca Cultura i Educació

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013

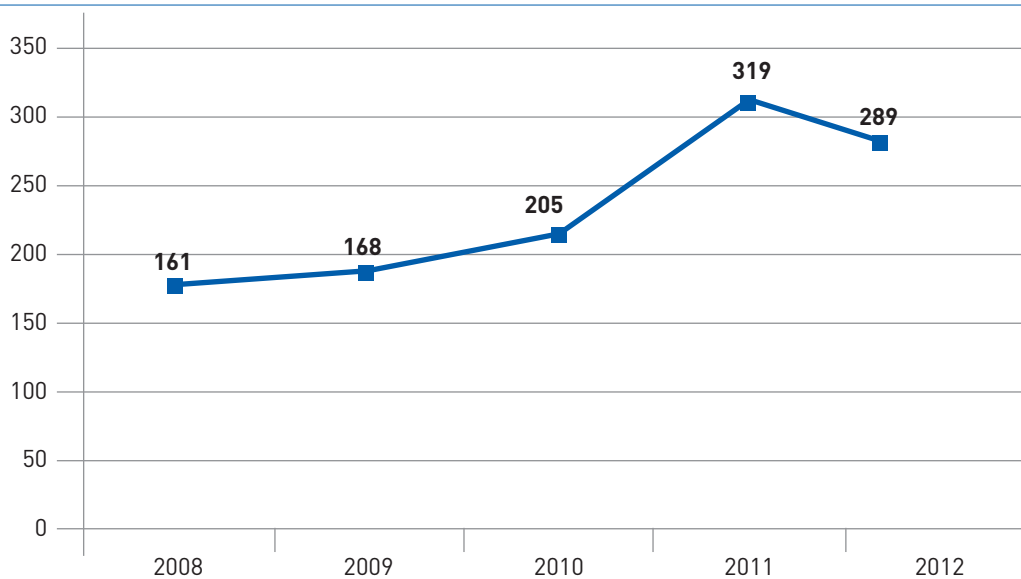
Gràfic 23. Temàtica dels grups i centres de recerca (%)

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir dels grups corresponents

El nombre de persones vinculades en aquests grups ha augmentat progressivament tot i que en el 2012 hi ha una certa davallada que probablement és deguda a què dos grups ja no tenen activitat relacionada amb l'esport i un altre no ha pogut lliurar la informació.¹⁴ Les dades d'aquest any només inclouen 17 grups de recerca.

Gràfic 24. Evolució del personal vinculat als grups de recerca

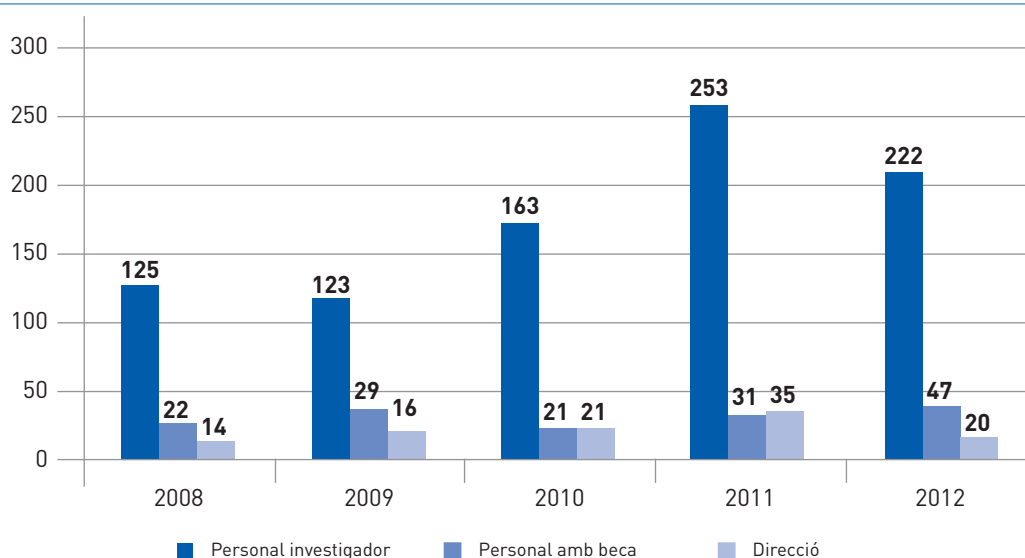

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir dels grups corresponents

14. El grup de recerca Esport i Activitat Física de la Universitat de Vic, degut a què està fent reformes importants, no ha lliurat la informació perquè no seria correcta.

El personal dels grups s'ha classificat en tres categories: personal investigador (persones contractades per les universitats), personal amb beca (personal en formació) i direcció (responsables de la coordinació dels grups). El que més ha augmentat és el personal investigador i, a molta distància el personal amb beca i el de direcció (Gràfic 25)

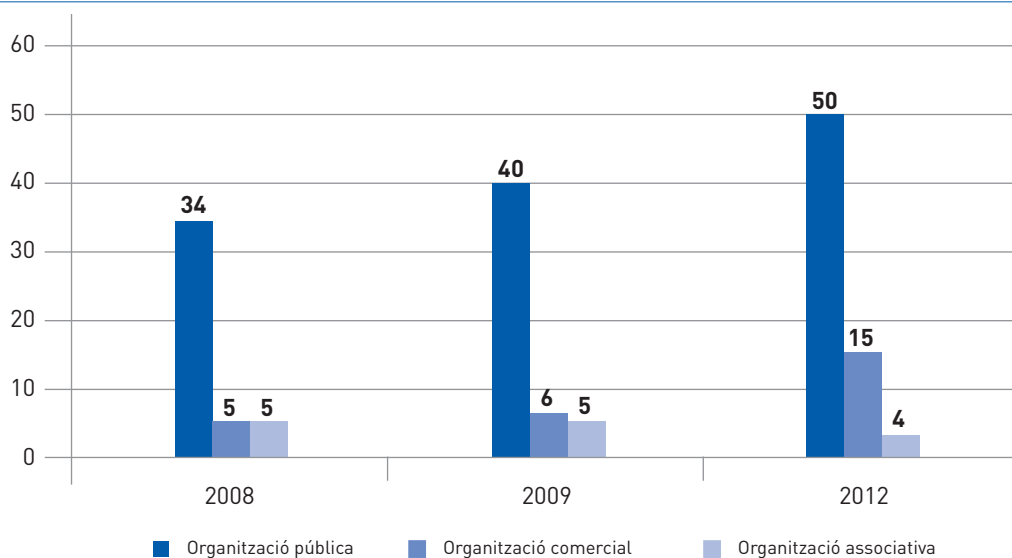
Gràfic 25. Personal dels grups i centres de recerca segons tipologia

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir dels grups corresponents

Pel que fa a les fonts de finançament dels projectes, el major nombre de recursos provenen de les organitzacions públiques, seguidament dels de les organitzacions comercials i en darrer lloc de les organitzacions associatives.

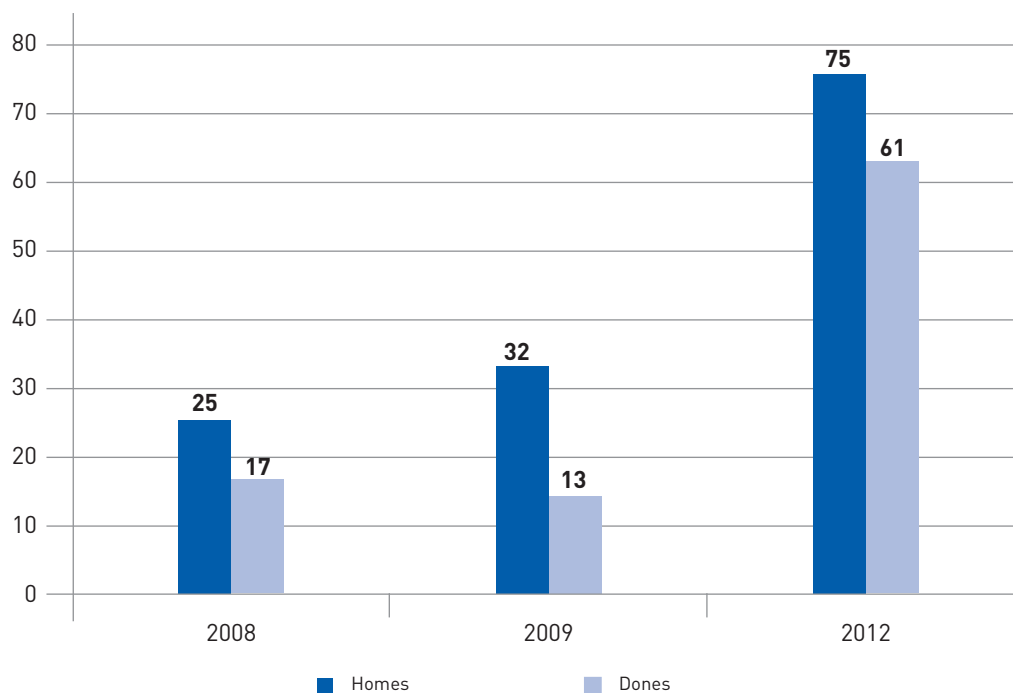
Gràfic 26. Nombre d'organitzacions que financen projectes de recerca segons tipologia

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir dels grups corresponents

El nombre de tesis doctorals llegides també ha augmentat considerablement, i s'aprecia com en tots els anys el nombre d'homes que les ha defensat, supera al de dones.

Gràfic 27. Nombre de tesis doctorals llegides

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir dels grups corresponents

La celebració a l'INEF de Catalunya del 18 congrés de l'European College for Sport Sciences (ECSS) entre el 26 i 29 de juny de 2013 ha suposat la culminació dels esforços fets per posar les Ciències de l'Esport de Catalunya a l'alçada internacional. Hi van assistir 3.112 persones provinents de tot el món i de totes les disciplines. Fou l'oportunitat per donar a conèixer els esforços duts a terme fins al moment.

VIII L'esport als mitjans de comunicació

La premsa esportiva segueix sent una de les més seguides però també s'ha vist afectada per la crisi que també ha impactat al sector periodístic. És així, com es pot observar que en els últims anys la venda de diaris esportius a Catalunya ha patit un descens. Si el 2007 els quatre diaris esportius principals que es venen a Catalunya (*Mundo Deportivo*, *Sport*, *Marca* i *As*) tenien una difusió conjunta de més de 226.000 exemplars, l'any 2012 superen per poc els 120 mil. Això suposa un descens de més de 100.000 exemplars en 5 anys, un 47% menys.

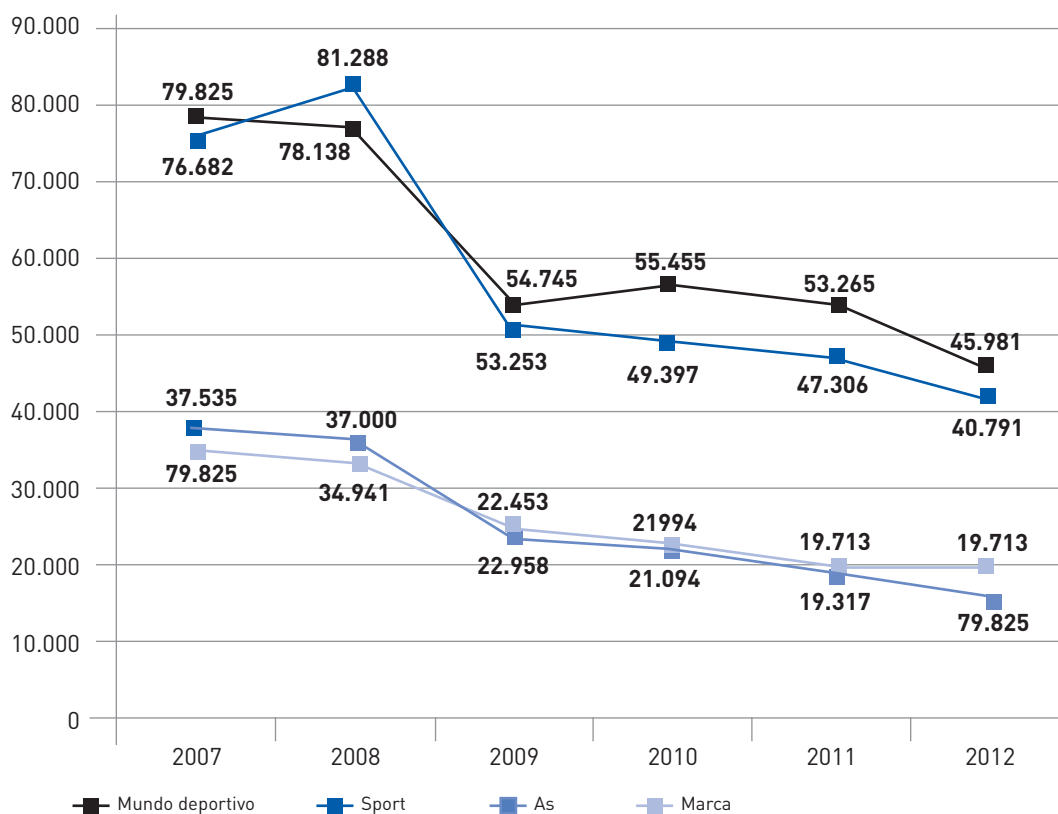
Aquesta pèrdua de difusió de cada un dels diaris no ha suposat un gran canvi en les distàncies entre ells. *Mundo Deportivo* i *Sport*, els dos diaris editats a Catalunya, continu-

«El congrés de l'ECSS ha suposat la culminació dels esforços duts a terme per posar les ciències de l'esport de Catalunya a l'alçada internacional»

en ocupant les dues primeres posicions amb un nombre d'exemplars difosos semblant (45.981 i 40.701 el 2012 respectivament), mentre que el *Marca* i l'*As*, els dos editats a Madrid, els segueixen de lluny amb una mica més de 16.000 exemplars cada un.

Gràfic 28. Tirada de diaris esportius

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Boletín de la Oficina de Justificación de la Difusión (OJD)

«La premsa esportiva ha patit una davallada del 47% entre 2007 i 2012»

Mercès a les dades de l'enquesta sobre hàbits esportius del Centro de Investigaciones Sociológicas (2005 i 2010) és possible observar quins són els hàbits de consum d'informació esportiva dels catalans i catalanes i com han evolucionat entre el 2005 i el 2010.

Pel que fa a la freqüència de lectura de premsa esportiva, cal destacar que el 2005 el 60,0% dels catalans i catalanes no llegia premsa esportiva mai o gairebé mai. El 2010, aquest percentatge es va reduir fins al 55,4% (Annex 7) Per contra, el nombre de persones que llegeixen cada dia premsa esportiva ha baixat lleugerament del 13% al 12,6%. Augmenten això sí les persones que llegeixen el diari els dilluns, i qualsevol altre dia de la setmana.

Les dades canvien substancialment si s'observen per sexe i per grups d'edat (Annex 7)

Unes dades semblants es troben en la freqüència de lectura de revistes esportives (Taula 17). El percentatge d'habitants de Catalunya que no en llegeix mai o gairebé mai és idèntic el 2005, que el 2010, un 77,6%. El que si augmenten són els catalans i les catalanes que llegeixen revistes esportives setmanalment o algun cop per mes. Hi ha diferències importants entre homes i dones.

Taula 16. Freqüència de lectura de premsa esportiva a Catalunya

Freqüència de lectura de revistes esportives a Catalunya	2005 %	2010 %
Setmanalment	5,7	6,8
Algun cop per mes	6,9	8,3
Amb menor freqüència	9,5	7,3
Mai o gairebé mai	77,6	77,6
No contesta (NC)	0,3	0,1

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Taula 17. Freqüència de lectura de revistes esportives

Freqüència de lectura de revistes esportives	2005 %		2010 %	
	Catalunya	Espanya	Catalunya	Espanya
Dades generals				
Setmanalment	5,7	4,7	6,8	3,9
Algun cop per mes	6,9	8,1	8,3	6,9
Amb menor freqüència	9,5	11,8	7,3	10,7
Mai o gairebé mai	77,6	74,9	77,6	78,3
No contesta (NC)	0,3	0,5	0,1	0,1
Segons sexe	Homes	Dones	Homes	Dones
Setmanalment	9,1	2,2	10,9	2,7
Algun cop per mes	10,6	3,1	12,4	4,2
Amb menor freqüència	13,4	5,5	9,2	5,4
Mai o gairebé mai	66,3	89,2	67,2	87,8
No contesta (NC)	0,6	0,0	0,2	0,0

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Les dades segons edat també aporten informació d'interès (Annex 7).

Pel que fa al consum de programes esportius de televisió, el 2005 la majoria de la població catalana només veia alguns programes esportius (32,5%), seguits pel grup que mai en veia (21,9%) i el que en veia amb bastant freqüència (20,9%) (Taula 18).

Aquestes dades permeten especificar quins són els programes esportius més vistos pels catalans i catalanes l'any 2010 (Taula 19). Els partits de futbol són els que tenen més seguiment on: els grups de gent que en veuen alguns (30,8%), en veuen bastants (22,6%) i en veuen tots o gairebé tots (21,1%) sumen gairebé un 75%. A continuació venen altres retransmissions esportives i els programes d'informació esportiva.

Com en els casos anteriors, els homes consumeixen més programes esportius que les dones, els grups d'edat que més ho fan són els de 15-24 i 25-34 i les persones amb estudis secundaris (Annex 7).

Taula 18. Seguiment de programes esportius per televisió. Any 2005

Seguiment de programes esportius per televisió	2005 %	
	Catalunya	Espanya
Dades generals		
Veus tots o gairebé tots els programes esportius	9,3	7,6
Veus bastants programes esportius	20,9	19,5
Fonamentalment veus els partits de futbol	15,4	13,6
Només veus alguns programes esportius	32,5	34,5
Mai veus programes esportius	21,9	23,7
No contesta (NC)	0,1	1,1
Segons sexe	Homes	Dones
Veus tots o gairebé tots els programes esportius	15,3	3,1
Veus bastants programes esportius	28,9	12,6
Fonamentalment veus els partits de futbol	19,9	10,8
Només veus alguns programes esportius	27,6	37,4
Mai veus programes esportius	8,0	36,1
No contesta (NC)	0,2	0,0

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

«Segons el sexe, l'edat i el nivell d'estudis els hàbits de consum dels mitjans de comunicació esportius de les persones són diferents»

Taula 19. Seguiment de programes esportius per televisió. Any 2010

Seguiment de programes esportius per televisió 2010 %			Seguiment de programes esportius per televisió 2010 %		
Dades generals	Catalunya	Espanya	Segons sexe	Homes	Dones
Partits de futbol			Partits de futbol		
Veus tots o gairebé tots	21,1	20,0	Veus tots o gairebé tots	31,1	11,2
Veus bastants	22,6	20,7	Veus bastants	27,1	18,1
Veus alguns	30,8	26,6	Veus alguns	27,6	34
Gairebé mai o mai els veus	25,5	32,6	Gairebé mai o mai els veus	14,2	36,7
Altres retransmissions esportives			Altres retransmissions esportives		
Veus tots o gairebé tots	11,6	11,3	Veus tots o gairebé tots	18,4	4,9
Veus bastants	22,7	25,0	Veus bastants	30,6	14,9
Veus alguns	35,6	32,4	Veus alguns	35,8	35,5
Gairebé mai o mai els veus	30,1	31,0	Gairebé mai o mai els veus	15,2	44,7
Programes d'informació esportiva			Programes d'informació esportiva		
Veus tots o gairebé tots	10,2	10,4	Veus tots o gairebé tots	16,2	4,4
Veus bastants	20,6	19,6	Veus bastants	31,1	10,3
Veus alguns	30,1	26,3	Veus alguns	31,1	29,1
Gairebé mai o mai els veus	39,1	43,3	Gairebé mai o mai els veus	21,6	56,2

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

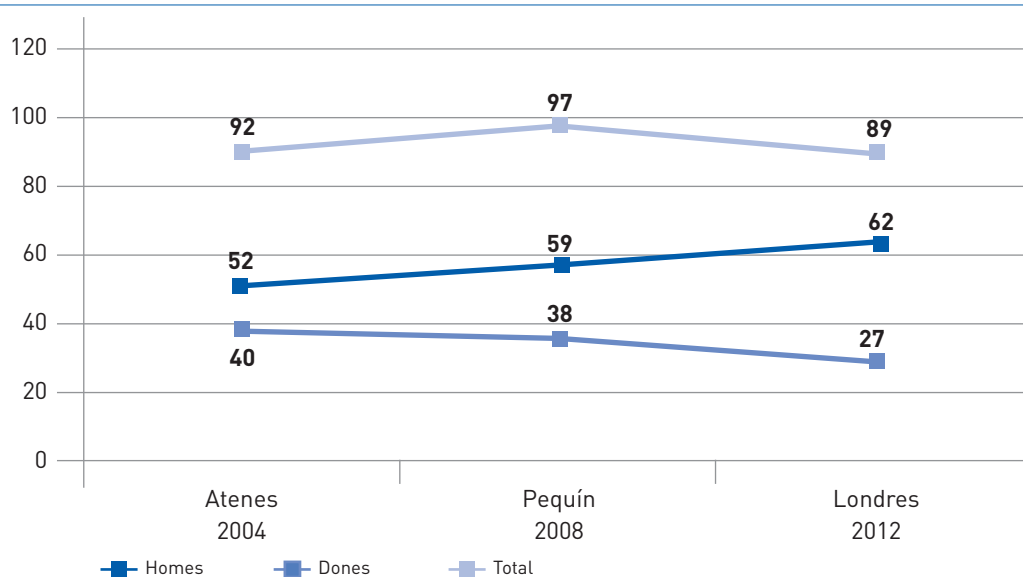
IX La Catalunya esportiva al món

La projecció exterior de l'esport de Catalunya es reflecteix en moltes dimensions, algunes més conegudes que d'altres. L'Observatori ha fet un recull sistemàtic de totes elles.

Olimpisme i altres esdeveniments esportius internacionals

Durant el període analitzat, la participació d'esportistes catalans i catalanes als jocs olímpics i als jocs paralímpics s'ha mantingut estable excepte en els paralímpics de Vancouver 2010 on hi va haver una davallada molt gran.

Gràfic 29. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Olímpics d'Estiu

Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Comité Olímpico Español

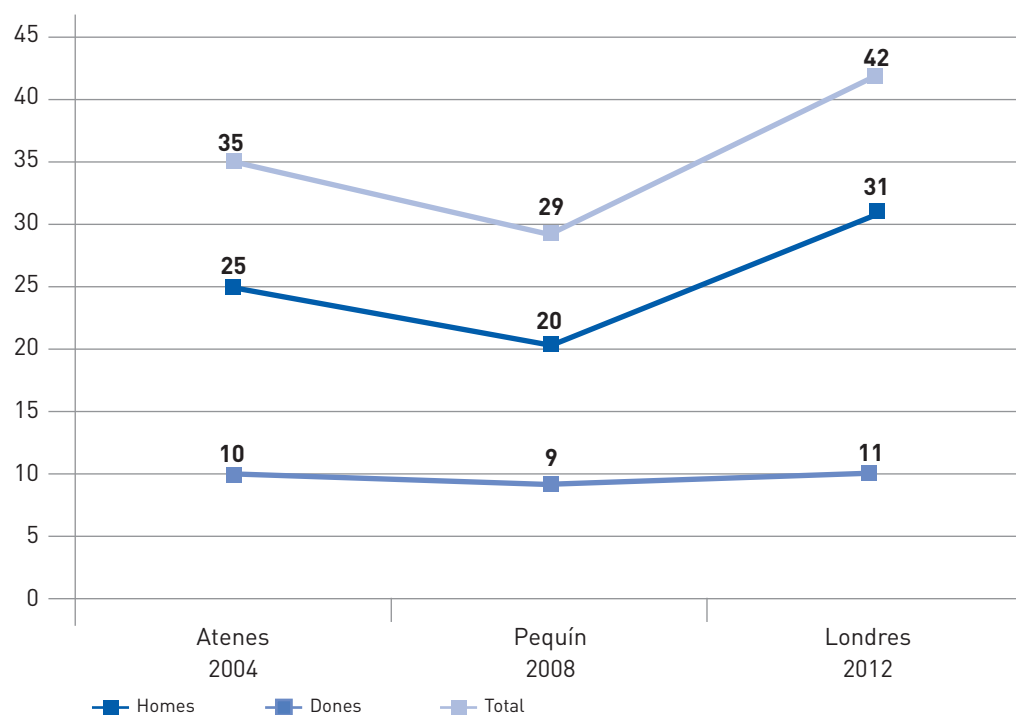
En els jocs olímpics d'estiu, la delegació catalana era de 92 esportistes a Atenes 2004, de 97 a Pequín 2008 i de 89 a Londres 2012 (Gràfic 29). En relació amb el conjunt de la delegació espanyola aquestes xifres representen el 28%, 33% i 31% respectivament. El nombre d'homes sempre ha estat superior al de dones, la màxima diferència es va produir als jocs de Londres.

Pel que fa als jocs paralímpics d'estiu s'aprecia un augment dels i de les esportistes catalanes en els Jocs Paralímpics de Londres 2012 amb 42 participants catalans, que representen el 29,5% del total de participants de la delegació espanyola. El nombre d'homes sempre ha estat superior al de dones.

En els jocs olímpics d'hivern hi ha hagut un petit augment entre Torí 2006 i Vancouver 2010 (Gràfic 31). L'any 2006 van participar-hi 16 esportistes espanyols, dels quals 6 eren catalans, fet que representa un 35% de la delegació. L'any 2010 n'hi havia 18 dels quals 8 eren catalans que van representar un 44% del total.

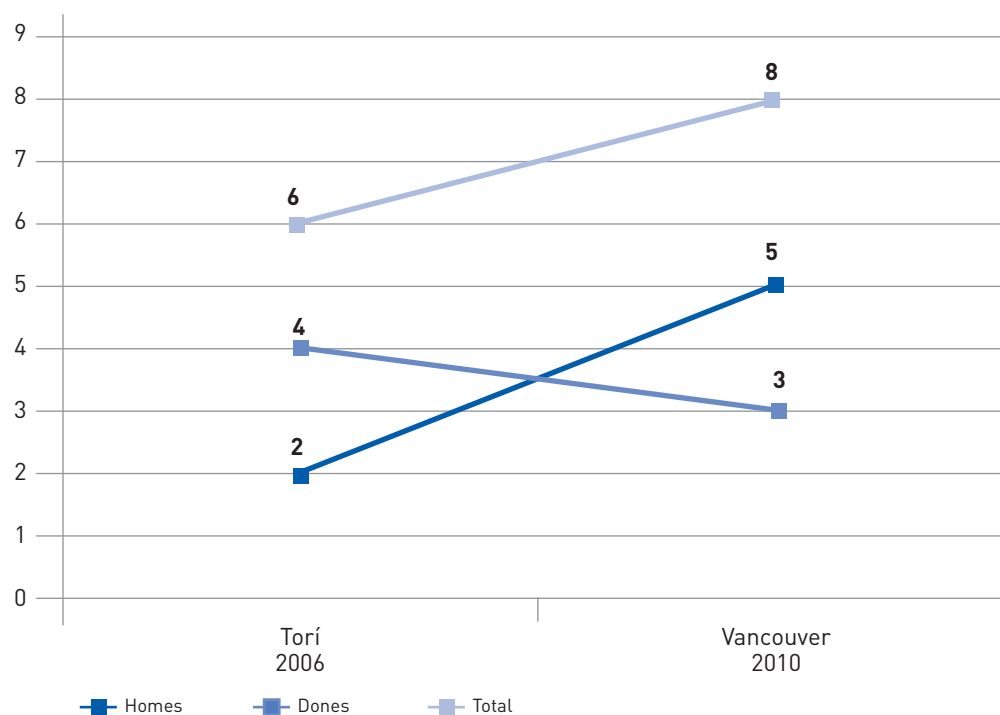
Tot i la davallada en els Jocs Paralímpics d'Hivern (Gràfic 32), la representació catalana a Vancouver va representar el 44% de la delegació espanyola mentre que a Torí havien representat el 88%.

Gràfic 30. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Paralímpics d'Estiu

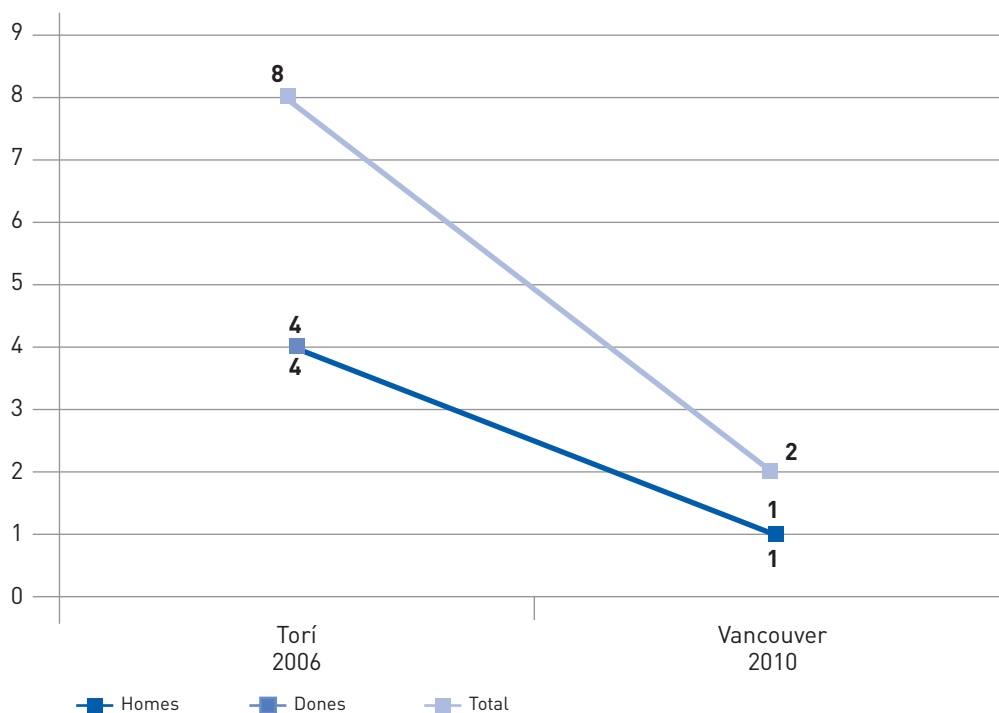
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Comitè Paralímpico Español

Gràfic 31. Esportistes de Catalunya participants als Jocs Olímpics d'Hivern

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Comitè Paralímpico Español

Gràfic 32. Esportistes catalans/es participants als Jocs Paralímpics d'Hivern

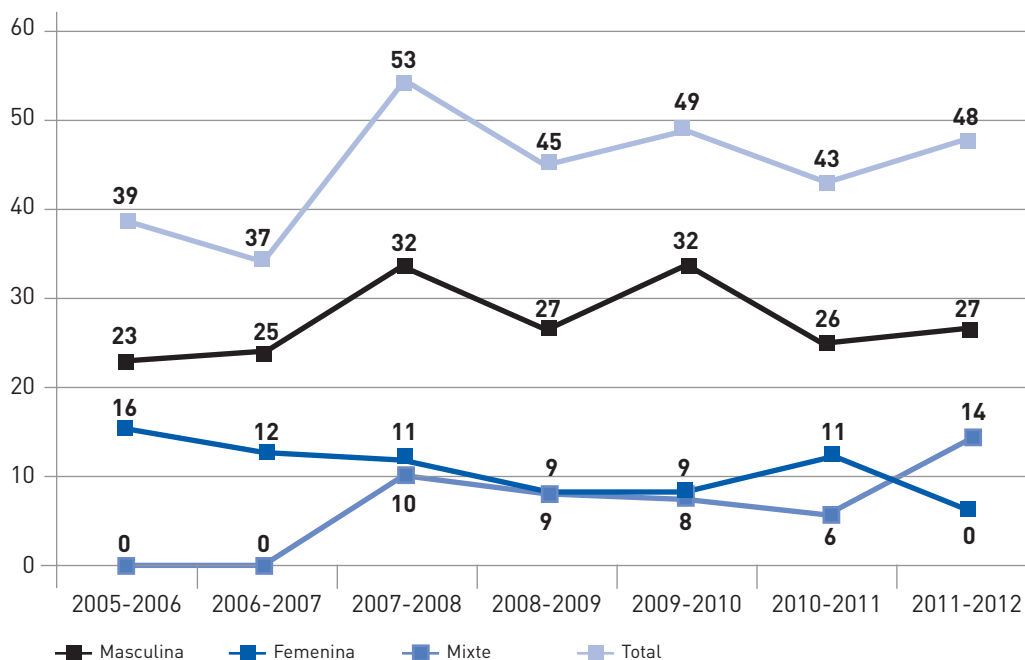

«Entre 2004 i 2012, la participació catalana en els jocs olímpics i paralímpics ha representat sempre més del 35% de la representació espanyola»

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Comitè Paralímpico Español

Finalment, entre 2005 i 2012, la participació de clubs catalans en competicions internacionals s'ha mantingut estable amb una petita tendència a l'alça (Gràfic 33)

Gràfic 33. Participació de clubs catalans en esdeveniments internacionals

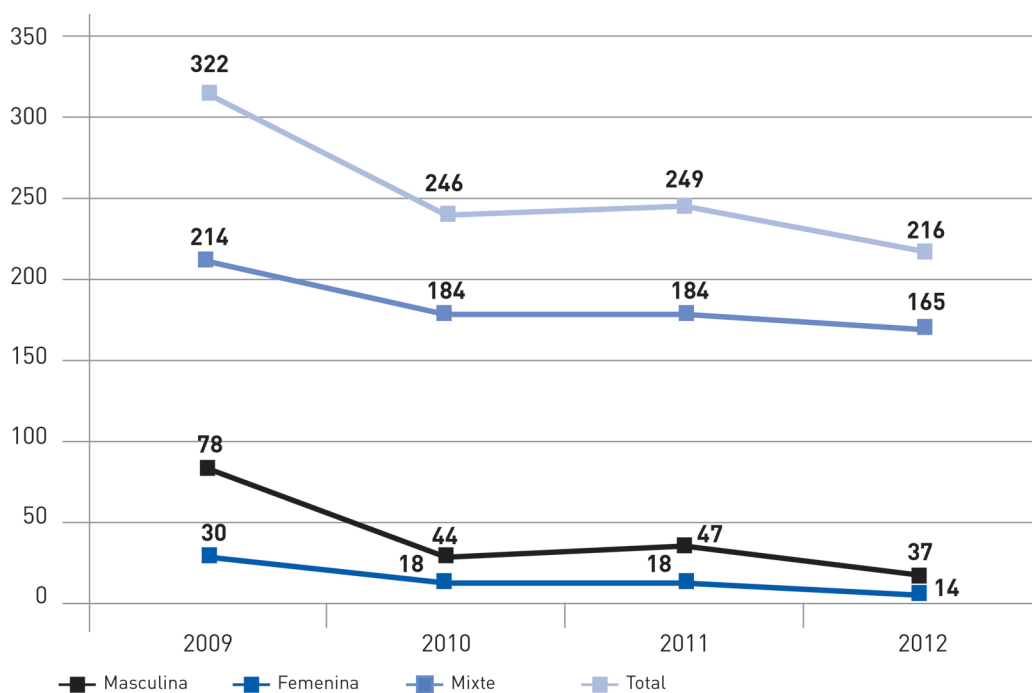

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Surroca J. i Consell Català de l'Esport

Organització d'esdeveniments esportius internacionals i estatals

Catalunya ha organitzat tradicionalment molts esdeveniments esportius, tant internacionals com estatals. Tanmateix, en ambdós casos, es produeix una davallada en els darrers temps, segurament com a resultat dels impactes de la crisi (Gràfics 34 i 35).

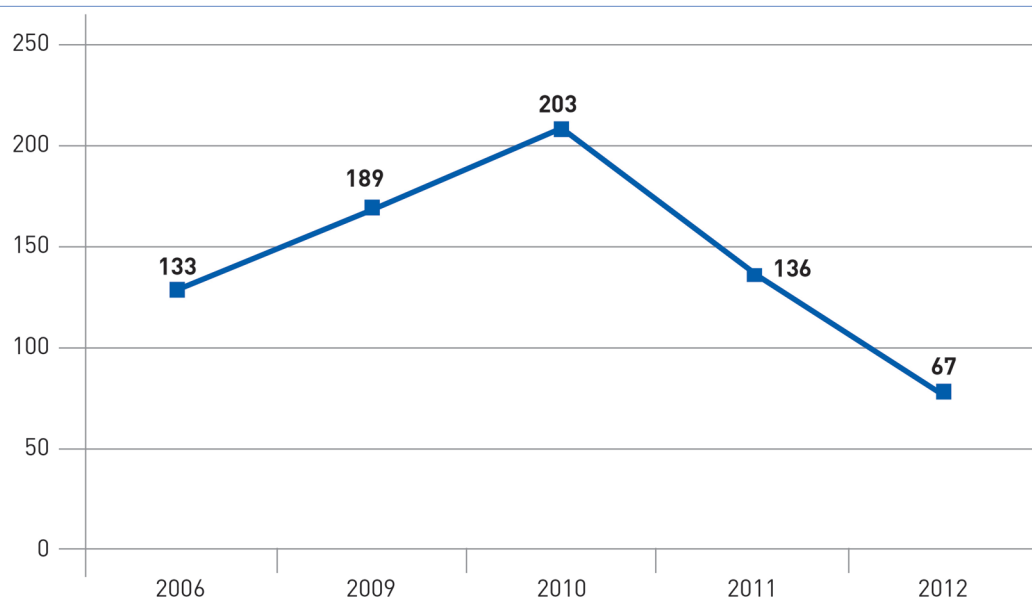
Gràfic 34. Esdeveniments internacionals organitzats a Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

«L'organització d'esdeveniments esportius internacionals i estatals ha patit una davallada en els últims temps»

Gràfic 35. Esdeveniments estatals organitzats a Catalunya

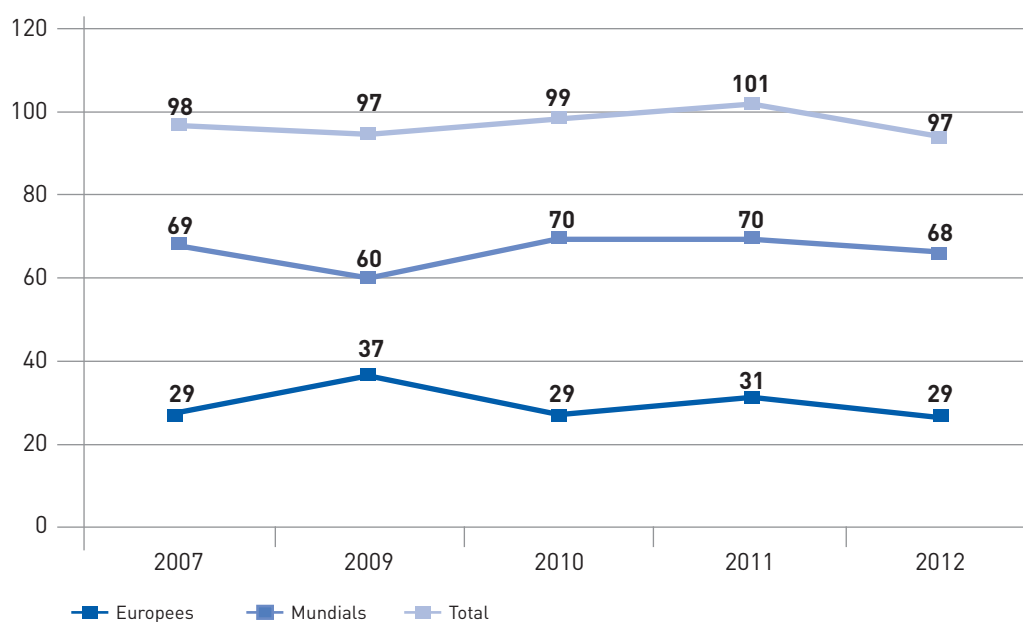

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Altres dades rellevants

- La presència de persones catalanes en organitzacions internacionals, s'ha mantingut estable des de 2007 (Gràfic 36). En aquell moment n'hi havia 98 i l'any 2012, 97. Les oscil·lacions han estat petites.

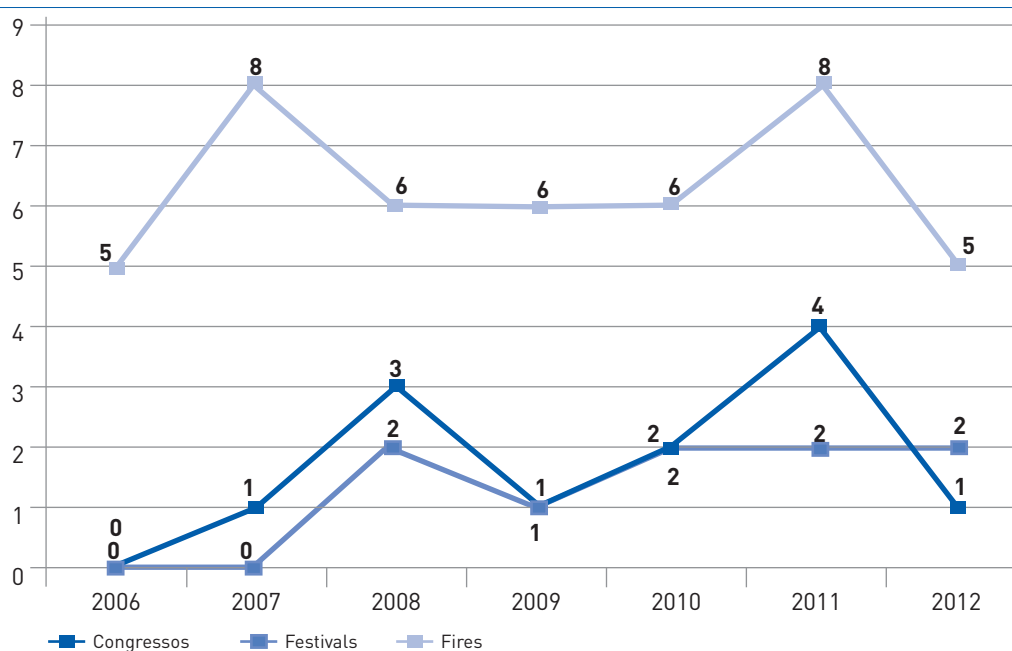
Gràfic 36. Nombre de catalans i catalanes en organitzacions internacionals

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir de la UFEC i el Consell Català de l'Esport

- En canvi el nombre de fires, festivals i congressos ha disminuït el 2012 (Gràfic 37)

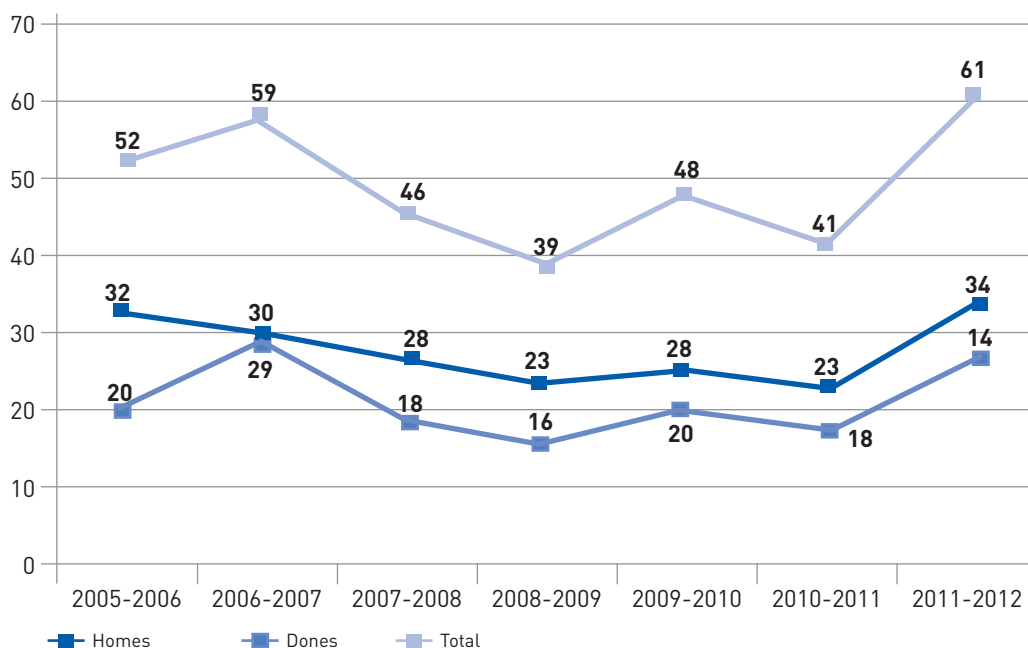
Gràfic 37. Congressos, festivals i fires internacionals organitzats a Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les organitzacions corresponents

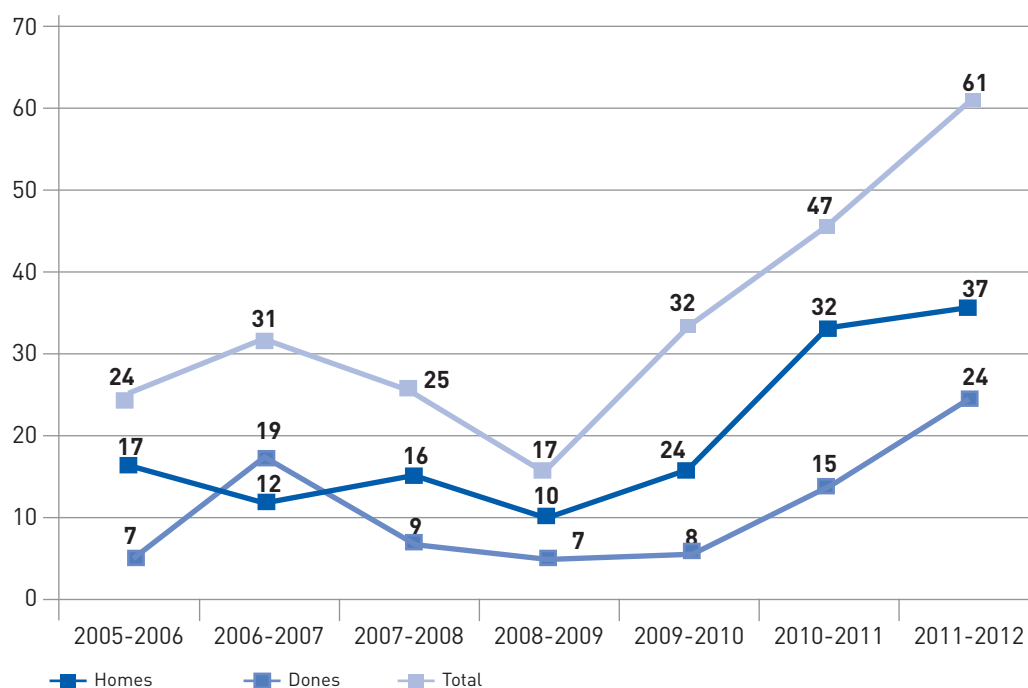
- Pel que fa a la mobilitat d'estudiants de les facultats de ciències de l'esport i les escoles de formació del professorat, la tendència durant el període analitzat ha estat a l'alça (Gràfics 38 i 39). Catalunya ha incrementat el seu atractiu i l'alumnat de Catalunya ha sortit cada cop més a d'altres països europeus.

Gràfic 38. Nombre d'estudiants del programa Erasmus que arriben a Catalunya

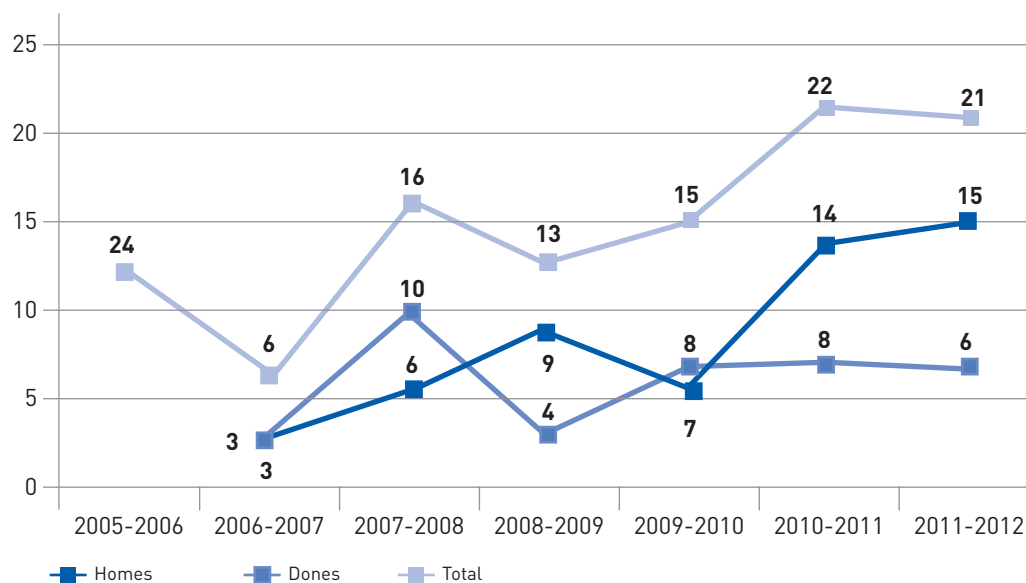
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les universitats corresponents

Gràfic 39. Nombre d'estudiants del programa Erasmus que surten de Catalunya

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les universitats corresponents

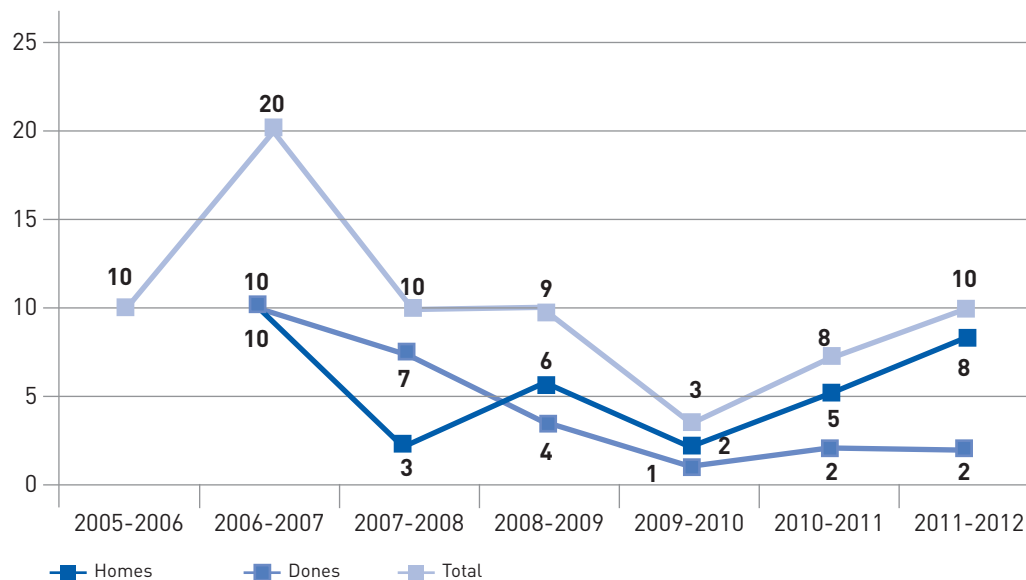
Gràfic 40. Nombre d'estudiants del programa Sicue/Sèneca que arriben a Catalunya:

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les organitzacions corresponents

- Una tendència similar s'observa en la mobilitat Sicue/Sèneca que és el programa d'intercanvi d'alumnat universitari entre les universitats espanyoles (Gràfic 40 i 41)

Gràfic 41. Nombre d'estudiants del programa Sicue/Sèneca que surten de Catalunya

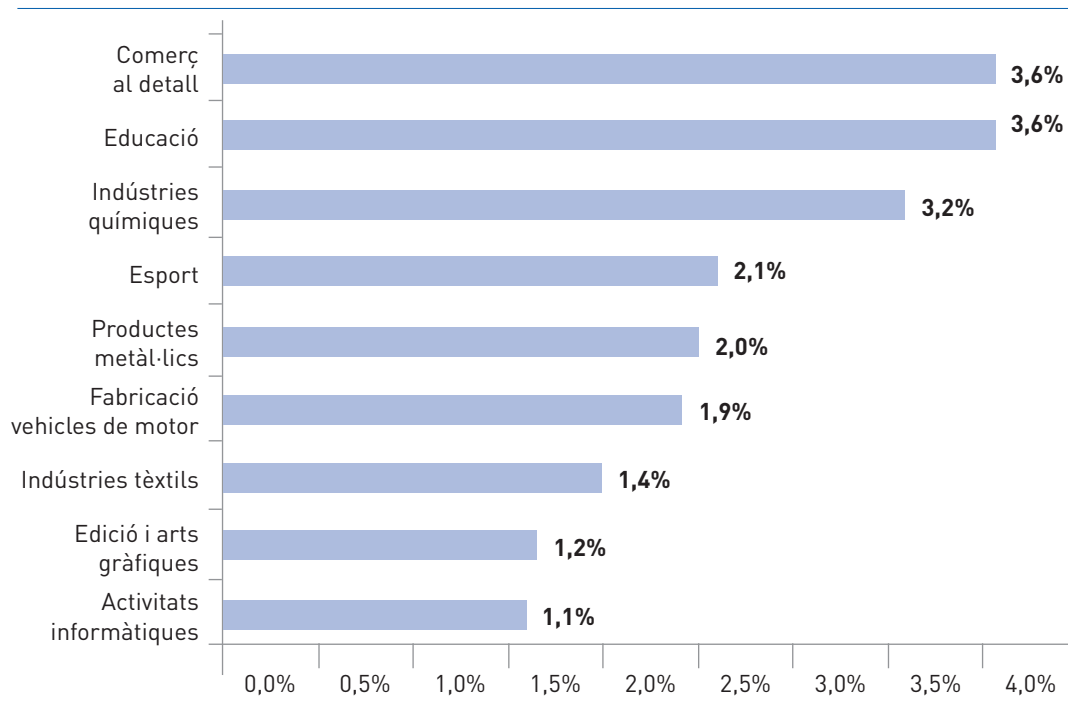
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les organitzacions corresponents

X El pes econòmic de l'esport

Tot el que s'ha descrit fins ara, mostra abastament la importància social de l'esport. Gràcies a l'anàlisi de la seva dimensió econòmica, a continuació, es pot veure que també té una importància cabdal com a sector de l'economia catalana. L'Institut d'Estudis Territorials de la Universitat Pompeu Fabra, per encàrrec de la Secretaria General de l'Esport i de la Diputació de Barcelona va dur a terme un estudi sobre l'avaluació del pes econòmic de l'esport a Catalunya (Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010a). El resum dels resultats és el següent:¹⁵

El sector de l'esport representava l'any 2006 el 2,1% del PIB¹⁶ català quedant per sota del comerç al detall (3,6%), de l'educació (3,6%) i de les indústries químiques (3,2%). En canvi, està per sobre dels productes metàl·lics (2%), la fabricació de vehicles a motor (1,9%) o les indústries tèxtils (1,4%). Amb petites diferències, la situació és similar a diversos països europeus (Martínez del Castillo&Puig, 2009)

Gràfic 42. Pes en el PIB de Catalunya per sectors. Any 2006

«La mobilitat d'alumnat universitari ha crescut entre 2006 i 2012»

Font: Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010:12

La xifra es va obtenir a partir del càlcul del Valor Afegit Brut (VAB)¹⁷ produït pels productors següents a més de les exportacions: productors del sector privat amb ànim de

15. Per a més informació vegeu l'Informe de l'Observatori, any 2010 (Observatori Català de l'Esport) o l'estudi que es comenta (Secretaria General de l'Esport, 2010a)

16. Producte Interior Brut (PIB): resultat final de l'activitat econòmica de les unitats productores d'un determinat territori. També es pot expressar com el resultat d'agregar el valor afegit brut del conjunt de branques d'activitat i els impostos nets sobre productes.

17. El valor afegit brut (VAB) és la suma dels valors addicionals que adquireixen els béns i serveis en transformar-se durant el procés de producció (http://ca.wikipedia.org/wiki/Valor_afegit_brut; data de consulta:

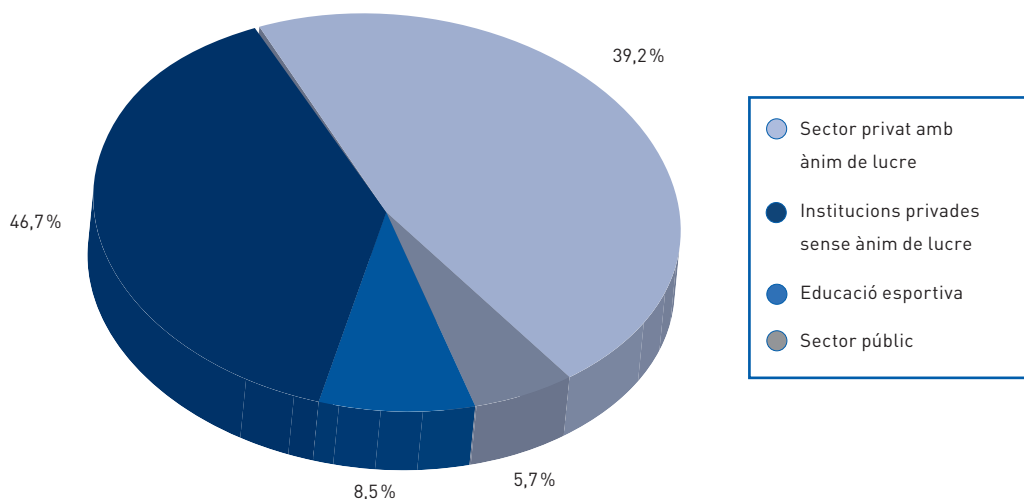

lucre, productors d'organitzacions privades sense ànim de lucre, productors del sector públic, productors d'educació esportiva, despesa de les famílies en esport, sector exterior. L'aportació de cada productor al sector es pot veure a la figura següent :

Les institucions privades sense ànim de lucre —és a dir clubs, federacions i consells esportius— eren les que feien l'aportació principal que se situa en un 46,7% del total del

«L'any 2006 l'esport representava el 2,1% del Producte Interior Brut (PIB) de Catalunya»

Gràfic 43. Valor Afegit Brut de l'esport per productors. Any 2006

Font: Observatori Català de l'Esport 2013; a partir de la UFEC i el Consell Català de l'Esport

VAB. I, dins d'elles, els clubs esportius representaven el 96,7% del VAB. De nou, sobresurt la importància dels clubs, en aquest cas com a motors de l'economia del país i no només com a entitats vertebradores del tercer sector

El sector esportiu ocupava a 91.468 persones que treballaven principalment en les institucions privades sense ànim de lucre:

Taula 20. Ocupació en l'esport per productors. Any 2006

	Ocupats/ades	%
Sector privat amb ànim de lucre	23.469	25,7
Institucions privades sense ànim de lucre	59.858	65,4
Sector públic	3.416	3,7
Educació esportiva	4.725	5,2
Total	91.468	100

Font: Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport, 2010:16

15.1.2011). També es pot definir com el resultat final de l'activitat econòmica de les unitats productores d'un determinat territori (Secretaria General de l'Esport, Consell Català de l'Esport, 2010a: 10)

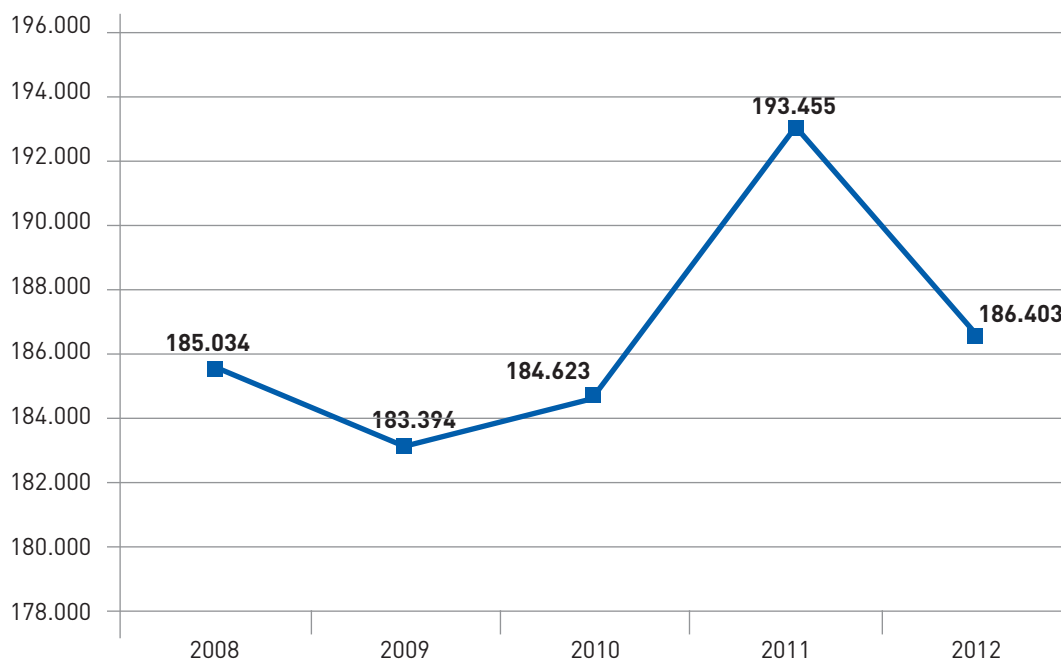
«L'any 2006
l'esport donava
feina a 91.468
persones a
Catalunya»

Des que es van obtenir dades per l'estudi, han passat més de sis anys durant els quals Catalunya ha patit una gran crisi econòmica. Cal veure quin ha estat el seu impacte en el sector de l'esport. Malauradament no s'ha fet un segon estudi que permeti comparar les dades i avaluar aquest fet. En el present informe, s'han buscat alguns indicadors que existeixen per tractar de veure, en la mesura del possible, aquesta qüestió. Se'n parla a continuació.

L'anàlisi de l'evolució de les visites de persones abonades a les instal·lacions esportives és una dada molt sensible per mostrar la despesa que fan les persones en àmbits que no són indispensables per la vida quotidiana. Es disposa de les dades provinents de les instal·lacions esportives municipals de Barcelona des de l'any 2008 fins el 2013. Aquestes instal·lacions estan gestionades per diverses organitzacions les quals, cenyint-se al plec de condicions del conveni de cessió, cerquen obtenir rendibilitat econòmica.

En el Gràfic 44 es pot veure l'evolució de visites entre 2008 i 2012. L'any en què la mitjana de freqüentació fou superior va ser 2011. L'any 2012 havia disminuït en més de 7.000 visites i les dades disponibles de 2013 parlen ja de 12.000 menys; en dos anys s'està arribant a gairebé 20.000 menys.

Gràfic 44. Visites de persones abonades als Centres Esportius Municipals de la ciutat de Barcelona

Font: Observatori Català de l'Esport 2013, a partir de l'Institut Barcelona Esports

La reducció dels pressupostos familiars queda reflectida en les dades que es presenten, i es posa de manifest que el sector esportiu no escapa als impactes de la crisi.

Una altra informació que pot ajudar a veure el que s'està analitzant, és l'evolució de material esportiu que hi ha a les llars i el grau d'assistència a esdeveniments i espectacles esportius entre 2005 i 2010 (Taules 21 i 22)

Taula 21. Nombre de llars que tenen material per a la pràctica de l'esport

	2005 %	2010 %
Raqueta de tennis	41,2	32,8
Pilota de futbol	55,5	53,8
Palas per jugar a pilota	41,7	40,6
Equip d'esquí	21,2	18,1
Equip de pesca (canya, xarxa)	20,2	18,6
Equip d'apnea (ulleres, aletes)	18,6	18,7
Equip de navegació (vela, planxa, canoa)	2,4	5,4
Equip de bàsquet, voleibol, handbol	37,5	33
Bicicleta persona adulta	58,1	54,6
Bicicleta d'infant	35,8	33,2
Material de muntanya	22,1	19,1
Tenda	38,0	29,3
Patins	33,6	29,3
Escacs	56,4	46,5
Escopeta de caça	6,6	6,4
Taula de ping-pong	7,3	8,1
Moto esportiva	6,3	5,9
Aparells de musculació (pesos, màquines de discs o mobles)	19,1	19
Aparells d'exercici (bicicleta estàtica, rems estàtics)	20,2	18,5
Pals del golf	2	4,3
	(915)	(811)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

La disponibilitat de material en les llars ha disminuït en pràcticament tots els casos.

Taula 22. Grau d'assistència a esdeveniments i espectacles esportius

	2005 %	2010 %
Freqüentment	9,5	8,5
De tant en tant	14,6	16,2
Poques vegades	23,4	25,5
Mai	52,5	48,7
No contesta (NC)	0,0	1,1
Total	100	100
	(915)	(811)

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

«La crisi ha afectat el potencial econòmic de l'esport»

També el grau d'assistència a esdeveniments i espectacles esportius ha disminuït. El percentatge de persones que hi anaven de manera freqüent ha passat del 9,5% el 2005 al 8,5% el 2010, i ha augmentat el nombre de les que hi van de tant en tant o poques vegades.

XI Conclusió: entre la crisi i la passió per l'esport

L'anàlisi de tendències efectuada ofereix una visió del que ha passat en el sistema esportiu des de 2006 fins al moment actual amb el prisma dels efectes que la crisi econòmica hagi pogut crear en el conjunt del sistema i des de l'òptica de l'entusiasme que l'esport produeix en les persones i els grups. Per això, aquest apartat s'ha titulat «entre la crisi i la passió per l'esport»

És indubtable que la crisi ha impactat en el sector esportiu. Es veu, sobretot en les dades referides al consum esportiu: el nombre de persones que assisteixen a les instal·lacions esportives ha disminuït, es llegeix menys premsa esportiva (almenys en suport paper), es té menys material esportiu del que es tenia pel 2005. El grup d'edat de més de 65 anys ha reduït el seu índex de participació esportiva; es ben sabut que hores d'ara hi ha famílies que viuen de la pensió dels grans. El mateix efecte s'observa entre els grups de nivells d'estudis més baixos entre els quals l'atur ha impactat de manera més dura i han reduït dràsticament la seva capacitat de despesa.

Encara que entre 2005 i 2012 els dèficits en instal·lacions esportives s'hagin reduït en pràcticament tots els tipus d'instal·lacions de la xarxa bàsica, la no realització de MIEM —requisit necessari per poder demanar una subvenció— indica que s'ha acabat de fer el que hi havia previst, però que no hi haurà noves construccions d'immediat. Des de 2010 el nombre d'equips catalans que ha participat en competicions estatals i internacionals també ha disminuït. Hi ha federacions que han perdut moltes llicències i els programes de suport a l'alt nivell esportiu han reduït pressupostos i una part d'ells han desaparegut.

Tanmateix, hi ha d'altres indicadors que no s'han vist afectats per la crisi i això significa que l'esport català té una dinàmica que no només depèn de factors econòmics sinó d'altres com poden ser els relacionats amb la cura de la salut o el benestar produït per les tasques voluntàries i altres satisfaccions de tipus emocional.

El percentatge de pràctica esportiva entre la població adulta en el seu conjunt ha crescut un 0,54%. I la població en edat escolar és de les més actives de tot l'Estat. A més, la participació en el Pla català de l'esport a l'escola s'ha multiplicat per 34 des del curs 2005-2006. Es pot afirmar, doncs, que l'impacte que té l'esport a nivell social i de millora de l'estat de salut és ja força acceptat per tota la societat.

No oblidar que, malgrat les adversitats, entre 2005 i 2012 s'ha aconseguit reduir una tercera part del dèficit en els tipus d'instal·lacions de la xarxa bàsica.

Durant tot el període, el nombre de llicències federatives ha crescut en un 7,5% i hi ha federacions que les han incrementades *molt* i *bastant*. Altres n'han perdut, però donat que no és el mateix per a tots els casos, no es pot atribuir aquesta davallada només a la

---

crisi sinó també a qüestions relacionades amb la seva gestió i les modes que afecten la practica d'uns esports i d'altres.

S'han seguit organitzant grans esdeveniments esportius com per exemple, els mundials de natació 2013 i les curses de Fórmula 1.

Les competicions escolars, les que es fan sobretot amb el suport del voluntariat, no han deixat de fer-se i han tingut una tendència a l'alça durant el període.

El nombre de persones que han cursat formacions oficials relacionades amb l'esport ha augmentat en un 15,6% i gairebé 50.000 persones han participat en els diversos cursos oferts per l'Escola Catalana de l'Esport a més de les que ho han fet en els ofertats per altres organitzacions.

S'ha legislat per millorar les formes de relació dels agents implicats en el sector esportiu. L'àmbit de la recerca s'ha consolidat mitjançant la creació de grups competitius que fan un gran servei al seu desenvolupament.

Catalunya ha seguit estant present en els contextos internacionals. Els seus esportistes han participat en els jocs olímpics —representant al voltant del 35% de la delegació espanyola— i altres esdeveniments internacionals. Catalans i catalanes estan presents en organitzacions internacionals i l'alumnat de tot Europa ve a Catalunya per estudiar en els seus centres de formació.

Finalment, tot i l'impacte negatiu de la crisi no es pot oblidar que el sector esportiu pertany a l'àmbit dels serveis i aquest ha suportat en millors condicions que la construcció i la indústria els seus efectes. Tot fa pensar que l'esport té un potencial que pot afavorir la promoció econòmica local així com la generació de llocs de treball. En cloure aquest informe, l'Observatori Català de l'Esport amb el suport de la Diputació de Barcelona està acabant un estudi sobre el mercat de treball de les professions esportives que permetrà verificar aquests supòsits.

Podem concloure, doncs, que durant els gairebé set anys d'existència de l'Observatori Català de l'Esport la tendència de l'esport a Catalunya ha estat positiva malgrat els entrebancs greus generats per la crisi. Perquè Catalunya, com ja dèiem en anteriors informes, és un país esportiu.

XII Bibliografia

Burriel, J.C. (1991). *Polítiques esportives municipals a la província de Barcelona*. Barcelona, Diputació de Barcelona.

Centro de Investigaciones Sociológicas. (2005). *Los hábitos deportivos de los españoles. Comunidad Autónoma de Cataluña*. Estudio nº 2.599. Disponible: http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-archivos/Marginales/2580_2599/2599/Cru259900CCAA.html

Centro de Investigaciones Sociológicas. (2010). *Los hábitos deportivos de los españoles. Comunidad Autónoma de Cataluña*. Estudio nº 2833. Disponible: http://www.cis.es/cis/export/sites/default/-Archivos/Marginales/2820_2839/2833/Cru283300CCAA.html

Consejo Superior de Deportes. Fundación Alimentum (2011). *Los hábitos deportivos de la población escolar en España*, Madrid, Consejo Superior de Deportes (Subdirección

-
- General de Promoción Deportiva y Deporte Paralímpico), Fundación Alimentum, Fundación Deporte Joven. Disponible: <http://www.csd.gob.es/csd/estaticos/dep-escolar/encuesta-de-habitos-deportivos-poblacion-escolar-en-espana.pdf>
- Diputació de Barcelona (2010). *Els ajuntaments i l'esport a Catalunya*. Província de Barcelona. Estudi realitzat per Itik consultoria esport i lleure i l'Observatori Català de l'Esport. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/ajuntaments-barcelona2011.pdf>
- Diputació de Girona (2010). *Els ajuntaments i l'esport a les comarques gironines*. Estudi realitzat per Itik consultoria esport i lleure i l'Observatori Català de l'Esport. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/ajuntamentsgirona2011.pdf>
- Escorsa, P.; Maspons, R. (1996). *Objetivo: medallas olímpicas*. Madrid: Alianza editorial.
- García Ferrando, M.; Llopis, R. (2010). *Ideal democrático y bienestar personal. Encuesta sobre los hábitos deportivos en España*. Madrid: Consejo Superior de Deportes, Centro de Investigaciones Sociológicas.
- Heinemann, K.; Puig, N.; López, C.; Moreno, A. (1997). "Clubs esportius a Espanya i Alemanya: una comparació teòrica i empírica". A *Apunts. Educació Física i Esports*, (49), 40-62. Disponible: <http://www.revista-apunts.com/hemeroteca?article=715>
- Martinez del Castillo, J.; Puig, N. (2009). "Empleo y mercado de trabajo en el deporte". In García Ferrando, M.; Puig, N.; Lagardera, F., (comp.), *Sociología del deporte*, Madrid, Alianza editorial (el libro universitario), 259-276.
- Maza, Gaspar, (2013a) Instal·lacions esportives i la crisi. In *El 9 esportiu*, 20 de març. Disponible: http://www.arbucies.cat/uploads/20130321/Installacions_esportives_i_la_crisi__G._Maza.pdf
- Maza, Gaspar, (2013b) Esport, inclusió social i creativitat. In *El 9 esportiu*, 20 de juny. Disponible: <http://www.el9.cat/nel9/article/-/56-mes-esport/656164-esport-inclusio-social-i-creativitat.html?tmpl=component&print=1&page=>
- Observatori Català de l'Esport (2008). *L'esport a Catalunya. Informe de l'Observatori Català de l'esport*. Barcelona: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/pdf/informe08.pdf>
- Observatori Català de l'Esport (2009). *L'esport a Catalunya. Informe de l'Observatori Català de l'esport*. Barcelona: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/pdf/informe09.pdf>
- Observatori Català de l'Esport (2011). *L'esport a Catalunya 2010. Informe de l'Observatori Català de l'Esport*. Barcelona: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/informe2010.pdf>
- Sarasa, S.; Porcel, S.; Navarro-Varas, L. (2013). L'impacte social de la crisi a l'àrea metropolitana de Barcelona i a Catalunya. In monogràfic de *Papers. Regió Metropolitana de Barcelona*, (56). Disponible: http://www.iermb.uab.es/htm/revistaPapers_numeros.asp?id=61
- Secretaria General de l'Esport. (1995). *Enquesta sobre la pràctica d'activitats físico-esportives a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
- Secretaria General de l'Esport. (1999). *Enquesta sobre la pràctica d'activitats físico-esportives a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Disponible: [http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Pla%20Director%20\(PIEC\)/Altres%20documents/Enqueprac.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Pla%20Director%20(PIEC)/Altres%20documents/Enqueprac.pdf)

-
- Secretaria General de l'esport (2005). *Evolució de la pràctica fisicoesportiva a Catalunya*. Disponible: <http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Full%20Tecnica%20dEquipaments%20Esportius/Full%20tecnic%202001-2005/fullte37.pdf>
- Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport (2010a). *El pes econòmic de l'esport a Catalunya*. Esplugues de Llobregat: Consell Català de l'Esport. Informe elaborat per l'Institut d'Estudis Territorials de la Universitat Pompeu Fabra sota la direcció de Júlia Bosch. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/pdf/pesecomic10.pdf>
- Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport (2010b). *Els clubs esportius a Catalunya*. Esplugues de Llobregat: Consell Català de l'Esport. Informe elaborat per Marta Pérez i Jordi Viñas. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/clubs2010.pdf>
- Secretaria General de l'Esport. Consell Català de l'Esport (2010c). *Enquesta d'hàbits esportius a Catalunya 2009-2010*. Esplugues de Llobregat: Consell Català de l'Esport. Informe elaborat per Núria Puig, Adrià Martín, Sílvia González i Josep Maria Aragay. Disponible: <http://www.observatoridelesport.cat/uploads/pdf/habits2010.pdf>
- Soler, S. Et al. (2013-2015) *La Igualdad en Juego: la (no)presencia de las mujeres y la perspectiva de género en los estudios de la familia de la Actividad Física y el Deporte*. Projecte finançat en la convocatòria I+D+i del Ministerio de Economía y Competitividad espanyol.
- Sotiriadou, K.; Shilbury, D. (2009). Australian Elite Athlete Development: An Organisational Perspective. In *Sport Management Review*, (12) 137-148.
- Surroca, J.M. (2010). *Els clubs catalans a les lligues estatals de divisió d'honor. Temporada 2009-2010*. Esplugues de Llobregat: Secretaria General de l'Esport (informe no publicat).

Annex 1. Espais esportius censats segons tipus i àmbit territorial

Espais esportius censats segons tipus i àmbit territorial. Any 2010								
Espais convencionals	Alt Pirineu i Aran	Àmbit Ponent	Comarques centrals	Terres de l'Ebre	Camp de Tarragona	Àmbit Metropolità	Comarques Gironines	Total
SAL: Sales esportives, especialitzades i d'altres >50 m ²	107	306	449	139	458	3.434	595	5.488
POL: Pistes poliesportives i d'altres >400 m ² a l'aire lliure	111	368	511	201	544	2.678	685	5.098
PAL: Vasos de piscines a l'aire lliure >50 m ²	159	269	273	138	644	1.433	1.058	3.974
PET: Pistes i espais de petanca	56	60	269	19	143	2.658	367	3.572
TEN: Pistes de tennis	74	133	243	78	334	1.575	664	3.101
CAM: Camps poliesportius, especialitzats i d'altres >2.000 m ²	38	159	200	75	157	598	312	1.539
PAV: Pavellons amb pistes >400 m ² en recinte tancat	24	84	93	29	73	391	146	840
PCO: Vasos de piscines cobertes >50 m	21	24	44	12	78	438	65	682
FRÓ: Frontons i pistes amb frontó	2	33	41	11	41	285	66	479
PAD: Pistes de pàdel	8	17	22	4	13	215	35	314
SQU: Pistes d'esquai	12	25	11	3	35	227	37	350
ATL: Pistes d'atletisme amb mínim 200 m de corda	1	6	8	4	9	51	8	87
CON: Altres espais convencionals (velòdroms, patinòdroms i d'altres espais d'atletisme)	5	14	21	1	17	142	16	216
ALT: Altres espais petits i no reglamentaris (pistes petites, esplanades, etc.)	244	305	551	134	483	2.750	1.063	5.530
Total	862	1.803	2.736	848	3.029	16.875	5.117	31.270
Àrees d'activitat i espais singulars	Alt Pirineu i Aran	Àmbit Ponent	Comarques centrals	Terres de l'Ebre	Camp de Tarragona	Àmbit Metropolità	Comarques Gironines	Total
AAE: Àrees d'activitat esportiva amb refugis, senders, BTT, instal·lacions nàutiques, etc.)	216	84	306	118	235	406	343	1.708
BIC: Circuits i carrils de bicicleta	0	25	7	4	3	154	18	211
ROC: Rocòdroms i boulders	26	11	30	2	6	82	25	182
TIR: Camps de tir	13	10	22	9	12	34	19	119
CIR: Circuits de motor	3	15	13	8	8	12	28	87
GOL: Camps de golf i <i>pitch and putt</i>	5	4	9	1	11	28	23	81
SIN: Altres espais singulars (esquí, hípica, minigolf, monopati, etc.)	349	85	109	23	74	422	236	1.298
Total	612	234	496	165	349	1.138	692	3.686
Total Espais Esportius	1.474	2.037	3.232	1.013	3.378	18.013	5.809	34.956

Font: Observatori Català de l'Esport, 2011; a partir de Consell Català de l'Esport

Annex 2. Llicències de federacions catalanes

Llicències de federacions catalanes					Llicències de federacions catalanes				
Llicències de federacions catalanes	2006	2012	Diferència	%	Llicències de federacions catalanes	2006	2012	Diferència	%
Futbol	89.565	128.704	39.139	43,7	Tir amb Arc	2.118	2.299	181	8,5
Basquetbol	68.163	52.504	-15.659	-23,0	Rem	1.749	2.189	440	25,2
Caça	51.655	47.298	-4.357	-8,4	Automobilisme	1.929	1.804	-125	-6,5
Entitats Excursionistes	25.261	37.847	12.586	49,8	Futbol Sala	1.896	1.789	-107	-5,6
Golf	48.051	36.865	-11.186	-23,3	Piragüisme	1.827	1.628	-199	-10,9
Tennis	37.836	31.953	-5.883	-15,5	Criquet	0	1.545	1.545	-
Patinatge	15.077	19.281	4.204	27,9	Kick Boxing i Muay Thai	915	1.504	589	64,4
Ciclisme	11.244	15.893	4.649	41,3	Dards	1.539	1.362	-177	-11,5
Pitch and Putt	12.854	14.001	1.147	8,9	Espeleologia	1.313	1.235	-78	-5,9
Tir Olímpic	13.100	13.702	602	4,6	Futbol Americà	1.367	1.221	-146	-10,7
Natació	10.530	13.226	2.696	25,6	Ball Esportiu	751	1.021	270	36,0
Petanca	14.908	12.086	-2.822	-18,9	Cecs i deficients visuals	898	913	15	1,7
Taekwondo	9.736	11.568	1.832	18,8	Esgrima	685	858	173	25,3
Handbol	6.561	10.030	3.469	52,9	Lluita	557	791	234	42,0
Atletisme	4.491	9.850	5.359	119,3	Coloms esportius	652	751	99	15,2
Karate	6.560	8.077	1.517	23,1	Boxa Amateur	571	741	170	29,8
Esports d'Hivern	11.712	7.235	-4.477	-38,2	Curses d'Orientació	429	732	303	70,6
Escacs	6.845	7.149	304	4,4	Korfbal	365	614	249	68,2
Activitats Subaquàtiques	9.693	6.790	-2.903	-29,9	Beisbol i Softbol	897	591	-306	-34,1
Vela	5.542	6.062	520	9,4	Billar	646	564	-82	-12,7
Hípica	4.238	5.970	1.732	40,9	Bàdminton	610	555	-55	-9,0
Judo i D.A.	5.195	5.934	739	14,2	Discapacitats físics	854	528	-326	-38,2
Gimnàstica	2.285	5.719	3.434	150,3	Físic-culturisme	660	482	-178	-27,0
Pesca	10.726	4.463	-6.263	-58,4	Coloms missatgers	332	416	84	25,3
Pàdel	3.297	5.637	2.340	71,0	Esquí Nàutic	417	409	-8	-1,9
Triatló	1.481	5.635	4.154	280,5	Esquaix i Raquetbol	2.046	391	-1.655	-80,9
Bitlles i Bowling	2.455	3.417	962	39,2	Pentatló Modern	91	323	232	254,9
Hoquei	4.366	5.365	999	22,9	Agility	208	315	107	51,4
Rugbi	2.105	3.845	1.740	82,7	Paràlisi Cerebral	409	249	-160	-39,1
Disminuïts Psíquics	3.360	3.823	463	13,8	Twirling	347	207	-140	-40,3
Voleibol	2.653	3.554	901	34,0	Skateboard	0	174	174	-
Pilota	3.342	3.538	196	5,9	Salvament i Socorrisme	165	171	6	3,6
Motociclisme	5.809	3.053	-2.756	-47,4	Halterofília	58	155	97	167,2
Aèria	2.897	2.907	10	0,3	Motonàutica	110	82	-28	-25,5
Tennis de Taula	1.985	2.769	784	39,5	Polo	102	82	-20	-19,6
Sords	2.855	2.376	-479	-16,8	Total	545.946	586.817	40.871	7,5

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Federacions catalanes segons nombre de llicències. Any 2009

Llicències 2009

Federació	Homes	Dones	Total
Futbol	110.332	7.222	117.554
Basquetbol	50.967	20.289	71.256
Caça	56.367	695	57.062
Golf	32.157	12.830	44.987
Tennis	26.054	11.546	37.600
Entitats Excursionistes	20.955	10.006	30.961
Pitch and Putt	12.980	2.809	15.789
Ciclisme	13.898	1.033	14.931
Tir Olímpic	12.711	1.431	14.142
Patinatge	7.489	6.652	14.141
Esports d'Hivern	8.357	3.626	11.983
Pesca	9.353	2.261	11.614
Natació	6.947	4.666	11.613
Taekwondo	7.351	2.892	10.243
Handbol	7.219	2.520	9.739
Pesca esportiva i Càsting	8.615	310	8.925
Activitats Subaquàtiques	6.999	1.827	8.826
Atletisme	5.254	2.962	8.216
Karate	5.674	1.555	7.229
Judo i D.A.	5.374	1.521	6.895
Escacs	6.394	466	6.860
Pàdel	4.095	2.331	6.426
Hípica	1.784	3.395	5.179
Vela	3.892	1.057	4.949
Hoquei	3.012	1.573	4.585
Motociclisme	4.243	106	4.349
Gimnàstica	643	3.486	4.129
Bitlles i Bowling	2.612	949	3.561
Pilota	3.149	405	3.554
Disminuïts Psíquics	2.445	1.068	3.513
Voleibol	868	2.272	3.140
Aèria	2.930	168	3.098
Sords	1.869	1.067	2.936
Triatló	2.330	403	2.733
Rugbi	2.498	218	2.716

Federació	Homes	Dones	Total
Tir amb Arc	2.185	513	2.698
Tennis de Taula	2.029	178	2.207
Piragüisme	1.430	668	2.098
Rem	1.214	876	2.090
Automobilisme	1.887	141	2.028
Esquaix i Raquetbol	1.040	697	1.737
Dards	1.280	297	1.577
Espeleologia	1.131	427	1.558
Futbol Americà	972	170	1.142
Esgrima	759	378	1.137
Kick Boxing i Muay Thai	974	122	1.096
Coloms Esportius	884	106	990
Cecs i Deficients Visuals	600	313	913
Discapacitats físics	708	146	854
Futbol Sala	694	90	784
Beisbol i Softbol	520	221	741
Bàdminton	468	222	690
Boxa Amateur	640	27	667
Curses d'Orientació	418	237	655
Billar	633	8	641
Ball Esportiu	305	305	610
Lluita	511	29	540
Físic-Culturisme	365	172	537
Korfbal	261	257	518
Twirling	32	470	502
Esquí Nàutic	207	164	371
Coloms Missatgers	301	31	332
Paràlisi Cerebral	223	101	324
Agility	121	121	242
Salvament i Socorrisme	88	100	188
Pentatló Modern	110	70	180
Halterofília	98	21	119
Polo	99	16	115
Motonàutica	64	2	66
Total	481.068	125.313	606.381

Font: Observatori Català de l'Esport, 2010; a partir de Consell Català de l'Esport

Federacions Catalanes segons nombre de llicències. Segons sexe. Any 2008

Federació	Homes	Dones	Total
Futbol	99.517	6.054	105.571
Basquetbol	47.978	22.931	70.909
Caça	55.648	391	56.039
Golf	33.425	13.326	46.751
Tennis	26.510	12.862	39.372
Entitats Excursionistes	19.469	8.985	28.454
Pitch and Putt	13.106	2.906	16.012
Patinatge	7.489	6.652	14.141
Ciclisme	13.427	662	14.089
Petanca	11.434	2.431	13.865
Tir Olímpic	12.086	1.284	13.370
Esports d'Hivern	8.198	3.517	11.715
Pesca	10.877	449	11.326
Natació	6.378	4.327	10.705
Taekwondo	7.050	3.079	10.129
Activitats Subaquàtiques	7.415	1.939	9.354
Handbol	6.854	2.362	9.216
Karate	6.344	1.473	7.817
Atletisme	4.803	2.788	7.591
Escacs	6.389	416	6.805
Judo i D.A.	4.559	1.302	5.861
Pàdel	3.565	1.937	5.502
Hípica	2.435	3.053	5.488
Vela	4.169	1.134	5.303
Motociclisme	4.938	168	5.106
Hoquei	2.782	1.496	4.278
Gimnàstica	551	3.487	4.038
Disminuïts Psíquics	2.413	1.048	3.461
Piragüisme	2.164	1.206	3.370
Bitlles	2.472	861	3.333
Pilota	2.956	372	3.328
Aèria	3.100	162	3.262
Sords	1.875	1.062	2.937
Voleibol	764	2.135	2.899
Rugbi	2.511	238	2.749

Federació	Homes	Dones	Total
Tir amb Arc	2.129	515	2.644
Tennis de Taula	2.126	308	2.434
Esquaix i Racquetball	1.357	953	2.310
Triatló	1.924	210	2.134
Rem	1.198	889	2.087
Automobilisme	1.625	57	1.682
Dards	1.305	281	1.586
Espeleologia	1.077	342	1.419
Futbol Americà	958	165	1.123
Esgrima	667	311	978
Discapacitats físics	677	270	947
Cecs i Deficients Visuals	597	301	898
Futbol Sala	848	0	848
Coloms Esportius	691	42	733
Beisbol i Softbol	522	202	724
Kick boxing	607	116	723
Bàdminton	452	214	666
Boxa Amateur	634	24	658
Billar	602	9	611
Lluita	530	52	582
Curses d'Orientació	385	191	576
Físic-Culturisme	393	180	573
Balls Esportius	280	276	556
Twirling	28	444	472
Esquí Nàutic	251	203	454
Corfbol	211	209	420
Paràlisi Cerebral	241	103	344
Coloms Missatgers	301	31	332
Salvament i Socorrisme	130	128	258
Agiliti	134	114	248
Pentatló Modern	70	43	113
Polo	94	15	109
Halterofília	80	11	91
Motonàutica	64	2	66
Total	468.839	125.706	594.545

Font: Observatori Català de l'Esport, 2009; a partir de Consell Català de l'Esport

Annex 3. Nombre i tipologia d'esportistes d'alt nivell a Catalunya

Nombre i tipologia d'esportistes d'alt nivell a Catalunya. Any 2012			
Federacions catalanes	Homes	Dones	Total
Aèria	2	0	2
Atletisme	10	6	16
Automobilisme	1	0	1
Ball Esportiu	2	1	3
Basquetbol	4	3	7
Billar	1	0	1
Cecs i Deficients Visuals	13	5	18
Ciclisme	7	3	10
Curses Orientació	1	2	3
Entitats Excursionistes	8	7	15
Esgrima	0	1	1
Esports d'Hivern	7	9	16
Esquí Nàutic	4	2	6
Futbol	0	2	2
Gimnàstica	6	11	17
Golf	6	3	9
Handbol	10	0	10
Hoquei	25	25	50
Judo i D.A.	1	0	1
Korfball	3	2	5
Motociclisme	19	2	21
Natació	37	48	85
Persones amb Discapacitat Física	9	4	13
Pàdel	0	1	1
Paralítics Cerebrals	2	0	2
Patinatge	37	25	62
Pentatló Modern	0	1	1
Pilota	1	0	1
Piragüisme	8	2	10
Pitch and Putt	1	0	1
Rem	11	3	14
Rugbi	0	2	2
Salvament i Socorrisme	1	1	2
Taekwondo	5	10	15
Tennis	11	4	15
Tennis de Taula	1	2	3
Tir Olímpic	2	1	3
Triatló	5	0	5
Vela	15	12	27
Total	276	200	476

Annex 4. Els clubs catalans

Nombre de clubs afiliats a les federacions esportives catalanes. Any 2009

Federació	%	n	Federació	%	n
Futbol	17,7%	1.521	Futbol Sala	0,7%	59
Caça	9,4%	806	Tir amb Arc	0,7%	59
Basquetbol	5,8%	501	Espeleologia	0,7%	57
Ciclisme	5,3%	457	Boxa Amateur	0,6%	52
Petanca	4,3%	369	Coloms Esportius	0,6%	51
Entitats Excursionistes de Catalunya	4,3%	368	Billar	0,5%	45
Patinatge	3,1%	268	Pilota	0,5%	43
Tennis	2,9%	252	Ball Esportiu	0,5%	40
Escacs	2,6%	220	Rugbi	0,4%	38
Motociclisme	2,2%	185	Rem	0,4%	37
Automobilisme	2,0%	176	Esquaix i Raquetbol	0,4%	37
Pesca Esportiva i Càsting	1,9%	166	Paralítics Cerebrals	0,4%	33
Bitlles i Bowling	1,9%	163	Kick-boxing i Muay Thai	0,3%	30
Taekwondo	1,9%	161	Bàdminton	0,3%	29
Judo i D.A.	1,7%	142	Físic-Culturisme	0,3%	29
Activitats Subaquàtiques	1,6%	137	Korfball	0,3%	29
Atletisme	1,6%	134	Futbol Americà	0,3%	27
Karate	1,5%	128	Motonàutica	0,3%	26
Hípica	1,5%	126	Hockey	0,3%	26
Natació	1,4%	124	Dards	0,3%	24
Handbol	1,3%	113	Cecs i Deficients Visuals	0,3%	24
Tennis de Taula	1,2%	103	Piragüisme	0,3%	22
Aèria	1,2%	101	Twirling	0,3%	22
Gimnàstica	1,2%	100	Agility	0,2%	21
Vela	1,1%	94	Curses d'Orientació	0,2%	20
Pàdel	1,0%	90	Sords	0,2%	20
Voleibol	0,9%	79	Beisbol i Softbol	0,2%	15
Esports d'Hivern	0,9%	79	Coloms Missatgers	0,2%	15
Pitch and Putt	0,9%	77	Esquí Nàutic	0,2%	13
Tir Olímpic	0,9%	76	Lluita	0,1%	12
Federació Catalana de Triatló	0,9%	76	Salvament i Socorrisme	0,1%	10
Esports de Persones amb Discapacitat Física	0,8%	71	Esgrima	0,1%	10
Golf	0,8%	67	Halterofília	0,1%	9
Esports per a Disminuïts Psíquics	0,7%	61	Pentatló Modern	0,1%	8
			Polo	0,1%	7

(n=8.590)

Font: Secretaria General de l'Esport, 2010.

Participació de clubs catalans en lligues estatals masculines segons municipi. Temporada 2009-2010

Província	Municipi	Clubs	Equips	Modalitat esportiva
Barcelona	Badalona	2	2	Bàsquet Futbol Americà
	Barcelona	8	16	Bàsquet Beisbol Futbol Futbol Americà Futbol Sala Handbol Hoquei Gel Hoquei (2) Hoquei Línia Hoquei Patins Voleibol Waterpolo (4)
	Cornellà de Llobregat	1	1	Futbol
	Granollers	1	1	Handbol
	Hospitalet de Llobregat	1	1	Futbol Americà
	Igualada	1	1	Hoquei Patins
	Manresa	1	1	Bàsquet
	Mataró	1	1	Waterpolo
	Olesa de Montserrat	1	1	Tennis Taula
	Rubí	1	1	Hoquei Línia
	Sabadell	2	2	Waterpolo Tennis Taula
	Sant Boi de Llobregat	2	2	Beisbol
				Rugbi
	Sant Sadurní d'Anoia	1	1	Hoquei Patins
	Santa Coloma	1	1	Futbol Sala
	Terrassa	4	4	Hoquei (3) Waterpolo
	Vic	1	1	Hoquei Patins
	Viladecans	1	1	Beisbol
	Vilafranca	1	1	Hoquei Patins
	Vilanova i la Geltrú	1	1	Hoquei Patins
Girona	Blanes	1	1	Hoquei Patins
	Girona	1	1	Hoquei Patins
	Lloret de Mar	1	1	Hoquei Patins
	Maçanet de la Selva	1	1	Hoquei Patins
	Puigcerdà	1	1	Hoquei Gel
Lleida	Lleida	1	1	Hoquei Patins
	Les Borges Blanques	1	1	Tennis Taula
Tarragona	Reus	1	1	Hoquei Patins
	Tarragona	1	1	Voleibol

Font: Observatori Català de l'Esport, 2011; a partir de Surroca, J.

Participació de clubs catalans en lligues estatals femenines segons municipi. Temporada 2009-2010

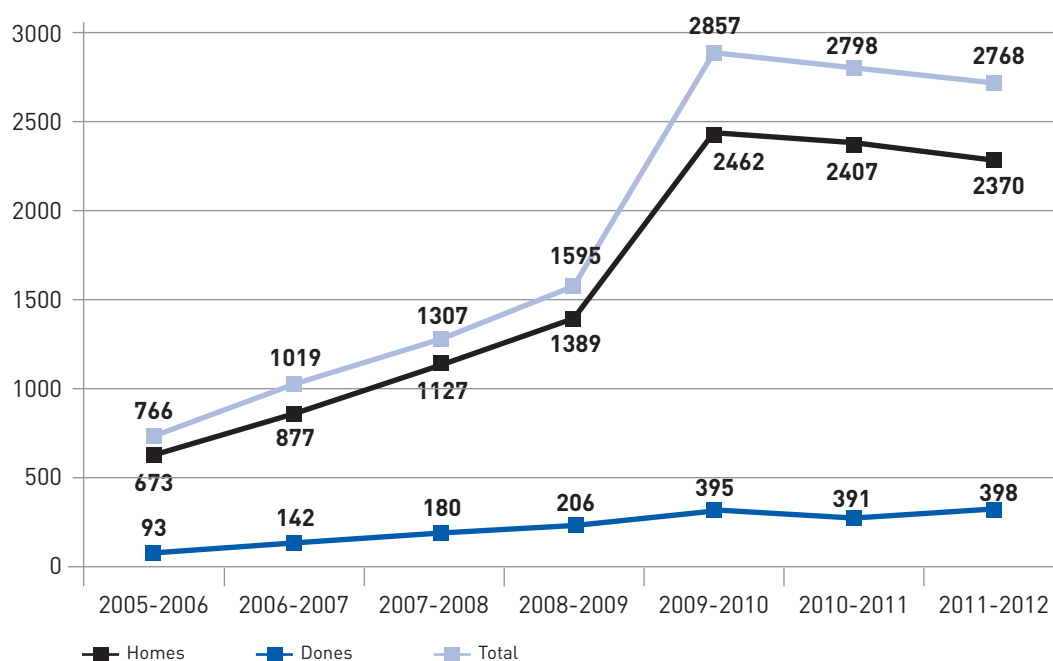
Província	Municipi	Clubs	Equips	Modalitat esportiva
Barcelona	Arenys de Munt	1	1	Hoquei patins
	Barcelona	7	7	Futbol (2) Hoquei Rugbi Waterpolo (3)
	Barberà del Vallès	1	1	Futbol Americà
	Bigues i Riells	1	1	Hoquei patins
	Calella	1	1	Tennis taula
	Castelldefels	1	1	Futbol Sala
	Cerdanyola del Vallès	1	1	Hoquei patins
	Gironella	1	1	Futbol sala
	Igualada	1	1	Hoquei patins
	Mataró	1	2	Tennis taula Waterpolo
	Olesa de Montserrat	1	1	Bàsquet
	Rubí	1	1	Hoquei línia
	Sabadell	1	1	Waterpolo
	Sant Cugat del Vallès	2	2	Hoquei Hoquei patins
	Sant Feliu de Llobregat	1	1	Waterpolo
	Sant Sadurní d'Anoia	1	1	Hoquei patins
	Terrassa	4	5	Futbol Americà Hoquei herba(3) Hoquei Patins
	Vallirana	1	1	Waterpolo
	Vic	1	1	Tennis taula
	Viladecans	1	1	Softbol
Vilanova i la Geltrú	1	1	Hoquei patins	
Voltregà	1	1	Hoquei patins	
Girona	Cassà de la Selva	1	1	Tennis taula
	Girona	2	2	Bàsquet Rugbi
	L'Estartit	1	1	Futbol
Lleida	La Seu d'Urgell	1	1	Bàsquet
Tarragona	Tarragona	1	1	Futbol

Font: Observatori Català de l'Esport, 2011; a partir de Surroca, J.

Annex 5. Anàlisi detallada de l'alumnat de títols oficials, homologats i títols propis

Tècnic/a d'esports

Els i les alumnes d'aquesta formació han augmentat des del curs escolar 2005 – 2006 fins al curs escolar 2009 – 2010, passant de 766 alumnes a 2.857, amb un augment important entre el curs escolar 2008 – 2009 i 2009 – 2010, on han passat de 1.595 alumnes a 2.857. És a partir del curs escolar 2009 – 2010 quan s'ha produït una disminució d'alumnes fins a arribar als 2.768 del curs 2011 - 2012. Pel que fa a la proporció entre sexes, en tots els cursos acadèmics el nombre d'homes ha estat més de sis vegades superior al nombre de dones, i també ha experimentat un important creixement durant el curs acadèmic 2009-2010. Mentre que el nombre de dones s'ha mantingut bastant lineal.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Educació

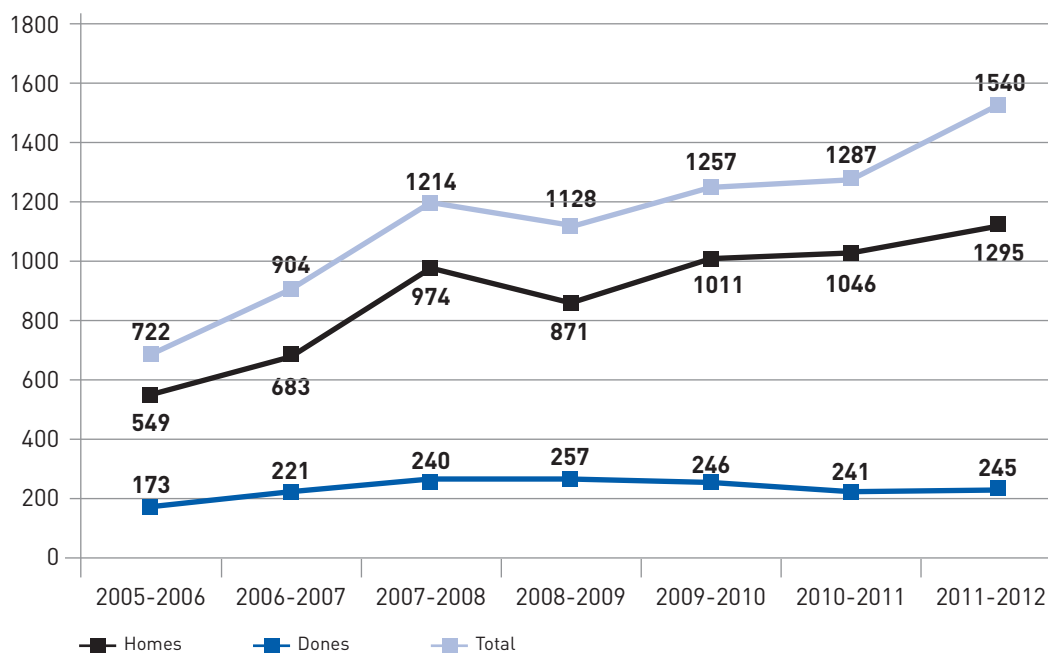
Tècnic/a de conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural

Els i les alumnes que cursen la formació de tècnic/a d'animació d'activitats físiques i esportives s'ha duplicat des del curs escolar 2005 – 2006 fins al curs escolar 2011 – 2012, passant dels 1.360 alumnes als 2.745.

S'ha produït una tendència a l'alça constant durant tots els anys.

Pel que fa a la diferència entre sexes, el nombre d'homes ha estat molt superior al nombre de dones, i també ha anat augmentant en tots els cursos acadèmics. En el curs acadèmic 2005 – 2006 és on hi ha una menor diferència, duplicant el nombre d'homes; però en el curs acadèmic 2011 – 2012 el nombre d'homes arriba a ser gairebé quatre vegades major. D'aquesta manera, el nombre de dones s'ha mantingut bastant lineal, mentre que el nombre d'homes també és el que ha provocat la tendència a l'alça en el nombre d'alumnes que cursen la formació de tècnic d'animació d'activitats físicoesportives.

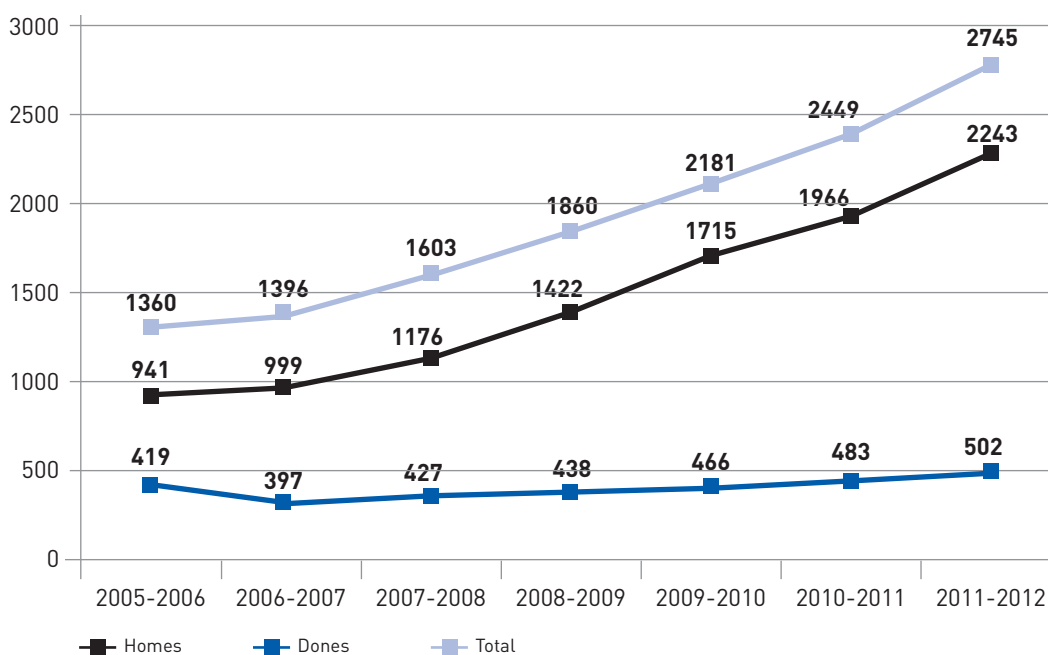

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Educació

Tècnic/a d'animació d'activitats físicoesportives en el medi natural

Els i les alumnes que cursen la formació de tècnic d'animació d'activitats físiques i esportives s'ha duplicat des del curs escolar 2005 – 2006 fins al curs escolar 2011 – 2012, passant dels 1.360 alumnes als 2.745. S'ha produït una tendència a l'alça constant durant tots els anys.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Educació

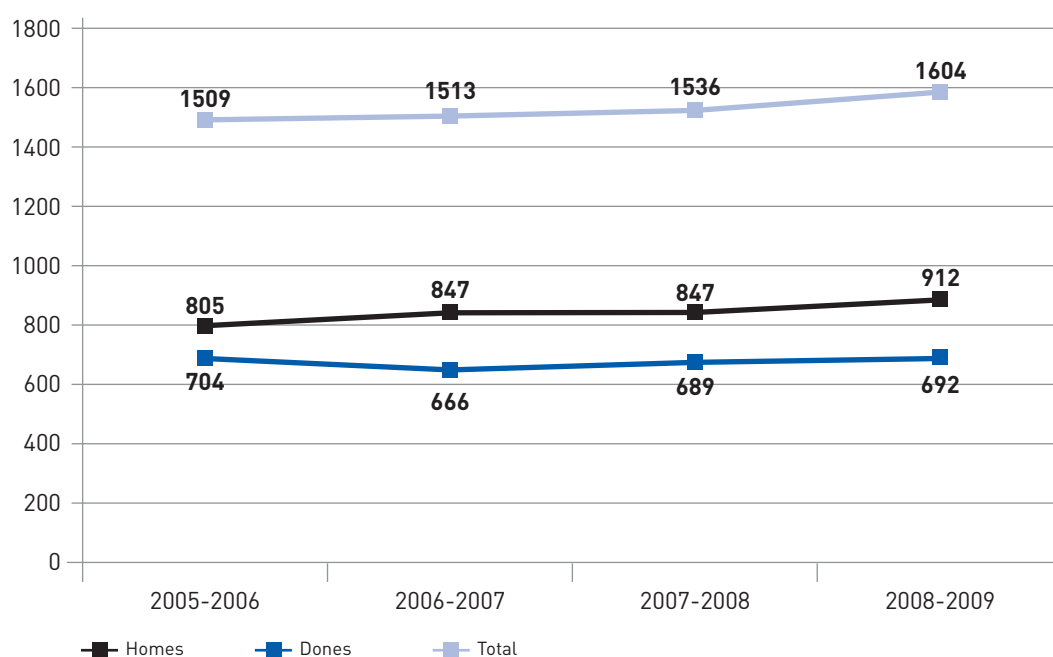
Pel que fa a la diferència entre sexes, el nombre d'homes ha estat molt superior al nombre de dones, i també ha anat augmentant en tots els cursos acadèmics. En el curs acadèmic 2005 – 2006 és on hi ha una menor diferència, duplicant el nombre d'homes; però en el curs acadèmic 2011 – 2012 el nombre d'homes arriba a ser gairebé quatre vegades major. D'aquesta manera, el nombre de dones s'ha mantingut bastant lineal, mentre que el nombre d'homes també és el que ha provocat la tendència a l'alça en el nombre d'alumnes que cursen la formació de tècnic d'animació d'activitats físicoesportives.

Diplomatura en Magisteri, especialitat educació física

Des del curs escolar 1999-2000 hi ha hagut un augment del nombre d'alumnes que s'han matriculat a la Diplomatura en Magisteri, especialitat d'Educació Física. Inicialment n'eren 1.330 i en el curs escolar 2008 – 2009 es va arribar al major nombre de matriculats, amb 1.604.

A partir del curs escolar 2009 – 2010 s'implanta el nou Pla d'Estudis en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i la Declaració de Bolonya de l'any 1999. Amb aquest nou pla desapareix l'especialitat d'Educació Física com a tal, i passa a ser una menció, itinerari, dins els estudis de Magisteri. És en aquest curs escolar 2009 – 2010 quan s'implanta el nou títol de Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport que substitueix al títol de Llicenciatura en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport.

Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes matriculats a la Diplomatura en Magisteri, especialitat Educació Física, sempre ha superat al nombre de dones en tots els cursos acadèmics, oscil·lant entre un 12% en el curs escolar 2003 – 2004 i un 14% en el curs escolar 2008 - 2009.

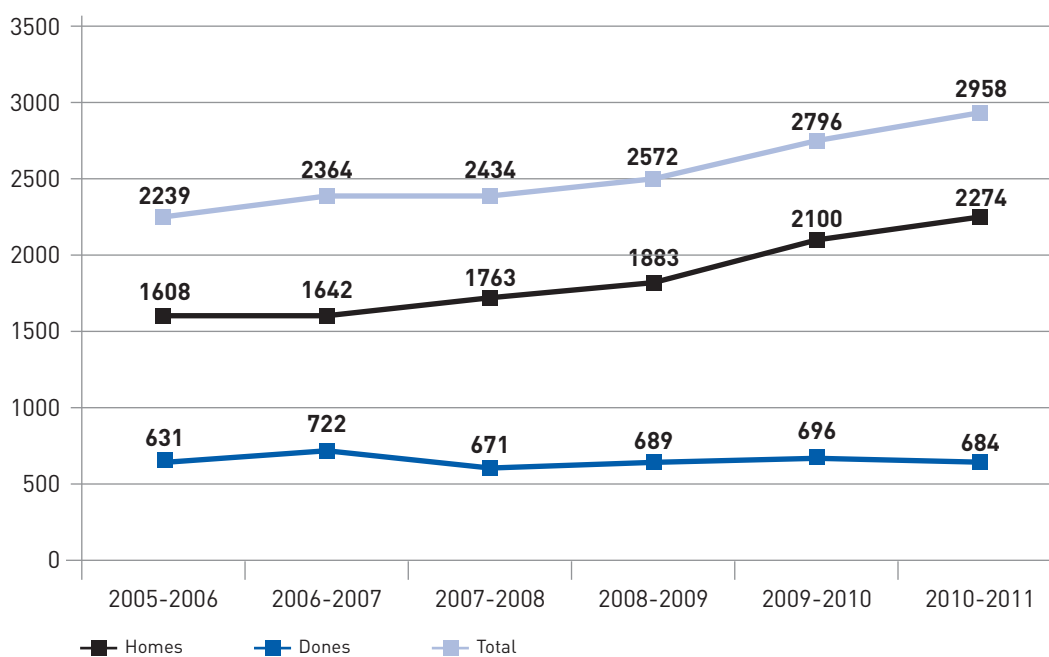
Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Innovació, Universitats i Empresa

Llicenciatura en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport

El curs escolar amb menor matriculació d'alumnes va ser el curs acadèmic 1999 – 2000 amb 1.282 alumnes, i el curs amb major matriculació, va ser el de 2010 – 2011 amb 2.958 alumnes.

Aquests estudis també s'han adaptat al marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i la Declaració de Bolonya de l'any 1999. Per aquest motiu, també s'han afegit els estudiants matriculats al Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport que substituirà la Llicenciatura en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport.

Pel que fa a la diferència entre sexes, el nombre d'homes que cursen els estudis en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport sempre ha estat superior al de dones i ha anat augmentat considerablement al llarg dels anys. En el curs escolar 2000 – 2001 la diferència era només d'un 32%, amb 641 homes i 466 dones, però en el curs escolar 2010 – 2011 aquesta diferència ha augmentat exponencialment fins a arribar al 232%, és a dir que el nombre d'homes, 2.274, ha més que triplicat el nombre de dones, 684.

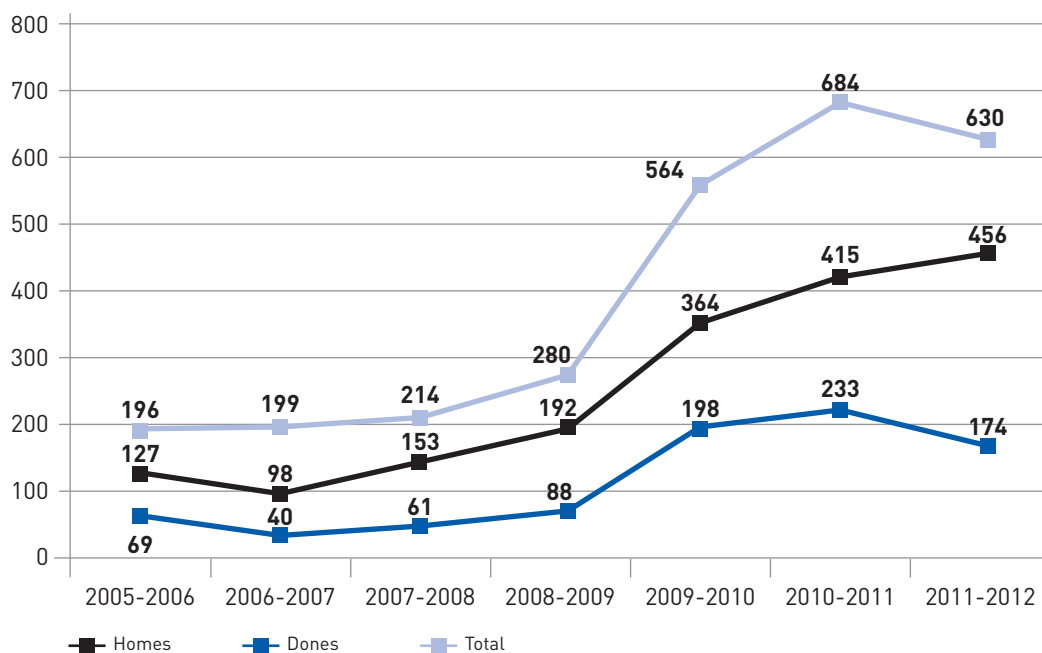

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Educació i Universitats

Màsters

Des del curs escolar 2005 – 2006 fins al curs escolar 2011 – 2012, les persones matriculades als màsters s'han triplicat, passant dels 196 alumnes als 630.

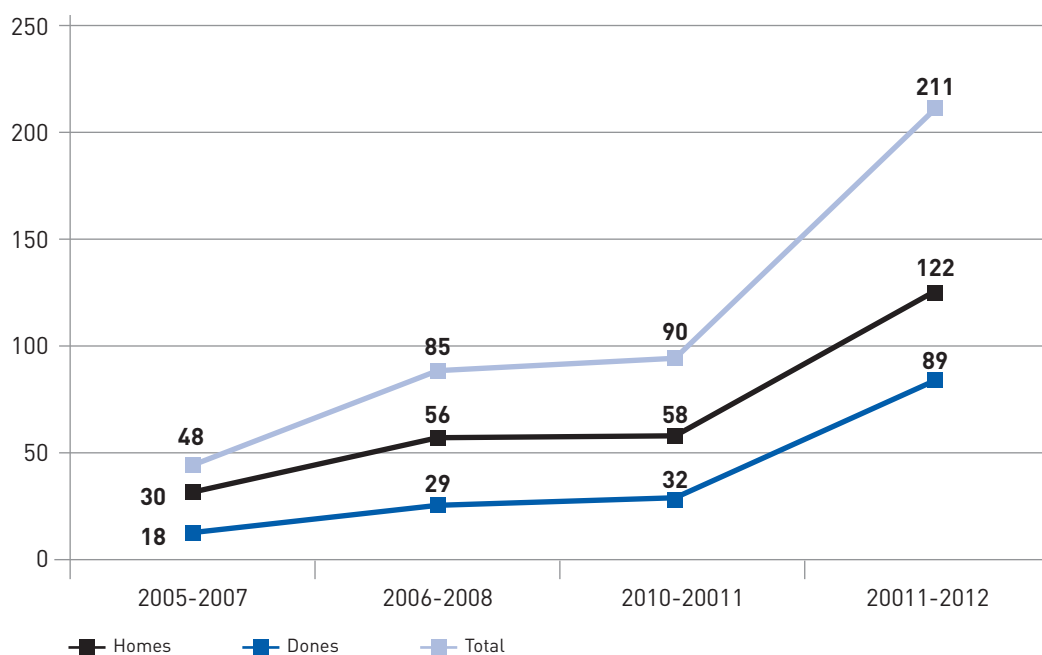
Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes ha estat superior al nombre de dones en tots els cursos acadèmics, arribant a ser el doble en molts cursos acadèmics.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Departament d'Educació

Doctorat

Des del curs escolar 2005-2007 fins al curs escolar 2011-2012 el nombre de persones matriculades a un programa de Doctorat s'ha vist multiplicat per 4. I pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes sempre ha estat superior al nombre de dones.

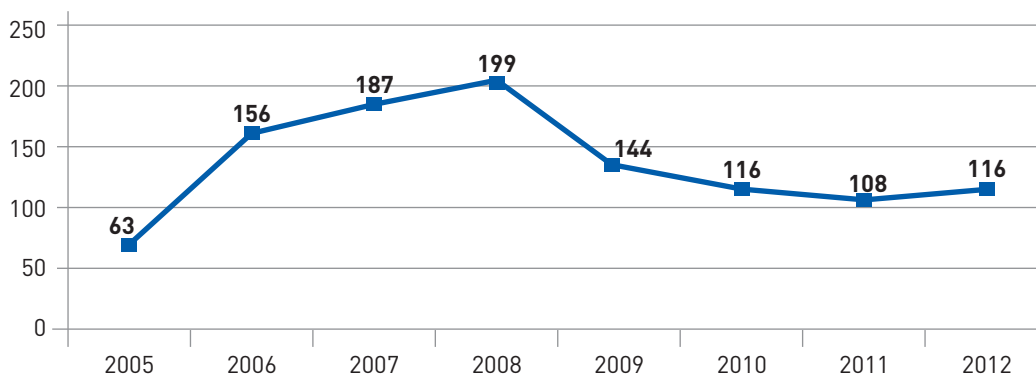

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de les organitzacions corresponents

Annex 6. Anàlisi detallada de la formació de l'Escola Catalana de l'Esport

Cursets d'iniciació a tècnics/ques d'esport (CIATE) o formació per al voluntariat

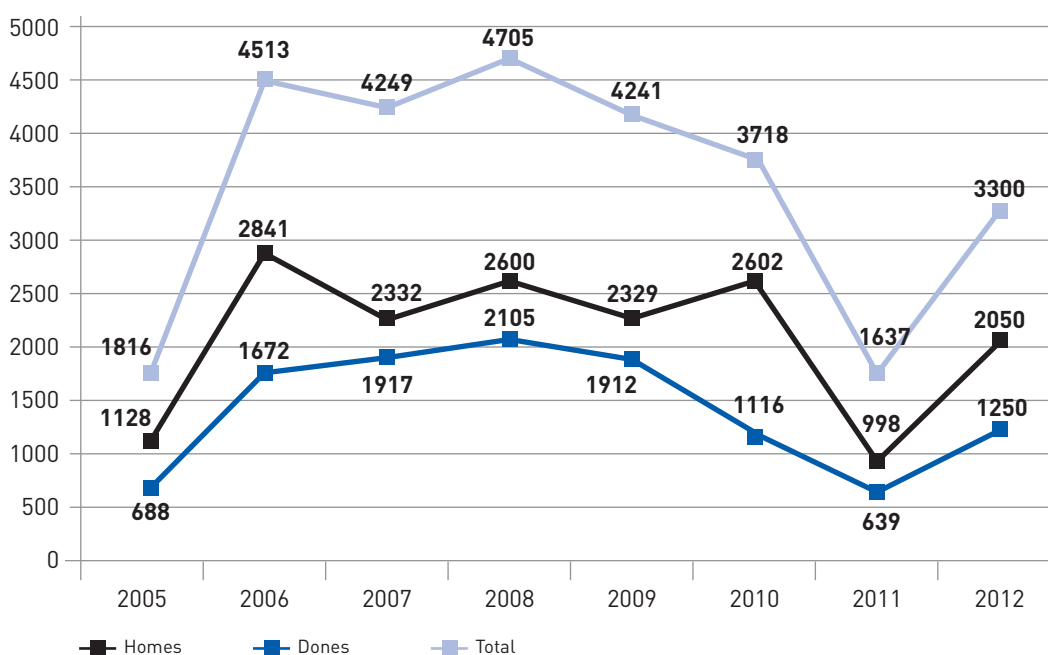
L'Escola Catalana de l'Esport va organitzar el major nombre de cursos d'iniciació a tècnics/ques d'esports (CIATE) durant els anys 2006, 2007 i 2008 amb 156, 187 i 199 cursos respectivament; i és a partir de l'any 2009 quan aquests cursos han experimentat una davallada fins a arribar als 116 cursos de l'any 2012.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

El nombre d'assistents als cursos d'iniciació a tècnics/ques d'esports (CIATE) també ha estat major durant els anys 2006, 2007, i 2008 amb un total de 4.513, 4.249 i 4.705 respectivament. La resta d'anys, aquest nombre s'ha reduït i especialment durant l'any 2011 el nombre d'assistents ha experimentat una important davallada.

Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes participants sempre ha estat superior al nombre de dones, i especialment durant l'any 2010 es va duplicar.

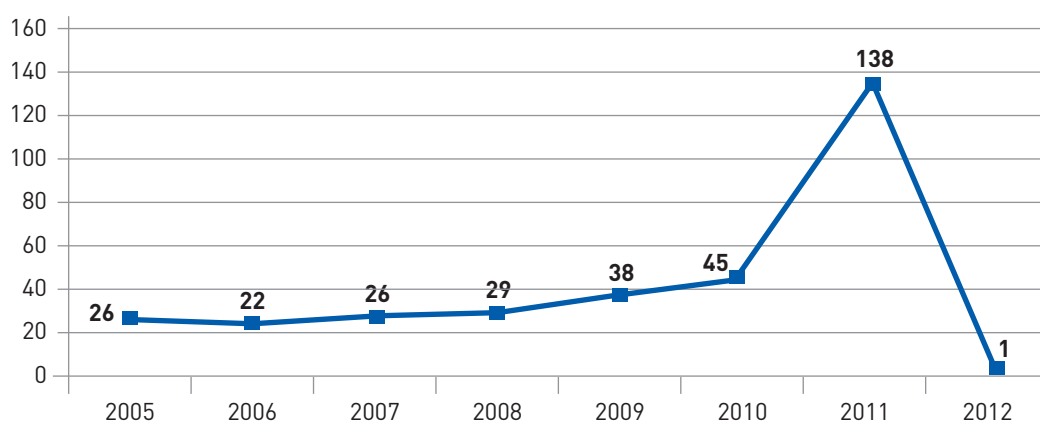

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Cursos de formació en període transitori

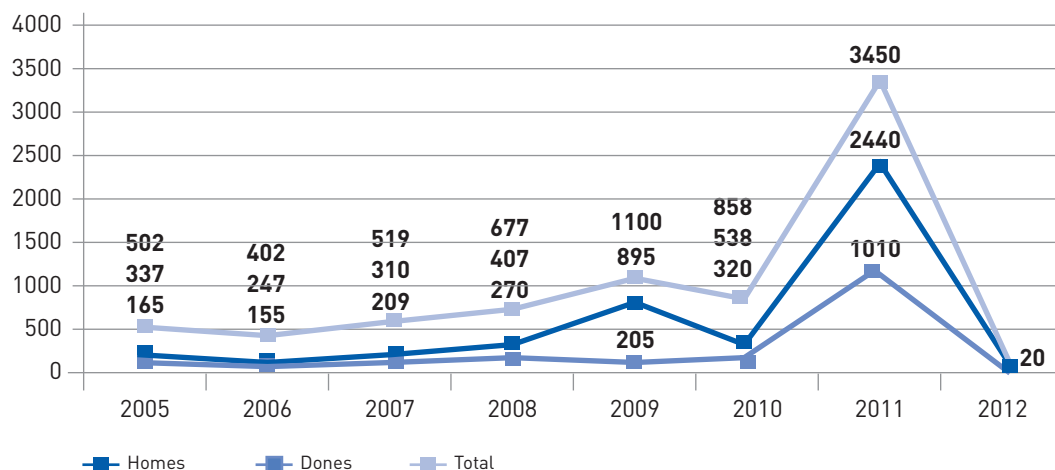
Aquesta formació s'aplica atenent l'Ordre EDU/3186/2010, de 7 de desembre, per la qual es regulen els aspectes curriculars i els efectes de les activitats de formació esportiva a què es refereix la disposició transitòria primera del Reial decret 1363/2007, de 24 d'octubre. En aquesta ordre s'estableix que els òrgans competents de les comunitats autònomes poden promoure les activitats de formació, objecte de l'Ordre, d'acord amb les competències que els corresponen en matèria d'esports, tant pels seus estatuts d'autonomia com per la legislació esportiva. Les formacions a què fa referència l'Ordre són les que encara no s'han regulat dintre del sistema educatiu i se situen en la formació anomenada en **Període Transitori**.

L'Escola Catalana de l'Esport ha impartit 325 cursos en període transitori entre els anys 2005 i 2012, dels quals un 42%, 138 cursos, es van impartir durant l'any 2011.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

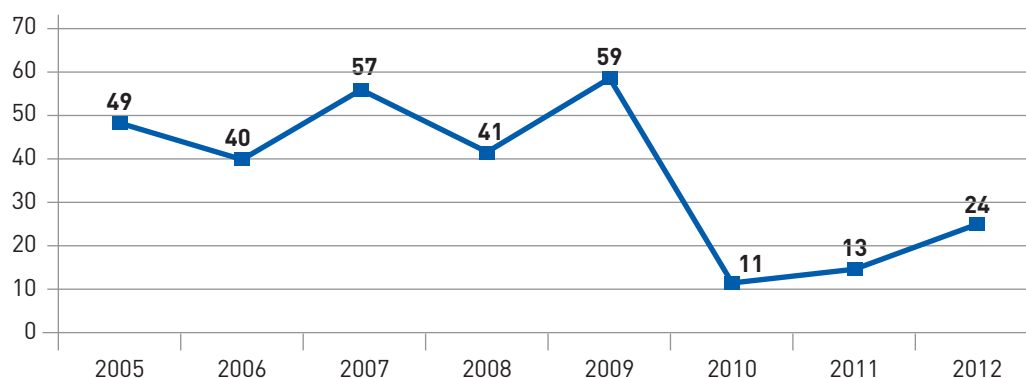
El nombre d'assistents també va ser major durant el 2011 amb 3.450 alumnes. Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes ha estat superior al de dones en tots els anys, i especialment durant l'any 2009 es va multiplicar per 4 i l'any 2011 es va multiplicar per 2.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

Actes de formació permanent o continuada

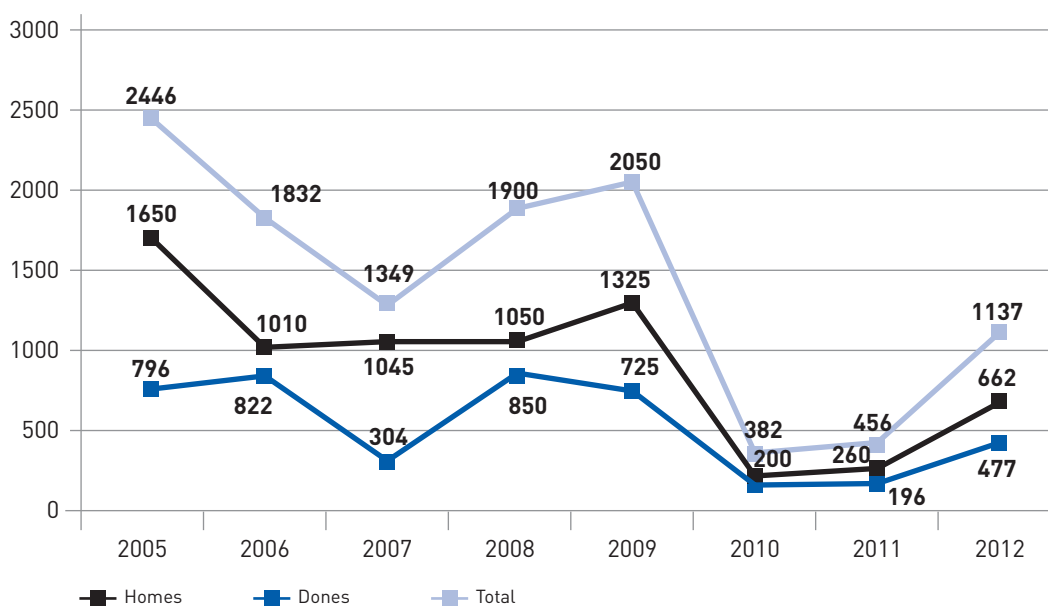
Entre els anys 2005 i 2012, l'Escola Catalana de l'Esport ha organitzat 294 actes de formació permanent o continuada, i durant els anys 2007 i 2009 és quan ha organitzat el major nombre d'actes amb 57 i 59 respectivament; és a partir del 2010 quan aquest nombre es redueix considerablement amb 11 actes l'any 2010, 13 l'any 2011 i 24 l'any 2012.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

D'altra banda, el major nombre d'assistents a aquests actes de formació permanent o continuada es produeix l'any 2005 amb 2.446 persones, seguit de l'any 2009 amb 2.050 persones, tot i haver més actes organitzats durant l'any 2009. També és a partir del 2010 quan el nombre de persones assistents es redueix considerablement, amb 382 l'any 2010, 456 l'any 2011 i 1.137 l'any 2012.

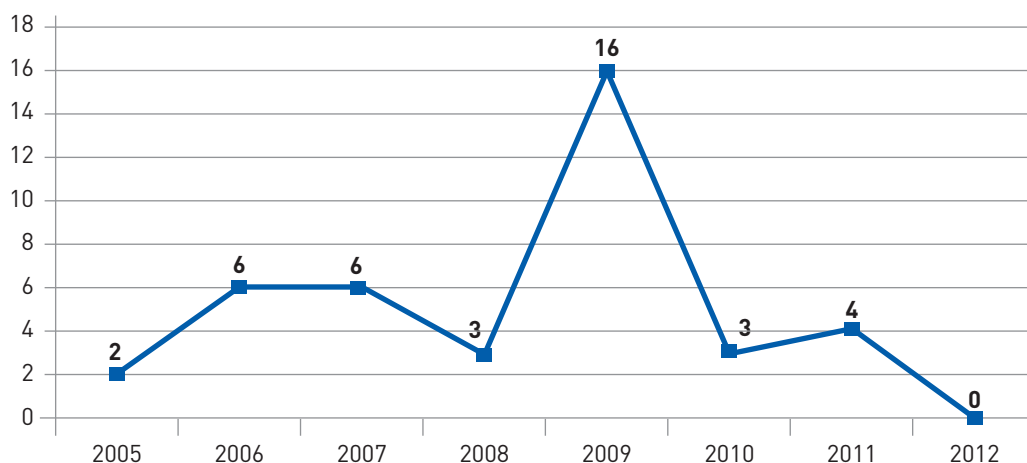
Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes ha estat superior al nombre de dones en tots els anys, i és en els anys 2005 i 2007 quan s'aprecia una major diferència, sent el doble i el triple d'homes, respectivament.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Seminaris de professors/es, formadors/es i tutors/es de pràctiques

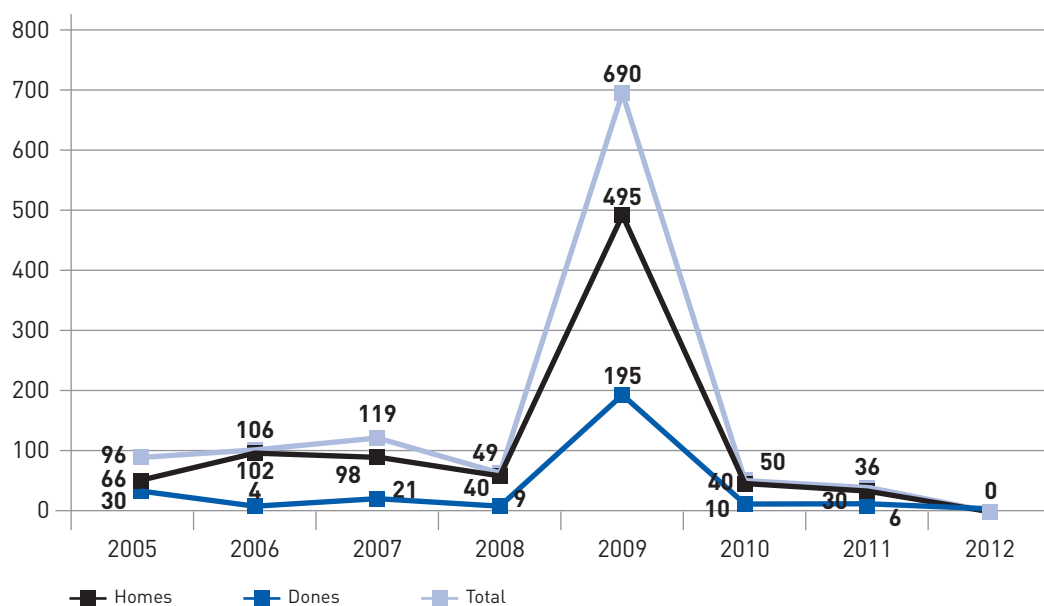
Entre els anys 2005 i 2012 l'Escola ha organitzat un total de 40 seminaris i especialment durant l'any 2009 és quan n'ha organitzat 16 que correspon al 40%. En el darrer any 2012 és l'únic any en què no n'ha organitzat cap.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

En aquests seminaris de professors/es, formadors/es i tutors/es de pràctiques han participat 1.150 assistents, dels quals un 60% s'han impartit durant el 2009. La resta d'anys, aquest nombre ha estat inferior, i durant l'any 2012 no se n'ha dut a terme cap.

Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes ha estat superior al nombre de dones, excepte en l'any 2009 on, excepcionalment, hi ha 300 dones més que homes.

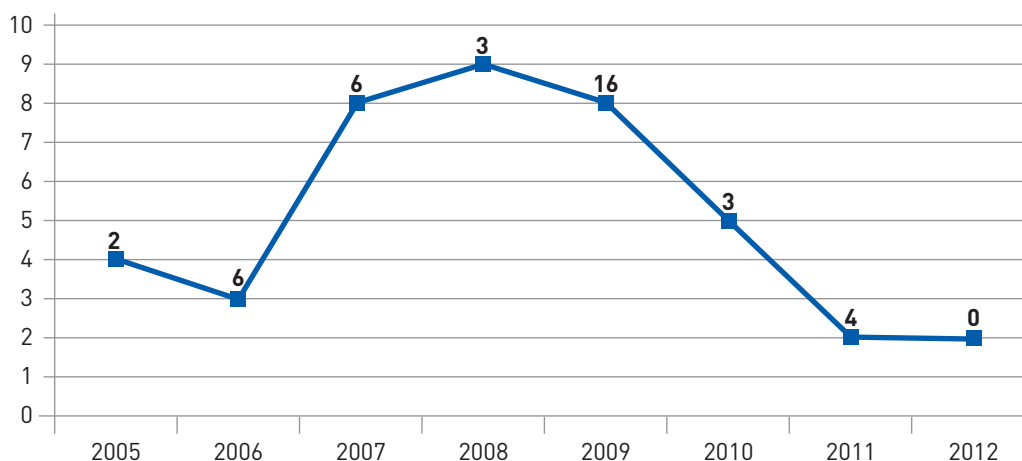

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Seminaris d'higiene i primers auxilis

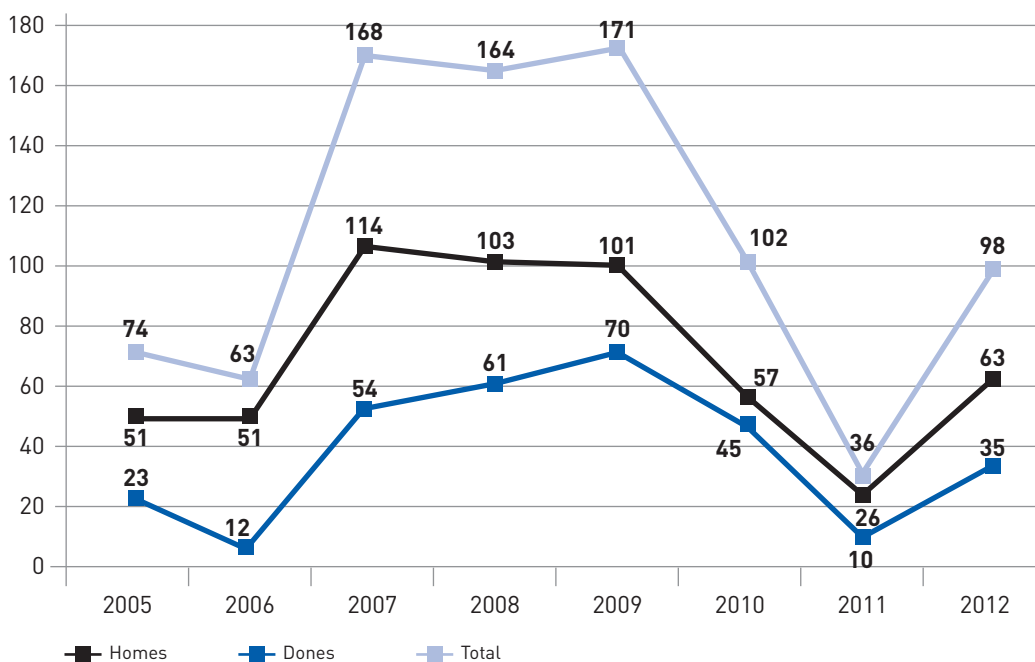
L'Escola Catalana de l'Esport també ha organitzat 41 seminaris d'higiene i primers auxilis entre els anys 2005 i 2012, i és especialment durant els anys 2007, 2008 i 2009 quan més n'ha organitzat, amb 8, 9 i 8 seminaris, respectivament. I els anys en què ha organitzat el menor nombre d'actes han estat durant els anys 2011 i 2012 amb 2 actes cadascun.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Pel que fa al nombre d'assistents, el major nombre també s'ha produït durant els anys 2007, 2008 i 2009 amb 168, 164 i 171 persones respectivament.

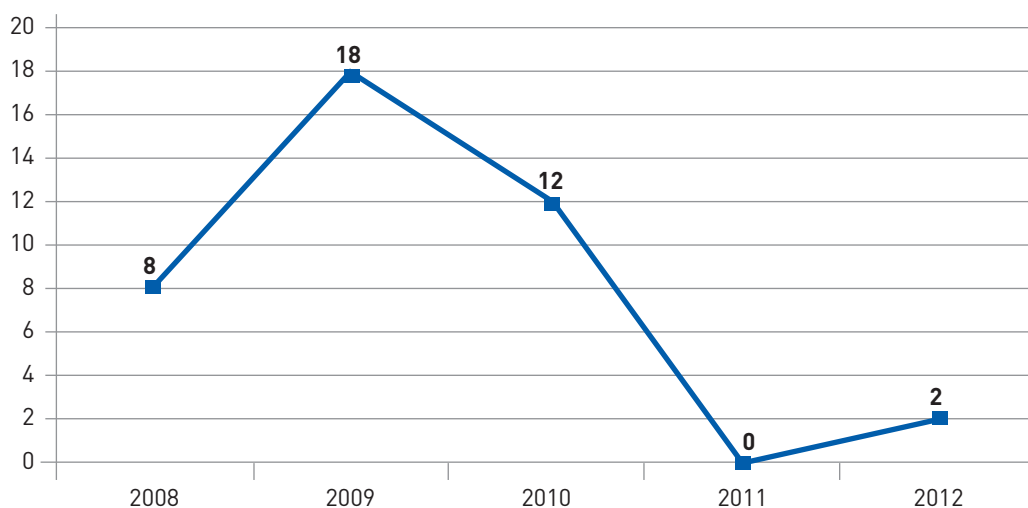
Pel que fa a la proporció entre sexes, el nombre d'homes ha estat major en tots els anys, i especialment durant l'any 2006 s'arriba a multiplicar per 4.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Consell Català de l'Esport

Cursos de Suport Vital Bàsic Desfibril·lació Externa Automàtica DEA

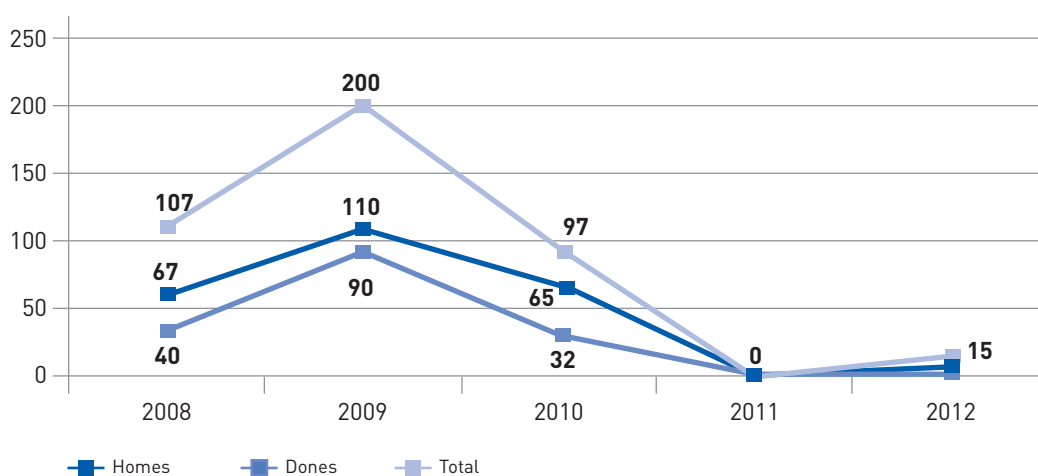
L'Escola Catalana de l'Esport ha organitzat des del 2008 fins al 2012, un total de 40 cursos de Suport Vital Bàsic Desfibril·lació Externa Automàtica DEA. Els anys 2009 i 2010 són els anys en què més n'ha organitzat amb 18 i 12 actes, respectivament. A partir del 2011 s'observa com es redueix el nombre de cursos amb cap curs organitzat l'any 2011, i 2 cursos duts a terme al 2012.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

El nombre d'assistents als cursos de Suport Vital Bàsic Desfibril·lació Externa Automàtica DEA ha estat major durant els anys 2008 i 2009 amb 107 i 200 persones, respectivament. La resta d'anys, aquest nombre disminueix, sense que hi hagi cap participant l'any 2011 i amb 15 participants l'any 2012.

Pel que fa a la proporció entre sexes, en tots els anys el nombre d'homes ha estat superior al nombre de dones i especialment durant l'any 2010 el nombre d'homes es duplica.

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir del Consell Català de l'Esport

Annex 7. L'esport als mitjans de comunicació

L'esport als mitjans de comunicació. 2009		
Publicació	Període	Tirada n
Barcos & yachting a motor	Any 2009	5.622
Barcos & yachting a vela	Any 2009	5.566
Bike	Any 2009	4.324
Ciclismo a fondo bicisport	Any 2009	3.676
Ciclismo a fondo bicisport	Any 2009	3.416
Ciclismo en ruta	Any 2009	3.136
Don balón	Any 2009	2.813
Equestre	Any 2009	2.767
El mundo de la mountain bike	Any 2009	2.656
Federcaza	Any 2009	2.220
Federpesca mar	Any 2009	2.006
Futbolista life	Any 2009	1.927
Gigantes del basket	Any 2009	1.703
Golf digest	Any 2009	1.678
Gs golf	Any 2009	1.645
Jara y sedal	Any 2009	1.524
La caza y su mundo	Any 2009	1.492
Nàutica	Any 2009	1.386
Nautiocasion	Any 2009	1.251
Navegar	Any 2009	1.216
Oxigeno sport life	Any 2009	1.128
Perros de caza	Any 2009	1.079
Pesca y barcos	Any 2009	1.045
Revista oficial de la nba	Any 2009	1.011
Runners world	Any 2009	998
Skipper	Any 2009	974
Solo bici	Any 2009	945
Trofeo caza	Any 2009	891
Trofeo pesca	Any 2009	871
Trofeo pesca mar	Any 2009	771
Yate	Any 2009	768

Font: Observatori Català de l'Esport, 2010; a partir del Centre d'Estudis Olímpics

Freqüència de lectura de premsa esportiva segons sexe

Freqüència de lectura de premsa esportiva		2005 %		2010 %	
Segons sexe	Homes	Dones	Homes	Dones	
Tots els dies	22,0	3,8	21,9	3,4	
Algun dia per setmana, preferiblement dilluns	9,1	1,1	10	2,4	
Un dia qualsevol de la setmana	14,7	2,0	16,9	6,4	
Diumenges	7,1	2,9	6,7	1,7	
Amb menor freqüència	11,4	5,1	11,2	8,6	
Mai o gairebé mai	35,4	85,2	33,3	77,0	
No contesta (NC)	0,2	0	0	0,5	

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Freqüència de lectura de premsa esportiva segons grups d'edat

Freqüència de lectura de premsa esportiva						
2005 %						
Segons grup d'edat	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i +
Tots els dies	9,7	17,2	11,5	12,3	10,9	14,7
Algun dia per setmana, preferiblement dilluns	4,9	5,4	4,4	8,4	5,9	0,9
Un dia qualsevol de la setmana	9,0	9,8	8,2	9,7	3,4	9,2
Diumenges	4,2	5,4	5,5	6,5	5,9	1,8
Amb menor freqüència	9,0	6,4	11,0	6,5	10,1	7,3
Mai o gairebé mai	63,2	55,9	58,8	56,8	63,9	66,1
No contesta (NC)	0	0	0,5	0	0	0
2010 %						
Segons grup d'edat	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i +
Tots els dies	21,9	16,8	12,5	8,3	4,8	10,4
Algun dia per setmana, preferiblement dilluns	6,7	7,2	7,5	2,5	9,5	3,9
Un dia qualsevol de la setmana	17,1	15	11,9	10	11,4	5,2
Diumenges	4,8	4,8	3,8	3,3	7,6	1,9
Amb menor freqüència	6,7	8,4	9,4	13,3	12,4	9,7
Mai o gairebé mai	42,9	47,9	54,4	62,5	54,3	68,2
No contesta (NC)	0	0	0,6	0	0	0,6

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Freqüència de lectura de revistes esportives segons sexe

Freqüència de lectura de revistes esportives				
Segons sexe	2005 %		2010 %	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Setmanalment	9,1	2,2	10,9	2,7
Algun cop per mes	10,6	3,1	12,4	4,2
Amb menor freqüència	13,4	5,5	9,2	5,4
Mai o gairebé mai	66,3	89,2	67,2	87,8
No contesta (NC)	0,6	0,0	0,2	0,0

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Freqüència de lectura de revistes esportives segons grups d'edat

Freqüència de lectura de revistes esportives						
Segons grup d'edat	2005 %					
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i +
Setmanalment	7,6	5,4	4,9	5,2	5,9	5,5
Algun cop per mes	11,1	8,8	7,7	7,1	2,5	0,9
Amb menor freqüència	14,6	8,8	9,3	8,4	6,7	8,3
Mai o gairebé mai	66,7	76,0	78,0	79,4	84,0	85,3
No contesta (NC)	0,0	1,0	0,0	0,0	0,8	0,0
Segons grup d'edat	2010 %					
	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i +
Setmanalment	9,5	10,2	8,8	2,5	2,9	5,2
Algun cop per mes	12,4	10,8	8,1	7,5	9,5	2,6
Amb menor freqüència	9,5	8,4	5,0	9,2	5,7	6,5
Mai o gairebé mai	68,6	70,7	78,1	80,0	81,9	85,7
No contesta (NC)	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguiment de programes esportius per televisió segons sexe

Seguiment de programes esportius per televisió		
Segons sexe	2005 %	
	Homes	Dones
Veuen tots o gairebé tots els programes esportius	15,3	3,1
Veuen bastants programes esportius	28,9	12,6
Fonamentalment veuen els partits de futbol	19,9	10,8
Només veuen alguns programes esportius	27,6	37,4
Mai veuen programes esportius	8,0	36,1
No contesta (NC)	0,2	0,0

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguiment de programes esportius per televisió

Seguiment de programes esportius per televisió		
Dades generals	2010	
	Catalunya %	Espanya %
Partits de futbol		
Veuen tots o gairebé tots	21,1	20,0
Veuen bastants	22,6	20,7
Veuen alguns	30,8	26,6
Gairebé mai o mai els veuen	25,5	32,6
Altres Retransmissions esportives		
Veuen tots o gairebé tots	11,6	11,3
Veuen bastants	22,7	25,0
Veuen alguns	35,6	32,4
Gairebé mai o mai els veuen	30,1	31,0
Programes d'informació esportiva		
Veuen tots o gairebé tots	10,2	10,4
Veuen bastants	20,6	19,6
Veuen alguns	30,1	26,3
Gairebé mai o mai els veuen	39,1	43,3

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguiment de programes esportius per televisió segons sexe

Seguiment de programes esportius per televisió		2010	
Segons sexe		Homes %	Dones %
Partits de futbol			
Veü tots o gairebé tots		31,1	11,2
Veü bastants		27,1	18,1
Veü alguns		27,6	34
Gairebé mai o mai els veü		14,2	36,7
Altres Retransmissions esportives			
Veü tots o gairebé tots		18,4	4,9
Veü bastants		30,6	14,9
Veü alguns		35,8	35,5
Gairebé mai o mai els veü		15,2	44,7
Programes d'informació esportiva			
Veü tots o gairebé tots		16,2	4,4
Veü bastants		31,1	10,3
Veü alguns		31,1	29,1
Gairebé mai o mai els veü		21,6	56,2

Font: Observatori Català de l'Esport, a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguiment de programes esportius per televisió segons grups d'edat

Seguiment de programes esportius per televisió		2010 %					
Segons grup d'edat		15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 i +
Partits de futbol							
Veü tots o gairebé tots		31,4	28,1	18,8	16,7	13,3	17,5
Veü bastants		26,7	20,4	23,1	18,3	23,8	24,0
Veü alguns		24,8	25,7	26,9	41,7	38,1	31,2
Gairebé mai o mai els veü		17,1	25,7	31,3	23,3	24,8	27,3
Altres Retransmissions esportives							
Veü tots o gairebé tots		12,4	13,8	10,6	10,0	6,7	14,3
Veü bastants		27,6	22,2	23,1	24,2	23,8	17,5
Veü alguns		35,2	34,7	33,1	42,5	40,0	31,2
Gairebé mai o mai els veü		24,8	29,3	33,1	23,3	29,5	37,0
Programes d'informació esportiva							
Veü tots o gairebé tots		14,3	12,0	10,6	7,5	6,7	9,7
Veü bastants		28,6	24,6	21,3	16,7	16,2	16,2
Veü alguns		22,9	31,1	25,0	39,2	36,2	27,9
Gairebé mai o mai els veü		34,3	32,3	43,1	36,7	41,0	46,1

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Seguiment de programes esportius per televisió segons nivell d'estudis

Seguiment de programes esportius per televisió		2010 %				
Segons nivell d'estudis	Sense estudis	Primària	Secundària	FP	Diplomatura	Llicenciatura i superiors
Partits de futbol						
Veuen tots o gairebé tots	11,8	20,1	24,1	19,9	17,2	22,5
Veuen bastants	14,7	24,7	21,4	25,8	17,2	22,5
Veuen alguns	38,2	28,4	32,7	28,5	32,8	24,5
Gairebé mai o mai els veuen	35,3	26,8	21,8	25,8	32,8	24,5
Altres Retransmissions esportives						
Veuen tots o gairebé tots	5,9	11,3	12,4	10,6	9,4	14,7
Veuen bastants	11,8	20,6	25,2	25,8	17,2	22,5
Veuen alguns	26,5	33,5	34,2	36,4	42,2	41,2
Gairebé mai o mai els veuen	55,9	34,5	28,2	27,2	31,3	21,6
Programes d'informació esportiva						
Veuen tots o gairebé tots	5,9	9,3	11,7	11,9	6,3	9,8
Veuen bastants	5,9	18,0	22,9	23,2	23,4	18,6
Veuen alguns	23,5	29,9	28,2	30,5	26,6	39,2
Gairebé mai o mai els veuen	64,7	42,8	37,2	34,4	43,8	32,4

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Centro de Investigaciones Sociológicas

Annex 8. Organitzacions catalanes reconegudes oficialment per organitzacions internacionals

Organitzacions catalanes que formen part d'organitzacions internacionals. Any 2

Organitzacions catalanes reconegudes oficialment per organitzacions internacionals. Any 2012	
Entitat catalana	Organisme internacional
Associació Beach Tennis Catalunya <i>www.abt.cat</i>	IBFT - Europe <i>www.ifbt.eu</i>
	Internafional Federation Beach Tennis <i>www.beachtennis.com</i>
Associació Catalana de BikeTrial <i>www.biketrial.cat</i> (en construcció)	Biketrial International Union <i>www.bju.jp</i>
	European Bike Trial Union <i>www.eurobiketrial.com</i>
Associació Catalana de Futvolei	Federació Internacional de Futvolei <i>www.fifv.org</i>
Associació Catalana de Touch	Federació Internacional de Touch (FIT) <i>www.international-touch.org</i>
Associació Fut-Tennis Catalunya <i>www.fut-tennis.cat</i> (en construcció)	Union Internationale de Futnet <i>www.unif-planet.org</i>
	European Futnet Association <i>www.futnet.eu</i>
Federació Catalana de Bitlles i Bowling <i>www.fcbb.cat</i>	Federation International des Quilleurs <i>www.fiq.org</i>
	World Tenpin Bowling Association <i>www.worldtenpinbowling.com</i>
	European Tenpin Bowling Association <i>www.etbf.eu</i>
	World Ninepin Bowling Association <i>www.fiqwnba.com</i>
Federació Catalana d'Esquaix i Raquetbol <i>www.esquaix.cat</i>	Wnba Ninepin Bowling Classic <i>www.fiqwnba-nbc.de</i>
	International Raquetbol Federation <i>www.internationalracquetball.com</i>
Federació Catalana de Dards <i>www.dardscatalunya.cat</i>	European Raquetbol Federation <i>www.european-racquetball.org</i>
	World Dards Federation <i>www.dartswdf.com</i>
Federació Catalana de Físic-culturisme <i>www.fc-culturisme.cat</i>	Union Internationale de Body Building Naturel <i>www.uibbn.free.fr</i>
Federació Catalana de Futbol Sala <i>www.futsal.cat</i>	Union Européenne de Futsal (UEFS) <i>www.uefsfutsal.com</i>
	Asociación Mundial de Futsal (AMF) <i>www.amfutsal.com.py</i>

Organitzacions catalanes reconegudes oficialment per organitzacions internacionals. Any 2012

Entitat catalana	Organisme internacional
Federació Catalana de Korfbal <i>www.korfbal.cat</i>	International Korfball Federation <i>www.korfbal.org</i>
Federació Catalana de Patinatge <i>www.fecapa.cat</i>	Confederación Sudamericana del Patín <i>www.cspatin.org</i>
Federació Catalana de Pitch and Putt <i>www.pitch.cat</i>	Federation of International Pitch and Putt Associations <i>www.fippa.net</i>
Federació Catalana de Tamborí <i>www.tamcat.org</i>	Fédération Internationale de Balle au Tambourin <i>www.federtamburello.it</i>
Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya <i>www.feec.cat</i>	International Amateur Snowshoe Racing Federation (IASSRF) <i>www.internationalsnowshoeracing.com</i>
Federació Esportiva Catalana de Twirling <i>www.twirling.cat</i>	Confédération Européenne de Twirling Baton <i>www.cetb.org</i>
	World Baton Twirling Federation <i>www.wbtf.org</i>

Font: Observatori Català de l'Esport, 2013; a partir de Plataforma proseleccions esportives catalanes

---

XIV Observatorio Catalán del Deporte.

El deporte en Cataluña. Un informe de tendencias (2006-2013)

Introducción

El Observatorio Catalán del Deporte fue creado en septiembre de 2006. Hace siete años. Su tarea principal durante esta primera etapa se ha basado en acumular la mayor cantidad de información posible sobre el conjunto del sistema deportivo, con especial incidencia en el sistema propio de Cataluña, organizándola de forma sistemática y de fácil acceso para que las personas y organizaciones interesadas puedan consultarla y usarla para mejorar la diagnosis en sus análisis o acciones estratégicas.

Se dispone, entonces, de información durante siete años cosa que permite hacer ya aproximaciones y análisis de la evolución en aquellos aspectos que más interesen conocer. Por este motivo, el informe de este año se centra en el análisis de las tendencias más relevantes del sector deportivo desde el 2006 al 2013. Estudiar tendencias es algo muy útil porque ayuda a ver procesos al alza o a la baja; la única posibilidad de intervenir de forma realmente eficiente es cuando las decisiones se fundamentan en hechos observables y no en intuiciones a partir de una serie de datos de dos o tres años en los mejores casos.

El informe sigue un guion similar al de los anteriores con las adaptaciones que ha requerido el análisis de tendencias. En primer lugar, se analizan las personas que hacen deporte, la forma cómo lo hacen y los lugares donde se practica. Debido a su interés particular, se dedica un apartado a la competición que incluye el perfil de las personas que compiten y los tipos de competiciones (absoluta y escolar). A continuación, se tratan las organizaciones que conforman el sistema deportivo, haciendo la diferenciación entre clubs, federaciones y organizaciones públicas y organizaciones comerciales. En el apartado de apoyo al desarrollo deportivo se analiza el deporte de alto rendimiento; los centros de tecnificación; la formación y la investigación y la legislación específica del ámbito deportivo. Los tres últimos apartados tratan del deporte en los medios de comunicación, de la proyección deportiva de Cataluña en el mundo y del peso económico del deporte en Cataluña. Finaliza con una conclusión que valora los resultados obtenidos desde la doble perspectiva de la crisis y la pasión por el deporte.

Núria Puig, Laia Muñoz, Andreu Camps,
Joaquim Gómez, Pedrona Serra y Alba Pardo.

Conclusiones: entre la crisis y la pasión por el deporte

El análisis de tendencias efectuado ofrece una visión de lo que ha sucedido en el sistema deportivo desde 2006 hasta el momento actual con el prisma de los efectos que la crisis económica haya podido crear en el conjunto del sistema, y desde la óptica del entusiasmo que el deporte produce en las personas y los grupos. Por este motivo, este apartado se ha titulado “entre la crisis y la pasión por el deporte”.

Es indudable que la crisis ha impactado en el sector deportivo. Se puede ver, sobre todo en los datos referidos al consumo deportivo: el número de personas que asisten a las instalaciones deportivas se ha reducido; se lee menos prensa deportiva (al menos en

---

soporte papel); se dispone de menos material deportivo del que se tenía en el 2005... El grupo de edad de más de 65 años ha reducido su índice de participación deportiva; se sabe que actualmente hay familias que viven de la pensión de los mayores. El mismo efecto se observa entre los grupos de niveles de estudios más bajos entre los que el paro ha impactado de manera más dura y han reducido drásticamente su capacidad de gasto.

Aunque entre 2005 y 2012 los déficits en instalaciones deportivas se hayan reducido en prácticamente todos los tipos de instalaciones de la red básica, la no realización de MI-EMS – requisito necesario para poder pedir una subvención – indica que se ha terminado lo que estaba previsto, pero que no habrá nuevas construcciones de inmediato. Desde 2010 el número de equipos catalanes que ha participado en competiciones estatales e internacionales también se ha reducido. Hay federaciones que han perdido muchas licencias y los programas de soporte al alto rendimiento deportivo han reducido presupuestos y una parte de ellos han desaparecido.

Sin embargo, hay otros indicadores que no se han visto afectados por la crisis económica y esto significa que el deporte catalán tiene una dinámica que no sólo depende de factores económicos sino de otros como pueden ser los relacionados con la atención a la salud o el bienestar producido por realizar tareas voluntarias y otras satisfacciones de tipo emocional.

El porcentaje de práctica deportiva entre la población adulta en su conjunto ha crecido un 0,54%. Y la población en edad escolar es de las más activas de todo el Estado. Además, la participación en el Plan catalán del deporte en la escuela se ha multiplicado por 34 desde el curso 2005-2006. Puede afirmarse, entonces, que el impacto que tiene el deporte a nivel social y de mejora del estado de salud es ya bastante aceptado por toda la sociedad.

No puede olvidarse que, a pesar de las adversidades, entre 2005 y 2012 se ha conseguido reducir una tercera parte del déficit en los tipos de instalaciones de la red básica.

Durante todo este período, el número de licencias federativas ha crecido en un 7,5% y hay federaciones que han incrementado *mucho y bastante* éstas. Otras han perdido, pero dado que no es lo mismo en todos los casos, no puede atribuirse esta reducción sólo a la crisis sino también a cuestiones relacionadas con su gestión y las modas que afectan a la práctica de unos deportes u otros.

Se han organizado grandes eventos deportivos como, por ejemplo, los mundiales de natación 2013 y las carreras de Fórmula 1.

Las competiciones escolares, las que se hacen sobre todo con el apoyo del voluntariado, no han dejado de llevarse a cabo y han tenido una tendencia al alza durante el período analizado.

El número de personas que ha cursado formaciones oficiales relacionadas con el deporte ha aumentado en un 15,6% y casi 50.000 personas han participado en los diferentes cursos de la Escuela Catalana del Deporte además de en los ofrecidos por otras organizaciones.

Se ha legislado para mejorar las formas de relación de los agentes implicados en el sector deportivo. El ámbito de la investigación se ha consolidado mediante la creación de grupos competitivos que hacen un gran servicio a su desarrollo.

Cataluña ha seguido estando presente en los contextos internacionales. Sus deportistas han participado en los juegos olímpicos –representando alrededor del 35% de delegación española– y otros eventos internacionales. Catalanes y catalanas están presentes en or-

---

ganizaciones internacionales y el alumnado de toda Europa viene a Cataluña para estudiar en sus centros de formación.

Finalmente, a pesar del impacto negativo de la crisis no puede olvidarse que el sector deportivo pertenece al ámbito de los servicios y éste ha soportado en mejores condiciones que la construcción y la industria sus efectos. Todo hace pensar que el deporte tiene un potencial que puede favorecer la promoción económica local así como la generación de puestos de trabajo. En el momento de escribir este informe, el Observatorio Catalán del Deporte con el apoyo de la Diputación de Barcelona está finalizando un estudio sobre el mercado de trabajo de las profesiones deportivas, lo que permitirá verificar estos supuestos.

Podemos concluir, pues, que durante los casi siete años de existencia del Observatorio Catalán del Deporte, la tendencia del deporte en Cataluña ha sido positiva a pesar de los obstáculos graves generados por la crisis. Porque Cataluña, como ya decíamos en anteriores informes, es un país deportivo.

XV Observatori Català de l'Esport. Sport in Catalonia. A report on tendencies (2006-2013)

Introduction

The "Observatori Català de l'Esport" was created in September 2006. It will soon be 7 years old. Its main function in this first period has been to gather as much information as possible on the overall sport system with special emphasis on the sport system in Catalonia. We have organized this information in a systematic way and made it of easy access so that people and organizations interested can consult and use it to improve the diagnosis of their analysis and strategic actions.

We have gathered information over 7 years, which allows us to make approximations and evolution analysis on the aspects that may be of greater interest. For this reason this year's report focuses on the analysis of the most relevant tendencies in the sport sector from 2006 to 2013.

Studying tendencies is very useful to see which processes are increasing and which ones are decreasing. The only way to intervene in an efficient way is by taking decisions based on observable facts and not on intuition based on a set of data of two or three years in the best of cases.

The report follows similar guidelines to the previous reports with the appropriate changes required by the analysis of tendencies. First we analyze the people who practice sport, how and where they practice it. Because competition is of particular interest for many people we have a special section dedicated to the people who compete and what kind of competitions they take part in (absolute and school competitions).

After this, we deal with the organizations that form the sport system establishing the difference between clubs and federations (volunteer organizations), and public and priva-

---

te organizations. In the section dedicated to development of sport we analyze high-level sport, technique development centers, formation, research and specific legislation related to sport. The last three sections deal with sport in the media, and the impact of Catalan sport in the world and its economic impact in Catalonia. We finish with a conclusion that takes into account and values the results we have obtained from a double perspective: the crisis and passion for sport.

Núria Puig, Laia Muñoz, Andreu Camps,
Joaquim Gómez, Pedrona Serra and Alba Pardo

Conclusion: between the crisis and the passion for sport.

The analysis of tendencies offers us a vision of what has happened to the sport system from 2006 until now. We analyze them from the perspective of the effects that the economic crisis may have created in the system as a whole and from the perspective of the enthusiasm that people and groups feel for sport. This is the reason why we have called this section “between the crisis and the passion for sport.”

There is no doubt that the crisis has had an impact on sport. You can see this especially in the data related to sport consumption: the number of people that practice sport in sport facilities has decreased, people read less sport press (at least on paper support), the sport material you can find in private homes is less as the one people had in 2005... The group of people over 65 has reduced their participation in sport as it is well known that many families now live off the pension of the elderly. You can see the same effect of the crisis among people who have a low educational level, as this group is the one that is more affected by unemployment and therefore their capacity to spend has been reduced drastically.

Even though in 2012 sport facilities have continued growing, not having the MIEMS – necessary requirement to ask for a subsidy – means that many of them have done what had already been planned but that there will not be any new constructions. The number of Catalan teams that have participated in national and International competitions has also decreased. There are some federations that have lost a lot of licenses and support programs to high-level sport have decreased their budgets and some of them have disappeared altogether.

At the same time you can also find indicators that have not been affected by the crisis and this means that Catalan sport has dynamics that not only depend on economic factors but also others related to the care of the body and wellbeing produced by taking part on volunteer tasks and other emotional satisfactions.

The percentage of adults practicing sport has grown 0,54%. The population in school age is the most active in all of Spain. Moreover the participation in the “Pla Català de l’Esport a l’Escola” (Catalan Sport Plan in Schools) has multiplied by 34 since the academic year 2005-2006.

We must not forget that between 2005 and 2012 we have managed to reduce a third of the deficit in the type of facilities of our basic network in spite of all the adversities.

During all the period the number of federative licenses has increased 7,5%, some federations having increased their number of licenses a lot and others quite a bit. Other federations have lost licenses but due to the fact that it is not the same for all of them we cannot conclude that this decrease is due only to the crisis; it is also caused by other issues related to management and trends that affect the practice of one sport or another.

Great sport events have still been organized as for example the World Swimming Championships 2013 and Formula 1 races.

School competitions, especially those with the support of volunteers have taken place and there has been a tendency to grow in this period.

The number of people that have taken official formation courses related to sport has grown 15.6% and almost 50,000 people have participated in the different courses offered by the “Escola Catalana de l’Esport” besides the ones who participated in other courses offered by other public administrations.

New laws have been created to improve the ways the different agents involved in the sport sector interact. Research has been consolidated with the creation of competitive groups that offer a great service to the development of sport sector.

Finally Catalonia has been present in International contexts. Catalan sportsmen and women have participated in Olympic games – representing 35% of the Spanish delegation – and in other International events. Catalan men and women are present in International organizations and students all over Europe see Catalonia and our formation centres as a place to study.

Finally we must not forget that the sport sector, which belongs to the services sector, has supported better the negative impact of the crisis than the sector of construction or industry. This makes us believe that sport has a potential that can help local economy and at the same time create employment. At the present moment, the “Observatori Català de l’Esport” with the support of the “Diputació de Barcelona” is finishing a study on the labour market related to sport professions that will allow to prove these theories.

We can therefore conclude that during the 7-year existence of the “Observatori Català de l’Esport” the tendency of sport in Catalonia is positive even taking into account the drawbacks the crisis may have caused. This is because Catalonia, as we have mentioned before, is a sportive country.

Amb la col·laboració de:

www.observatoridelesport.cat

